Вівторок, 21 січня 2006 року. № 11 (3011)

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Сонце повернуло на весну

Із заключного слова Голови Верховної Ради України Володимира ЛИТВИНА на закритті другої сесії Верховної Ради України четвертого скликання 17 січня 2003 року

Ми завершуємо другу сесію Верховної Ради України четвертого скликання у пору, про яку в народі кажуть: «Сонце повернуло на весну».

Мені — як, сподіваюся, і вам — дуже хотілося б, щоб цей вираз можна було повною мірою прикласти, застосувати і до парламенту.

Насамперед у плані посилення конструктивної складової й утвердження ділової й водночас дружньої атмосфери в роботі, у взаємовідносинах між фракціями і народними депутатами.

(Закінчення на 2—3-й стор.).

ОФІЦІЙНО

У Кувейті відкрито наше посольство

Президент України Леонід Кучма під час турне країнами Перської затоки прибув до Кувейту, де було врочисто відкрито посольство України в цій державі.

Учора також відбулися україно-кувейтські переговори, котрі передували зустрічі Леоніда Кучми з еміром Кувейту, шейхом Джабером Аль Ахмадом Аль-Джабером Ас-Сабахом, а також із першим віце-прем'єром, міністром закордонних справ Кувейту, шейхом Сабахом Аль-Ахмадом Аль-Джабером Ас-Сабахом. Сторони підписали міжурядову угоду про уникнення подвійного оподаткування і запобігання ухилянню від податків на доход і капітал. Президент також відвідав Науковий центр Кувейту — комплекс, де серед іншого розташовано аквапарк з флорою і фауною Перської затоки, а також технічний центр для дітей і юнацтва.

Сьогодні Леонід Кучма завершить офіційний візит до Кувейту й вирушить до Бахрейну.

Приємні наміри Роландаса Паксаса

Новообраний президент Литви Роландас Паксас в інтерв'ю Бі-бі-сі заявив, що підтримуватиме повне членство України в Європейському союзі та НАТО і бачить шлях до них через посилення співпраці в трикутнику Польща—Литва—Україна. «Україна є надзвичайно важливою країною для Європи, щоб її залишати в буферній зоні. Вона має стати повноправним членом і ЄС, і НАТО», — сказав Роландас Паксас. — Ви можете запитати — а що від того Литві? Річ у тім, що ми зможемо відчувати себе в достатній безпеці, коли Україна увійде в ці організації. А це, погодьтеся, є важливим чинником для нас». Роландас Паксас також повідомив, що незабаром запропонує главі Польщі Александру Кваснєвському організувати зустріч трьох президентів — Литви, Польщі і України — з метою «обговорити спільні практичні кроки для досягнення Києвом стратегічної мети — членства в Європейській спільноті».

Я ВАМ ПИШУ...

Замість веселощів — озлоблення

Шановні керівники всіх телекомпаній! Звертаюся до вас з уклінним проханням: заберіть, будь ласка, рекламу з телепрограм. Адже телебачення покликане нести радість і веселощі в кожний дім, а глядач хоче дивитися те, що йому до вподоби. Розуміємо, що реклама — то гроші, але ж, зважте, не тільки ваші. Підрахуйте, скільки електроенергії з'їдає ваша реклама, котру ми змушені дивитися.

В. ОСЕЛЕДЧЕНКО.

Торез Донецької області.

ПИЙ ВОДИЦЮ НА ВОДОХРЕЩЕ!

Православні й греко-католики 19 січня відзначали велике релігійне свято — Богоявлення, або Водохреще Господнє

Це свято встановлено на пам'ять про хрещення Ісуса Христа, яке Спаситель прийняв у річці Йордан від Іоанна Предтечі. Напередодні й у день Водохреща в храмах святять воду. В старі часи на Русі це робили в річці або озері, для чого в кризі пробивали широку ополонку — йордань, довкола якої здійснювалася хрещена хода. Оскільки вважалося, що вода в йордані цілюща й протистоїть «поганому оку», люди зачерпували її в цій ополонці, несли додому й зберігали протягом усього року.

За прадавніми віруваннями, протягом усіх 12 святочних днів — від Різдва до Водохреща — землею мандрує новонароджений Бог, тому будь-яка праця в ці дні вважається гріхом.

(Продовження теми читайте на 24-й стор.).

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

У НОМЕР

Професії гірничорятувальника виповнилося 100 років

Сто років з дня заснування відзначила Державна воєнізована гірничорятувальна служба України. З нагоди ювілею в Донецькому академічному театрі опери та балету відбулися урочисті збори.

Лише за останні десять років бійці брали участь у ліквідації 1200 аварій та понад 400 аварійних ситуацій техногенного характеру. Професіоналізм наших фахівців визнано на міжнародному рівні: на змаганнях гірничорятувальників у Сполучених Штатах українська команда посіла друге місце, поступившись лише господарям. А наприкінці минулого року бригада лікарів Донецького оперативного загону провела унікальну операцію на глибині понад 1000 метрів, **повідомляє наш власний кореспондент Ліна КУЩ.**

Тендер виграли одесити

Тендер на проектування нафтотерміналу в грузинському морському порту Поті виграв Одеський державний науково-дослідний інститут морського транспорту «ЧорноморНДІпроект». Підписано угоду про проведення геологорозвідувальних робіт і реконструкцію молу Потійського порту. А в березні—квітні грузинські портовики отримають робочу документацію модернізації причалів майбутнього нафтотерміналу, **повідомляє наш власний кореспондент Георгій ВОРОТНЮК.**

У Мелітополі Запорізької області відновлено гаряче водопостачання після дев'ятимісячної перерви

ПОЛІТИКА

Сонце повернуло на весну

Із заключного слова Голови Верховної Ради України Володимира ЛИТВИНА на закритті другої сесії Верховної Ради України четвертого скликання 17 січня 2003 року

(Початок на 1-й стор.)

Зрештою, все це грані поняття парламентаризму, який у кращих своїх проявах є носієм і взірцем політичної культури та коректності, поваги до загальноприйнятих демократичних процедур, виваженості і відповідальності у підходах, толерантності і вміння йти на розумні компроміси.

Як на мене, є принаймні два способи існування Верховної Ради за принципом найменшого опору — йти, куди і як вестимуть на налигачі, або перманентно демонструвати фронду щодо Президента, уряду, все відкидати і заперечувати. І перше, і друге звільняє від необхідності глибоко думати і відповідально діяти.

Цілком очевидно, що і те, і те нам не підходить. І, більше того, категорично протипоказане.

Законодавчий орган України важитиме стільки, наскільки він оцінюватиме сам себе, наскільки зможе забезпечити цю вагу в очах суспільства своєю працею, політичною зрілістю, мудрістю і відповідальністю.

Дві пройдені нами сесії дають підстави для висновку, що ми відчутно наблизилися саме до такого бачення, такого розуміння та реалізації ролі і покликання парламенту.

Нагадаю, що нам вдалося значно швидше і з порівняно меншими втратами подолати рифи і мілини першого, організаційного, періоду, коли ми організаційно формували Верховну Раду України.

Нам вистачило розуму, політичної волі і відповідальності, щоб не зав'язнути у кризовій трясовині, а потім відчутно надолужити перебої в законотворчому процесі.

Вам роздано докладні інформаційно-аналітичні матеріали про підсумки нашої роботи, тому не буду їх переказувати. Але є конкретика, яку просто не можна не згадати.

З початку роботи Верховної Ради четвертого скликання ми прийняли в остаточній редакції понад 160 законів, або у півтора разу більше, ніж за дві перші сесії попереднього, третього, скликання.

Протягом другої сесії відбулося вісім парламентських слухань і п'ять днів уряду, на яких розглянуто актуальні питання внутрішньої і зовнішньої політики.

До того ж хотів би наголосити на цьому особливо, такі заходи, які раніше сприймалися як суто внутрішні і мало не рутинні атрибути парламентських буднів, набувають дедалі глибшого і предметнішого змісту та суспільного резонансу.

Парламентські слухання виливаються у справді всеукраїнську розмову з високопрофесійними підходами до проблем, громадянською турботою і вболіванням за їх вирішення — саме такими я назвав би дискусії навколо гострих і болючих проблем села, долі рідної землі і природи.

Це не лише показово, а й закономірно. Треба рішуче і безповоротно відмовлятися від ритуальних заклинань про реформи, не повторювати без кінця звичні загальники про народне благо, а конкретно і предметно працювати в інтересах людини. І її, людину, бачити за кожним рішенням, що приймається.

А в широкому діапазоні проблематики законотворчого процесу вийшла на перший план і стала домінуючою соціальна спрямованість.

Безумовно, так само ясно ми повинні бачити й інші сторони своєї роботи, які не додають їй позитиву. Це і брак системності, недостатня синхронізація зусиль законодавчої та виконавчої гілок влади і між собою, і з потребами та вимогами життя, економічного і соціального розвитку держави.

Але поза всім тим, і в цьому, на мій погляд, головний підсумок минулої сесії, ми дедалі більше вчимося робити серйозні і відповідальні висновки.

Це справді дорогоцінний досвід, значення якого важко переоцінити. Усі ми знаємо, як нелегко і непросто він дається, в яких труднощах і муках народжується вміння, а ще тяжче — бажання слухати, чути і розуміти одне одного, переступати в разі потреби через себе, свої амбіції, позиції та інтереси.

Ми вчимося, і небезуспішно, золотого і вже тисячократно перевіреного правила: допомогти опонентові зберегти своє обличчя, залишити йому простір для політичного маневру і спокійного, розважливого діалогу, а не втоптувати у грязюку і розтирати на порох, забирати у нього все, що тільки можна.

Давайте пам'ятатимемо: той, хто затято і з насолодою жбурляє багнюкою в інших, втрачає ґрунт під власними ногами.

Той, хто діє винятково за принципом «все або нічого», не здатний ні до чого, крім конфліктів та протистояння.

У нас є всі підстави констатувати: до депутатів з різних флангів політичного спектру, різного політичного темпераменту дедалі більше приходить розуміння того, що такі підходи безплідні і безперспективні.

Саме завдяки цьому ми не перейшли тієї фатальної межі, за якою — безвихідь, глухий кут, маргіналізація частини депутатського корпусу, непримиренність і незворотність руйнівних процесів у парламенті. Хоча, якщо відверто, то часом ми до цієї межі небезпечно наближалися.

У парламентській практиці вже стало звичним неофіційно класифікувати сесії за їхнім основним змістом і спрямуванням — досить згадати, наприклад, «сесію кодексів».

Сесію, яку ми завершуємо сьогодні, я назвав би порою політичного виростання, окреслення нарізних політичного структурування українського суспільства на тривалу перспективу — зрозуміло, з поправками, які внесе наступна президентська кампанія.

І, звичайно, це був період, який спростував поширену і нав'язувану в Україні тезу, що в нас думаючі політики і відповідальні парламентарії — ще більша рідкість, ніж святі.

На відкритті другої сесії, у вересні, акцентувалося: вона має, по суті, визначити характер і вектори спрямування розвитку країни. Переконаний, що ми йдемо у правильному напрямі.

На мій погляд, найціннішим здобутком цього періоду стала продемонстрована Верховною Радою спроможність до саморегуляції. Основним мотивом був державно-суспільний інтерес, який відсунув на задній план рушійні сили особистого, корпоративного чи якогось іншого порядку.

У концентрованій формі глибокі зміни в діяльності парламенту і, без перебільшення, менталітеті народних депутатів матеріалізувалися під час розгляду та ухвалення Державного бюджету України на 2003 рік. І нам сьогодні треба думати над тим, як забезпечити його виконання, поповнення доходної частини.

Загалом, кажучи словами Івана Франка, друга сесія стала «школою політичного думання».

Хоча для того, щоб ця школа була постійна й ефективна, нам ще треба добре попрацювати. І, насамперед, прискорено звільнятися від шаблонів, кліше та

ЮВІЛЕЙ

Академік із села Велика Рудка

Президенту Української академії наук національного прогресу, доктору технічних наук, академіку Олексію Онипко виповнилося 60

Настав час, як він сам каже, «збирати каміння». А з другого боку, його роки — його багатство: він, як учений, керівник академії, сповнений енергії й творчих задумів. Можливо, ви чули про село Велика Рудка, що на Полтавщині поблизу Диканьки? Там і народився Олексій Онипко. Там минуло його дитинство і шкільні роки. Розповідають, коли він працював у Київському університеті, приймав у абітурієнтів вступні іспити, то завжди завищував на один бал оцінку хлопцям і дівчатам із села. Підтримував «своїх». Селяни й проблеми села йому близькі й зрозумілі. Академія приділяє велику увагу освіті сільської молоді. Для цього створено мережу вищих навчальних закладів, школярі мають можливість спілкуватися з професорами, слухати їхні лекції.

А взагалі, академія, до створення якої Олексій Онипко особисто доклав чимало сил, працює в різних напрямах науки, освіти, виробництва, медицини тощо. Президент — експериментатор за духом — не допускає «академічного застою» в надрах своєї структури. Не випадково багато її технологічних напрацювань і виробів відзначено престижними призами й медалями на міжнародних виставках. Академіку О. Онипко вдається головне: максимально скоротити час реалізації наукових розробок в реальні технології і виробництво, що, власне, і залучає під «дах» академії багато талановитих учених і фахівців.

Олександр ГЛАГОЛЄВ,
Валерій ЗВЕРЕВСЬКИЙ.

На знімку: Олексій Онипко.

Редакція газети приєднується до численних вітань і бажає ювілярові міцного здоров'я, щастя і творчих успіхів.

Товарооборот щороку подвоюється

Голова Верховної Ради України Володимир Литвин зустрівся з делегацією Національних зборів В'єтнаму, яку очолював Голова в'єтнамського парламенту Нгуєн Ван Ан.

Під час зустрічі сторони обговорили питання двостороннього співробітництва, особливо у сфері міжпарламентських відносин. Володимир Литвин зазначив, що сьогодні В'єтнам має значний економічний потенціал розвитку та політичну стабільність. Крім того, за словами Нгуєн Ван Ана, співробітництво між Україною та В'єтнамом постійно зростає. Так, товарооборт між країнами у 2001 році зріс удвічі порівняно з 2000-м. А у 2002 році, як ствердив Голова в'єтнамського парламенту, «майже подвоївся». Володимир Литвин закликав в'єтнамську сторону й надалі розвивати торгово-економічне та гуманітарне співробітництво з Україною, особливо на рівні колективів, а також продовжувати співпрацю в міжнародних організаціях.

Фото Богдана МАСЛЯНИКА.

Позаду емоції,

На другій сесії Верховної Ради України депутати ухвалили 450 рішень. Про це на підсумковій прес-конференції повідомив Голова Верховної Ради України Володимир Литвин. До того ж було прийнято понад 200 постанов, розглянуто 39 законопроектів, поданих Президентом, 154 — урядом, 194 — народними депутатами, 3 — Національним банком України. За тематикою, зазначив Голова ВР, переважали економічні питання.

Крім того, протягом цього часу відбулося вісім парламентських слухань. На переконання Володимира Литвина, «за емоційною напруженістю» найвдалішими були останні парламентські слухання стосовно поліпшення ситуації на селі. «Це була всеукраїнська розмова, — стверджував Голова ВР, — головне, щоб результати напрацювання були адекватні цій розмові».

У перспективі — ревізія держбюджету

До розгляду депутатським корпусом уже підготовлено 750 законопроектів. Головними економічними питаннями наступної сесії Володимир Литвин вважає ревізію державного кошторису та прийняття Податкового кодексу. Але насамперед, переконаний глава парламенту, потрібно знайти компроміс у Верховній Раді, де кожен із 450 депутатів має свою думку і позицію, із якими не можна не рахуватися.

Водночас, за словами Володимира Литвина, нині є проблеми, пов'язані з законом про мінімальну заробітну плату. «Ми домовилися з урядом — відклали розгляд змін до бюджету, щоб все врахувати і передусім подивитися, що можна зробити для збільшення доходної частини бюджету», — зазначив він. За його словами, якщо в бюджеті не знайдеться коштів на виплату зарплати (встановлену з 1 липня в розмірі 237 гривень), то є ризик збільшення заборгованості з неї.

Голова ВР припустив, що деякі рішення парламенту будуть популістськими і перегукуватимуться з президентською кампанією, яка, на його переконання, «піде повним ходом» після літніх вакацій.

Мирні плани на президентські вибори

Володимир Литвин заявив, що не боротиметься за президентське крісло через «чинники, які співставив з реальними можливостями», котрі відмовився аргументувати. Він поділився, що має інші, але «дуже мирні плани». «Я живу винятково інтересами парламенту», — зазначив Голова ВР. Водночас він нагадав, що раніше не раз заявляв про те, що не балотуватиметься до парламенту, але торік все-таки став народним обранцем...

А ймовірними претендентами на посаду Президента вважає Віктора Ющенка, Петра Симоненка, Юлію Тимошенко, Олександра Мороза, Віктора Медведчука та Віктора Януковича і додав, що «навряд чи з'яв-

стереотипів, якими дехто волів би підмінити «політичне думання».

У загальному підсумку — і, сподіваюся, шановні колеги, що ви зі мною погодитеся і в цьому — ми маємо якісно нову основу і для вдосконалення роботи самої Верховної Ради, і для налагодження цивілізованої взаємодії між законодавчою та виконавчою гілками влади, а головне — для облаштування країни. Країни, в якій про людину будуть згадувати не лише під час передвиборних перегонів.

Але, підкреслюю, лише основу, на якій вибудовуються і можуть видозмінюватися залежно від конкретних обставин різні політичні конфігурації.

Парламент — це досить точний зріз суспільства, а відтак живий організм і мінлива матерія; він за визначенням має відображати настрої, інтереси та сподівання найширшого і дуже несхожого у своїх частковостях людського загалу. І не просто відображати, а й не відставати від них, випереджати і вести за собою.

Втискувати все це у застиглі схеми, у прокрустове ложе «єдиномислія», фетишизувати поняття більшості чи опозиції, перетворюючи фракції або міжфракційні об'єднання у щось на зразок замкнених тоталітарних сект — справа зайва, марна і шкідлива.

Ще відтоді, як почали прийматися закони, серед них не було жодного, який задовольняв би абсолютно всіх. Але є головний, єдиний і загальнообов'язковий критерій, спільний для законодавців незалежно від їхньої політичної орієнтації. Це користь, благо для держави і суспільства, народу, яким вони присягають.

Наше завдання — творити такі закони, які сприйме українське суспільство.

Будь-які плани, наміри і практичні вчинки логічні, доцільні та виправдані доти, доки вони не відриваються від цього об'єктивного базису. Тобто від людини. Ми повинні думати так, як думають простий українець, звичайна сім'я, і адекватно до цього діяти. Усе інше — лукаві інтриги і політиканство. Що нам, на жаль, теж доводилося і доводиться бачити.

У цих стінах були і будуть праві і ліві, центристи та крайні. І в цьому розмаїтті, закладених у ньому суперечностях, зіткненнях поглядів та позицій — джерело енергії та дієздатності парламенту, динаміки та результативності його внутрішнього розвитку, процесів саморегуляції і самовдосконалення.

Головне, щоб усе це не переростало в самоціль і стихію, яка змітає все: від засадничих принципів парламентаризму до людської порядності, елементарних норм моральності та етики.

Тобто, якщо простіше, наші погляди і позиції, а надто практичні дії повинні бути не правіше, не лівіше і загалом не далі здорового глузду.

Після недавніх збурень ми маємо в сесійній залі і поза нею заспокоєння та порозуміння. За великим рахунком, країну перестало трясти.

Але все це ще дуже хитке і потребує закріплення й поглиблення; позитивні процеси в парламентському середовищі мають стати необоротними.

І, звісно, наша консолідація та продуктивна робота в жодному разі не повинні бути предметом торгів, а тим більше засобом шантажу.

Я кажу це, озираючись на пройдений Верховною Радою четвертого скликання ще недовгий, але вже непростий шлях, а особливо — маючи на увазі нові завдання. Вони очікуються і масштабні, і складні. З урахуванням, зокрема, того, що наступна сесія вже буде виразно позначена наближенням президентських виборів.

І ще одне, що хочу підкреслити особливо: Верховній Раді належить стати не тільки головним і винятковим інструментом реалізації конституційної реформи, а й реальним центром законодавчої влади і політичного життя з широкими, потужними і вищою мірою відповідальними повноваженнями.

Усім нам треба вже не просто готуватися до цієї роботи і цієї ролі. Слід предметно братися за справу. Перші передумови вже є: Верховна Рада, і в цьому теж важливий результат її другої сесії, утворила Тимчасову спеціальну комісію з опрацювання проектів законів про внесення змін до Конституції України.

Хотілося б, шановні колеги, попросити про таке: під час парламентських канікул відсторонитися, дистанціюватися, наскільки це можливо, від усього емоційного, спонтанного, гарячого і непримиренного, що було на другій сесії, винести з нього необхідні уроки та висновки і викристалізувати зерна корисного досвіду, що стане у пригоді на наступну сесію, на перспективу.

Цей час — як, зрештою, кожна можливість — має бути використаний для спілкування з людьми, вивчення ситуації на місцях для того, щоб акумулювати настрої в суспільстві і максимально врахувати в законотворчій роботі.

Я вважаю, що ми йдемо не на канікули, а на перерву для роботи в округах.

У цьому розумінні парламент є чи не найчутливішим і точним барометром загальної морально-психологічної атмосфери, прагнень і устремлінь народу. Зрозуміло, його показники можуть не подобатися і нам. Але це — реальне життя, об'єктивна даність, і ми, парламентарії, зобов'язані робити все для того, щоб стан речей у державі постійно і динамічно поліпшувався.

Давайте керуватися великою давньою мудрістю: для того, щоб вести розумну і правильну політику, не досить знати людей — треба їх любити.

Сподіваюся і вірю, та що там вірю — переконаний! — ми спроможні бути на висоті цієї вимоги.

ПІДСУМОК ТИЖНЯ

За фінішем — новий старт

Завершила роботу друга сесія Верховної Ради. Зрозуміло, її підсумки не можна оцінювати однозначно. Тим більше що в ході роботи вистачало всього. Насамперед протистоянь. Однак минулий тиждень, якщо не зважати на деякі видозміни в парламентських фракціях, пройшов доволі спокійно. У руслі конструктивної роботи, під знаком якої розпочався новий, у тому числі політичний рік.

Зокрема, народні обранці ще раз перевірили готовність структур виконавчої влади до боротьби зі стихією, яка вчергове, під час різдвяних і новорічних свят, позбиткувалася над Західною Європою. Як з'ясувалося, проблем вистачає і в нашій Вітчизні. Передусім фінансових.

Проте не лише для боротьби зі стихією. Президент України нещодавно підписав закон про збільшення з 1 січня рівня мінімальної заробітної плати до 185 гривень і водночас розкритикував прийнятий перед новорічними святами Державний бюджет на цей рік. Саме тому минулого тижня було розглянуто три законопроекти про урізання бюджетних витрат. Адже мова йде про «чорну діру» в державних фінансах у розмірі понад три мільярди гривень. Саме стільки не вистачає коштів, щоб мати тверді гарантії виконання закону про збільшення мінімальної заробітної плати, бо з 1 червня вона має зрости вже до 237 гривень на місяць. Урядовці поки що не готові до такого повороту в розподілі фінансів, адже закон народні обранці прийняли вже після того, як було затверджено доходи й видатки держави на рік. Отож їхній законопроект передбачає заморожування мінімальної заробітної плати на невизначений термін на рівні 185 гривень. Інші законопроекти передбачають значний перерозподіл коштів у вже затверджених статтях. Саме тому, напевне, Верховна Рада прийняла рішення перенести розгляд згаданих законопроектів, а урядовці навіть почали відмовлятися від секвестру бюджету — шукатимуть під час зимових парламентських канікул внутрішні резерви.

Деякі народні депутати теж збираються їх шукати. Так, в останній день другої сесії фракцію об'єднаних соціал-демократів залишив Олександр Волков. Про його розлучення з есдеками ходять різні чутки, однак, він сам стверджує, що збирається створити ще одну депутатську групу з тих народних обранців, які так і не визначилися ні зі своєю партійністю, ні зі своєю прихильністю до нинішніх парламентських лідерів.

Власне, останній тиждень фактично став прологом до наступної сесії. І не тільки в плані переформатування депутатських груп і фракцій. І політики, і аналітики на повен голос заговорили про потребу початку політичної реформи, оскільки всі добре розуміють, що з початком президентських перегонів добрі наміри так і можуть залишитися намірами.

Мабуть, не треба нікому пояснювати, що третя сесія — пролог до старту президентських перегонів. І хоча багато хто з політиків, у тому числі Голова Верховної Ради Володимир Литвин, висловлює впевненість у тому, що вона пройде в буденному робочому режимі, все-таки не можна виключати й того, що сесія стане розминкою у великих перегонах.

По-перше, опозиція вже заявила про свою готовність до нових акцій протесту, щоб добитися дострокових президентських виборів. По-друге, уряд готує до розгляду у Верховній Раді програму своєї діяльності. І лише її затвердження гарантуватиме прем'єру Віктору Януковичу відносно спокійне життя протягом року. Однак чи готові основні гравці на політичній арені підтримати її в парламенті? На це запитання сьогодні ніхто твердої відповіді не дасть. І не дивно. Бо зміцнення позицій уряду означає ослаблення багатьох майбутніх учасників президентських перегонів. Передусім представників опозиції й лідера блоку «Наша Україна» Віктора Ющенка.

Окрім того, наприкінці роботи другої сесії деякі політики зробили кілька різких заяв, що свідчить про існування певної напруженості в сесійній залі, яка може так чи інак вплинути на хід роботи народних обранців під час третьої сесії. Тож можна стверджувати: спокійного життя очікувати не доводиться. Саме тому й не хочеться висловлювати однозначних оцінок за підсумками заключного пленарного тижня.

Володимир КОРОЛЮК.

«Рада» розпочала роботу

Минулої п'ятниці відбулося засідання оргкомітету щорічного міжнародного конкурсу засобів масової інформації «Рада». До творчого змагання запрошуються колеги не лише з українських, а й закордонних ЗМІ, які працюють у царині парламентської журналістики.

Члени оргкомітету визначили терміни проведення регіонального, всеукраїнського та міжнародного турів, а також номінації, в яких буде визначено переможців. Зокрема, учасники розмови дійшли згоди, що додатково визначатимуться переможці серед фотокореспондентів та операторів телебачення. Оргкомітет затвердив ескіз головного призу, який вручатимуть лауреатам міжнародного конкурсу «Рада».

Можна стверджувати, що конкурс уже привернув до себе увагу і політиків, і меценатів. Так, керівник прес-служби Фонду інтелектуальної співпраці «Україна — XXI століття» Валерій Ясиновський повідомив, що керівництво фонду, яке очолює народний депутат Богдан Губський, прийняло рішення підтримати конкурс організаційно та фінансово. Окрім того, фонд встановить і власний приз для учасників конкурсу.

Свій приз — імені В'ячеслава Чорновола — вирішив також встановити Фонд підтримки вільних журналістів і преси України, який носить ім'я борця за незалежність України.

Володимир ВОЛИНСЬКИЙ.

КОНКУРСИ

Монумент єдності

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Об'єднання українських земель буде увічнено в монументі Соборності України. У рамках відкритого Всеукраїнського конкурсу, організованого Міністерством культури і мистецтв України та Київською міськдержадміністрацією, відбулася виставка проектів пам'ятного знака. На експозиції представлено 12 робіт. Наступного року, до 85-річчя проголошення Акта злуки, монумент Соборності плановано встановити в п'ятьох містах України — Луганську, Чернігові, Севастополі, Ужгороді та Києві. У столиці його буде розташовано в одному з трьох скверів Володимирського проїзду.

Ірина БУЛАНЕНКО.

попереду компроміс

ляться нові претенденти». Голова ВР припускає, що політичні сили, які створили блок «За єдину Україну!», не зможуть висунути єдиного кандидата на президентські вибори.

Парламентські вибори

Наступні парламентські вибори відбудуться на пропорційній основі, переконаний Голова ВР. Він спрогнозував, що переможцями виборчих перегонів можуть стати дві-три політичні сили, які зможуть домовитися між собою й утворити більшість. А нині, за його словами, потрібна чітка система стримання і противаг між різними гілками влади. Проте, якщо кандидат у депутати задекларує свою партійність під час виборчих перегонів, може залишитися і змішана форма виборів.

Більшість і опозиція

Голова Верховної Ради вважає, що парламентська більшість не розвалилася і буде дієздатною на наступній сесії. Проте, на його переконання, можуть виникнути нові цікаві її конфігурації, приміром, до більшості може приєднатися фракція «Наша Україна» або деякі її депутати.

На думку Володимира Литвина, закон про більшість і опозицію треба приймати після наступних виборів, бо нині не можна визначити, що таке опозиція. Крім того, за його словами, в країні відсутні соціальні умови для опозиційності, оскільки для того, щоб висловлювати власну точку зору, необхідна незалежність людини.

Запорука стабільності

Політична реформа може бути запорукою стабільності, наголосив Володимир Литвин. Але якщо парламент не почне вносити відповідні зміни до Конституції на наступній сесії, то, за його словами, ця реформа не почнеться ніколи. «Парламент повинен нести повну відповідальність в межах своїх повноважень, розширивши свої контрольні функції», — наголосив В. Литвин. Він зазначив, що деякі фракції підтримують внесення змін до Конституції за умови, що це буде «разова акція», та що такий документ забезпечить стабільність розвитку України.

Голова ВР вважає, що парламент і уряд приречені нести взаємну відповідальність. Водночас В. Литвин переконаний, що не можна стосовно уряду постійно жити з почуттям тимчасовості, а виходити з того, що іншого Кабінету Міністрів до президентських виборів у нас не буде.

Проте з четвертого лютого, коли розпочнеться третя сесія, буде не менш цікавий період, а з наближенням президентської кампанії, за словами Голови ВР, «почнемо жити цікаво і буде не до уряду».

Наталя ЯРЕМЕНКО.

Голова Верховної Ради України В. Литвин, Перший заступник Голови Верховної Ради України Г. Васильєв, заступник Голови Верховної Ради України О. Зінченко та керівник апарату Верховної Ради України В. Зайчук висловлюють щире співчуття народному депутату України, члену Комітету Верховної Ради України з питань будівництва, транспорту і зв'язку КРУГЛОВУ Миколі Петровичу у зв'язку з тяжкою втратою — смертю матері

Ніни Тихонівни.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств»

Верховна Рада України **постановляє:**

I. Внести до Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств» (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 27, ст. 181, № 47, ст. 294; 1998 р., № 2, ст. 7, № 10, ст. 35, № 18, ст. 94, № 26, ст. 151; 1999 р., № 1, ст. 1, № 2—3, ст. 21, ст. 22, № 4, ст. 33, № 8, ст. 55, № 9—10, ст. 66, № 15, ст. 83, № 17, ст. 114, № 18, ст. 140, № 28, ст. 229, № 32, ст. 264, № 38, ст. 338, ст. 352, № 39, ст. 356, ст. 357, № 46, ст. 418, № 50, ст. 435; 2000 р., № 2, ст. 16, № 5, ст 34, № 10, ст. 78, № 14—15—16, ст. 121, № 20, ст. 149, № 22, ст. 172, № 25, ст. 197, № 26, ст. 209, № 32, ст. 254, ст. 260, № 35, ст. 283, № 38, ст. 318, ст. 319, № 39, ст. 333, № 43, ст. 363, ст. 370, № 45, ст. 375, ст. 377, № 46, ст. 393, № 48, ст. 406; 2001 р. № 2—3, ст. 10, № 4, ст. 17, № 7, ст. 36, № 10, ст. 44, № 11, ст. 46, № 20, ст. 96, № 23, ст. 114, № 30, ст. 143, № 32, ст. 169; 2002 р., № 2, ст. 11, ст. 12, № 5, ст. 31, № 8, ст. 63, № 9, ст. 68, № 10, ст. 78, № 12—13, ст. 92, № 16, ст. 114, № 29, ст. 192, № 31, ст. 214, № 33, ст. 238, № 35, ст. 259) такі зміни:

1. У статті 1:

а) пункт 1.9 викласти у такій редакції:

«1.9. Дивіденд — платіж, який здійснюється юридичною особою —емітентом корпоративних прав чи інвестиційних сертифікатів на користь власника таких корпоративних прав (інвестиційних сертифікатів) у зв'язку з розподілом частини прибутку такого емітента, розрахованого за правилами бухгалтерського обліку.

До дивідендів прирівнюється також платіж, який здійснюється державним некорпоратизованим, казенним чи комунальним підприємством на користь відповідно держави або органу місцевого самоврядування у зв'язку з розподілом частини прибутку такого підприємства. При цьому наявність чи відсутність прибутку, розрахованого згідно з правилами податкового обліку, не може впливати на прийняття чи неприйняття рішення щодо нарахування дивідендів»;

б) підпункт 1.11.1 пункту 1.11 після слів «які мають статус небанківських фінансових установ, згідно з відповідним законодавством» доповнити словами «а також іноземними урядами або його офіційними агентствами чи міжнародними фінансовими організаціями та іншими кредиторами-нерезидентами»;

в) у пункті 1.18:

абзац перший після слів «господарська операція» доповнити словами «(крім операцій з фрахтування (чартеру) морських суден та інших транспортних засобів)»;

підпункти 1.18.1 та 1.18.2 викласти у такій редакції:

«1.18.1. Оперативний лізинг (оренда) — господарська операція фізичної або юридичної особи, що передбачає відповідно до договору оперативного лізингу (оренди) передання орендарю майна, що підпадає під визначення основного фонду згідно із статтею 8 цього Закону, придбаного або виготовленого орендодавцем на умовах інших, ніж передбачаються фінансовим лізингом (орендою).

1.18.2. Фінансовий лізинг (оренда) — господарська операція фізичної або юридичної особи, яка передбачає відповідно до договору фінансового лізингу (оренди) передання орендарю майна, що підпадає під визначення основного фонду згідно з статтею 8 цього Закону, придбаного або виготовленого орендодавцем, а також усіх ризиків та винагород, пов'язаних з правом користування та володіння об'єктом лізингу.

Лізинг (оренда) вважається фінансовим, якщо лізинговий (орендний) договір містить одну з таких умов:

об'єкт лізингу передається на строк, протягом якого амортизується не менше 75 відсотків його первісної вартості за нормами амортизації, визначеними статтею 8 цього Закону, та орендар зобов'язаний придбати об'єкт лізингу у власність протягом строку дії лізингового договору або в момент його закінчення за ціною, визначеною у такому лізинговому договорі;

сума лізингових (орендних) платежів з початку строку оренди дорівнює або перевищує первісну вартість об'єкта лізингу;

якщо у лізинг передається об'єкт, що перебував у складі основних фондів лізингодавця протягом строку перших 50 відсотків амортизації його первісної вартості, загальна сума лізингових платежів має дорівнювати або бути більшою 90 відсотків від звичайної ціни на такий об'єкт лізингу, діючої на початок строку дії лізингового договору, збільшеної на суму процентів, розрахованих виходячи з облікової ставки Національного банку України, визначеної на дату початку дії лізингового договору на весь його строк;

майно, яке передається у фінансовий лізинг, є виготовленим за замовленням лізингоотримувача (орендаря) та після закінчення дії лізингового договору не може бути використаним іншими особами, крім лізингоотримувача (орендаря), виходячи з його технологічних та якісних характеристик.

Для цілей цього підпункту під терміном «строк фінансового лізингу» розуміється строк від дати передання майна лізингоотримувачу (орендарю) до дати набуття права власності на таке майно або здійснення останнього лізингового платежу лізингоотримувачем, залежно від того, яка подія сталася раніше.

Незалежно від того, чи відноситься лізингова операція до фінансового лізингу відповідно до норм цього підпункту чи ні, платник податку має право при укладенні договору визначити таку операцію як оперативний лізинг без права подальшої зміни статусу такої операції до закінчення дії відповідного договору»;

г) пункт 1.20 викласти в такій редакції:

«1.20. Звичайна ціна

1.20.1. Якщо цим пунктом не встановлено інше, звичайною вважається ціна товарів (робіт, послуг), визначена сторонами договору. Якщо не доведене зворотне, вважається, що така звичайна ціна відповідає рівню справедливих ринкових цін.

Справедлива ринкова ціна — це ціна, за якою товари (роботи, послуги) передаються іншому власнику за умови, що продавець бажає передати такі товари (роботи, послуги), а покупець бажає їх отримати за відсутності будь-якого примусу, обидві сторони є взаємно незалежними юридично та фактично, володіють достатньою інформацією про такі товари (роботи, послуги), а також ціни, які склалися на ринку ідентичних (а за їх відсутності — однорідних) товарів (робіт, послуг).

Ринок товарів (робіт, послуг) — сфера обігу товарів (робіт, послуг), яка визначається виходячи з можливості покупця (продавця) реально і без значних додаткових витрат придбати (продати) товар (роботу, послугу) на найближчій стосовно будь-якої із сторін договору території.

Ідентичні товари (роботи, послуги) — товари (роботи, послуги), що мають однакові характерні для них основні ознаки. Під час визначення ідентичності товарів беруться до уваги, зокрема, їх фізичні характеристики, які не впливають на їх якісні характеристики і не мають суттєвого значення для визначення ознак товару, якість і репутація на ринку, країна походження та виробник. Незначні відмінності в їх зовнішньому вигляді можуть не враховуватися.

Однорідні товари (роботи, послуги) — товари (роботи, послуги), які не є ідентичними, мають подібні характеристики і складаються зі схожих компонентів, що дозволяє їм виконувати однакові функції та (або) бути взаємозамінними. Під час визначення однорідності товарів (робіт, послуг) беруться до уваги, зокрема, їх якість, наявність товарного знака, репутація на ринку, країна походження та виробник.

1.20.2. Для визначення звичайної ціни товару (робіт, послуг) використовується інформація про укладені на момент продажу такого товару (роботи, послуги) договори з ідентичними (однорідними) товарами (роботами, послугами) у співставних умовах. Зокрема, враховуються такі умови договорів, як кількість (обсяг) товарів (наприклад, обсяг товарної партії), строки виконання зобов'язань, умови платежів, звичайних для такої операції, а також інші об'єктивні умови, що можуть вплинути на ціну. При цьому умови договорів на ринку ідентичних (у разі їх відсутності —однорідних) товарів (робіт, послуг) визнаються співставними, якщо відмінність між такими умовами суттєво не впливає на ціну, або може бути економічно обгрунтована. При цьому враховуються звичайні при укладанні угод між непов'язаними особами надбавки чи знижки до ціни. Зокрема, але не виключно, враховуються знижки, пов'язані з сезонними та іншими коливаннями споживчого попиту на товари (роботи, послуги), втратою товарами якості або інших властивостей; закінченням (наближенням дати закінчення) строку зберігання (придатності, реалізації); збутом неліквідних або низьколіквідних товарів; маркетинговою політикою, у тому числі при просуванні товарів (робіт, послуг) на ринки; наданням дослідних моделей і зразків товарів з метою ознайомлення з ними споживачів.

Якщо товари (роботи, послуги), ідентичні (за їх відсутності —однорідні) товарам (роботам, послугам), стосовно яких визначається звичайна ціна, прилюдно пропонуються до продажу, або мають ціни, встановлені на організованому ринку цінних паперів, або мають біржову ціну (біржове котирування), визначення звичайної ціни у встановленому в абзаці першому цього підпункту порядку здійснюється із врахуванням таких факторів.

1.20.3. Для товарів (робіт, послуг), які продаються шляхом прилюдного оголошення умов їх продажу, звичайною визначається ціна, що міститься у такому прилюдному оголошенні.

1.20.4. Якщо товари (роботи, послуги) продаються з використанням конкурсу, аукціону, біржової пропозиції або пропозиції на організованому ринку цінних паперів, або коли продаж (відчуження) товарів здійснюється у примусовому порядку згідно із законодавством, звичайною є ціна, отримана при такому продажі.

1.20.5. У разі коли ціни на товари (роботи, послуги) підлягають державному регулюванню згідно із законодавством, звичайною вважається ціна, встановлена згідно з принципами такого регулювання. Це правило не поширюється на встановлення мінімальної продажної ціни — у цьому випадку звичайною є справедлива ринкова ціна.

1.20.6. У разі коли на відповідному ринку товарів (робіт, послуг) не здійснюються операції з ідентичними (у разі їх відсутності — однорідними) товарами (роботами, послугами), або якщо неможливо визначити їх ціну через відсутність або недоступність відповідної інформації, звичайною ціною вважається ціна договору.

1.20.7. Звичайна процентна ставка за депозит — процентна ставка, що встановлюється залежно від строків та розміру депозиту за рішенням платника податку, яке має бути оприлюдненим та встановлювати однакові правила щодо укладення депозитного договору з будь-якими категоріями осіб з урахуванням обмежень, установлених законом. Порядок оприлюднення інформації щодо умов укладення депозитного договору визначається для банківських установ Національним банком України, для небанківських фінансових установ — державним органом, визначеним законом. До депозитів не належать суми завдатку, внесеного як забезпечення договірних зобов'язань однією стороною договору перед іншою.

1.20.8. Обов'язок доведення того, що ціна договору не відповідає рівню звичайної ціни у випадках, визначених цим Законом, покладається на податковий орган у порядку, встановленому законом. При проведенні перевірки платника податку податковий орган має право надати запит, а платник податку зобов'язаний обгрунтувати рівень договірних цін або послатися на норми абзацу першого підпункту 1.20.1 цього пункту.

1.20.9. Додатково до правил визначення звичайної ціни, встановлених цим пунктом, Кабінет Міністрів України має право встановити методологію визначення звичайної ціни товарів (робіт, послуг), які продаються (надаються) платниками податку, визначеними як природні монополісти відповідно до закону, виходячи з таких правил:

а) у разі коли неможливо визначити ціну товарів (робіт, послуг) через відсутність або недоступність відповідної інформації, для визначення звичайної ціни використовується метод ціни перепродажу (наступного продажу) таких товарів (робіт, послуг). При цьому ціна товарів (робіт, послуг), що продаються платником податку, визначається на рівні ціни, за якою такі товари (роботи, послуги) перепродаються їх покупцем у разі наступного продажу, з урахуванням визначених за допомогою застосування звичайних цін фактичних витрат, понесених цим покупцем під час продажу та просування на ринок цих товарів (робіт, послуг), а також звичайного для даного виду діяльності прибутку покупця (без врахування ціни, за якою покупцем були придбані у продавця товари);

б) у разі неможливості використання методу ціни перепродажу товарів (робіт, послуг) використовується метод «витрати плюс» (витратний), за яким ціна товарів (робіт, послуг), що продаються платником податку, визначається як сума фактичних (понесених) витрат та звичайного для даного виду діяльності прибутку. При цьому враховуються визначені із застосуванням звичайних цін витрати на виробництво (придбання) та (або) продаж товарів, їх транспортування, зберігання, страхування або інші подібні витрати.

1.20.10. Донарахування податкових зобов'язань платника податку податковим органом внаслідок визначення звичайних цін здійснюється за процедурою, встановленою законом для нарахування податкових зобов'язань за непрямими методами, а для платників податку, визнаних природними монополістами згідно із законом, — також відповідно до принципів регулювання цін, встановлених таким законом.

Якщо звичайна ціна не може бути визначена з використанням норм попередніх підпунктів цього пункту, то для доказів обгрунтування її рівня можуть бути прийняті до уваги правила, визначені відповідним національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку»;

г) пункт 1.22 викласти у такій редакції:

«1.22. Фінансова допомога — безповоротна фінансова допомога або поворотна фінансова допомога.

1.22.1. Безповоротна фінансова допомога — це:

сума коштів, передана платнику податку згідно з договорами дарування, іншими подібними договорами, які не передбачають відповідної компенсації чи повернення таких коштів (за винятком бюджетних дотацій і субсидій), або без укладання таких угод;

сума безнадійної заборгованості, відшкодована кредитору позичальником після її списання, якщо така безнадійна заборгованість була попередньо включена до складу валових витрат кредитора;

сума заборгованості платника податку перед іншою юридичною чи фізичною особою, що залишилася нестягнутою після закінчення строку позовної давності;

основна сума кредиту або депозиту, наданих платнику податку без встановлення строків повернення такої основної суми, за винятком кредитів, наданих під безстрокові облігації, та депозитів до запитання у банківських установах, а також сума процентів, нарахованих на таку основну суму, але не сплачених (списаних);

сума процентів, умовно нарахованих на суму поворотної

ОФІЦІЙНО

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законів України з питань оподаткування підакцизних та деяких інших товарів

Верховна Рада України **постановляє:**

I. Внести зміни до таких законів України:

1. Розділ II «Прикінцеві положення» Закону України «Про внесення змін до деяких законів України про оподаткування, виробництво та обіг підакцизних товарів» (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 50, ст. 365) доповнити пунктом 3 такого змісту:

«3. Тимчасово з 1 січня 2003 року до 1 січня 2004 року встановити на бензини моторні (ГСТУ 320.00149943.015-2000) сумішеві з вмістом не менш як 5 відсотків високооктанових кисневмісних добавок за ТУУ 30183376.001 або етил-трет-бутилового ефіру (ЕТБЕ) А-76Ек, А-80Ек, А-92Ек, АІ-93Ек, А-95Ек, А-98Ек ставку акцизного збору у розмірі 60 євро за 1000 кг».

2. У Законі України «Про Єдиний митний тариф» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 19, ст. 259) статтю 18 доповнити частиною п'ятою такого змісту:

«Критерієм достатньої переробки наземних (дорожніх) транспортних засобів, що класифікуються згідно з Українською класифікацією товарів зовнішньоекономічної діяльності за товарними позиціями 8702, 8703, 8704, виготовлені і ввозяться з територій спеціальних (вільних) економічних зон, розташованих на території України, є обов'язкове виконання таких виробничих та технологічних операцій:

виготовлення кузова (кабіни) транспортного засобу, коли з окремих елементів, деталей або вузлів методами нероз'ємного з'єднання виготовляється кузов (кабіна), призначений для подальшого фарбування і складання. При цьому у процесі виготовлення кузова (кабіни) складається в єдине ціле не менш як шість основних елементів кузова (кабіни), серед яких повинні бути дах, боковина ліва, боковина права, підлога;

фарбування кузова (кабіни); спорядження кузова (кабіни);

складання транспортного засобу».

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

2. Функціонування вільних та інших спеціальних зон, які мають економічний режим, відмінний від загального, здійснюється з урахуванням того, що цей режим не поширюється на підакцизні товари та товари 1—24 груп Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 24 грудня 2002 року.
№ 347-IV.

ДЕРЖАВА І ПРАВО

фінансової допомоги, що залишається неповерненою на кінець звітного періоду, у розмірі облікової ставки Національного банку України, розрахованої за кожний день фактичного використання такої поворотної фінансової допомоги.

1.22.2. Поворотна фінансова допомога — це сума коштів, передана платнику податку у користування на визначений строк відповідно до договорів, які не передбачають нарахування процентів або надання інших видів компенсацій як плати за користування такими коштами»;

д) у пункті 1.29 слова «податок на дивіденди, репатріацію доходів» замінити словами «податки, визначені статтею 13 цього Закону, а також податок на»;

е) доповнити статтю пунктами 1.35—1.37 такого змісту:

«1.35. Фрахт

1.35.1. Фрахт — винагорода (компенсація), що сплачується за:

а) перевезення вантажів та пасажирів морськими та повітряними суднами;

б) перевезення вантажів залізничним або автомобільним транспортом;

в) найм або піднайм судна або транспортного засобу (їх частин) для цілей, визначених в абзацах «а» — «б» цього підпункту.

1.35.2. Доходи нерезидентів, отримані як фрахт, оподатковуються за правилами, визначеними пунктом 13.5 статті 13 цього Закону.

1.35.3. Для цілей цього Закону під терміном «базова ставка фрахту» розуміється сума фрахту, включаючи витрати з навантаження, розвантаження, перевантаження та складування (схову) товарів, збільшена на суму витрат за рейс судна або іншого транспортного засобу, сплачуваних (відшкодовуваних) фрахтувальником згідно з укладеним договором фрахтування.

1.36. Інжиніринг — надання послуг (виконання робіт) зі складання технічних завдань, проведення наукових досліджень, складання проектних пропозицій, проведення техніко-еконономічних обстежень та інженерно-розвідувальних робіт з будівництва об'єктів, розробка технічної документації, проектування та конструкторське опрацювання об'єктів техніки і технології, консультації та авторський нагляд під час монтажних та пусконалагоджувальних робіт, а також консультації економічного, фінансового або іншого характеру, пов'язані з такими послугами (роботами).

1.37. Договір довгострокового страхування життя — договір страхування життя строком на 10 років і більше, який містить умову сплати страхових внесків (платежів, премій) протягом не менш як 5 років та передбачає страхову виплату, якщо застрахована особа дожила до закінчення строку дії договору або досягла віку, визначеного договором. Такий договір не може передбачати часткових виплат протягом перших 10 років його дії, крім тих, що проводяться у разі настання страхових випадків, пов'язаних із смертю застрахованої особи або нещасним випадком чи хворобою застрахованої особи, що призвели до повної стійкої втрати нею працездатності».

2. У статті 4:

а) підпункт 4.1.6 пункту 4.1 викласти у такій редакції:

«4.1.6. Доходи з інших джерел, у тому числі, але не виключно, у вигляді:

сум безповоротної фінансової допомоги, отриманої платником податку у звітному періоді, вартості товарів (робіт, послуг) безоплатно наданих платнику податку у звітному періоді, крім їх надання неприбутковим організаціям згідно з пунктом 7.11 статті 7 цього Закону та у межах таких операцій між платником податку та його відокремленими підрозділами, які не мають статусу юридичної особи;

сум поворотної фінансової допомоги, отриманої платником податку у звітному періоді, що залишається неповерненою на кінець такого звітного періоду від осіб, що не є платниками цього податку (у тому числі нерезидентів), або осіб, які згідно із законодавством мають пільги з цього податку, включаючи право застосовувати ставку податку нижчу, ніж установлена пунктом 7.2 статті 7 або статтею 10 цього Закону. У разі коли у майбутніх податкових періодах платник податку повертає таку поворотну фінансову допомогу (її частину) особі, яка її надала, такий платник податку збільшує суму валових витрат на суму такої поворотної фінансової допомоги (її частини) за наслідками податкового періоду, в якому відбулося таке повернення. При цьому валові доходи такого платника податку не збільшуються на суму умовно нарахованих процентів, а податкові зобов'язання особи, що надала поворотну фінансову допомогу, не змінюються як при її видачі, так і при її зворотному отриманні. Як виняток з правила, визначеного цим абзацом, операції з отримання (надання) фінансової допомоги між платником податку та його філіями, відділеннями, іншими відокремленими підрозділами, що не мають статусу юридичної особи, розташованими на території України, не призводять до зміни їх валових витрат або валових доходів;

сум невикористаної частини коштів, що повертаються із страхових резервів у порядку, передбаченому пунктом 12.2 цього Закону;

сум заборгованості, що підлягає включенню до валових доходів згідно з пунктами 12.3 та 12.4 цього Закону;

сум коштів страхового резерву, використаних не за призначенням;

вартості матеріальних цінностей, переданих платнику податку згідно з договорами схову (у відповідальне зберігання) та використаних ним у власному виробничому чи господарському обороті;

сум штрафів та/або неустойки чи пені, фактично одержаних за рішенням сторін договору або за рішенням відповідних державних органів, суду;

сум державного мита, попередньо сплаченого позивачем, що повертається на його користь за рішенням суду;

сум акцизного збору, сплачених (нарахованих) покупцями підакцизних товарів (за їх рахунок) на користь платника такого акцизного збору, уповноваженого законом вносити його до бюджету, та рентних платежів;

доходів від продажу електричної енергії (включаючи реактивну)»;

б) підпункт 4.2.1 пункту 4.2 викласти у такій редакції:

«4.2.1. Суми податку на додану вартість, отримані (нараховані) платником податку на додану вартість, нарахованого на вартість продажу товарів (робіт, послуг), за винятком випадків, коли підприємство-продавець не є платником податку на додану вартість».

3. У статті 5:

а) у пункті 5.2:

підпункт 5.2.1 після слів «охороною праці» доповнити словами «у тому числі витрати з придбання електричної енергії (включаючи реактивну)»;

підпункт 5.2.2 викласти у такій редакції:

«5.2.2. Суми коштів або вартість товарів (робіт, послуг), добровільно перераховані (передані) протягом звітного року до Державного бюджету України або бюджетів місцевого самоврядування, до неприбуткових організацій, визначених у пункті 7.11 статті 7 цього Закону, у розмірі, що становить не менше двох та не більше п'яти відсотків оподатковуваного прибутку попереднього звітного року, за винятком відрахувань, визначених пунктом 5.8 цієї статті, та внесків, передбачених підпунктом 5.2.17 цього пункту»;

абзац перший підпункту 5.2.5 після слів «Законом України «Про систему оподаткування» доповнити словами «(крім тих, що прямо не визначені у переліку податків, зборів (обов'язкових платежів), визначених зазначеним Законом), включаючи акцизний збір та рентні платежі»;

у підпункті 5.2.13 слова «але не більш ніж десять відсотків оподатковуваного прибутку попереднього звітного періоду» замінити словами «у розмірі, що становить не менше двох та не більше п'яти відсотків оподатковуваного прибутку попереднього звітного періоду (для громадських організацій інвалідів — не більше десяти відсотків оподатковуваного прибутку попереднього звітного періоду)»;

доповнити підпунктом 5.2.17 такого змісту:

«5.2.17. Суми коштів або вартість майна, добровільно перераховані (передані) організаціям роботодавців та їх об'єднанням, створеним відповідно до закону з цього питання, у вигляді вступних, членських та цільових внесків, але не більше 0,2 відсотка фонду оплати праці платника податку у розрахунку за звітний рік»;

б) у підпункті 5.3.5 слова «арбітражного або третейського суду» виключити;

в) у пункті 5.4:

в абзаці другому підпункту 5.4.4 слово «квартал» замінити словом «рік»;

в абзаці першому підпункту 5.4.9 слова «утримання та експлуатацію» замінити словами «утримання, експлуатацію та забезпечення основної діяльності»;

у підпункті 5.4.10:

в абзаці першому слова «утримання та експлуатацію» замінити словами «утримання, експлуатацію та забезпечення основної діяльності»;

після абзацу першого доповнити новим абзацом такого змісту:

«пунктів медичного огляду найманих працівників, наявність яких зумовлена законодавством або колективними договорами, укладеними згідно із законом».

У зв'язку з цим абзаци другий — п'ятий вважати відповідно абзацами третім — шостим;

в абзаці п'ятому слова «витрати на пально-мастильні матеріали» виключити та доповнити абзац словами і цифрами «а також 50 відсотків витрат на придбання пально-мастильних матеріалів для легкових автомобілів та оперативну оренду легкових автомобілів. При цьому платник податку звільняється від обов'язків доведення зв'язку таких витрат з його господарською діяльністю»;

г) у підпункті 5.5.3 пункту 5.5 слова та цифри «пункту 7.11 статті 7 цього Закону» замінити словами та цифрами «пунктів 7.11—7.13, 7.19 статті 7 цього Закону, чи тих, що відповідно до законодавства сплачують податок за ставками іншими, ніж зазначені у пункті 7.2 статті 7 або статті 10 цього Закону»;

ґ) у пункті 5.6:

підпункт 5.6.1 доповнити словами «(крім сум матеріальної допомоги, які звільняються від оподаткування згідно з нормами закону, що регулює питання оподаткування доходів фізичних осіб (законодавства, що встановлює правила оподаткування прибутковим податком з громадян)»;

підпункт 5.6.2 доповнити абзацами такого змісту:

«Якщо відповідно до договору довгострокового страхування життя платник податку сплачує за свій рахунок добровільні страхові платежі на користь найманих працівників, які перебувають з ним у трудових відносинах та у яких це місце є основним місцем роботи, то такий платник податку може віднести до складу валових витрат кожного календарного кварталу суму фактично сплачених страхових платежів, що не перевищує 15 відсотків від заробітної плати, отриманої таким працівником від такого платника податку протягом такого календарного кварталу, але не більш ніж 6 000 гривень у розрахунку на одного застрахованого працівника протягом звітного податкового року.

При цьому якщо платник податку одночасно сплачує внески на додаткове пенсійне забезпечення (страхування) працівника відповідно до пункту 5.8 цієї статті, такий платник податку може віднести до валових витрат кожного календарного кварталу суму внесків, фактично сплачених на довгострокове страхування життя працівника та на його додаткове пенсійне забезпечення (страхування), які сукупно не перевищують 15 відсотків від заробітної плати, отриманої таким працівником від такого платника податку протягом такого календарного кварталу»;

д) пункт 5.9 викласти у такій редакції:

«5.9. Платник податку веде податковий облік приросту (убутку) балансової вартості товарів (крім тих, що підлягають амортизації, та цінних паперів), сировини, матеріалів, комплектуючих виробів, напівфабрикатів, малоцінних предметів (далі — запасів) на складах, у незавершеному виробництві та залишках готової продукції, витрати на придбання та поліпшення (перетворення, зберігання) яких включаються до складу валових витрат згідно з цим Законом (за винятком тих, що отримані безкоштовно).

Вартість запасів оплачених, але не отриманих (не оприбуткованих) платником податку — покупцем, до приросту запасів не включається.

Вартість запасів оплачених, але не відвантажених (не знятих з обліку) платником податку — продавцем, до убутку запасів не включається.

У разі коли балансова вартість таких запасів на кінець звітного періоду перевищує їх балансову вартість на початок того ж звітного періоду, різниця включається до складу валових доходів платника податку у такому звітному періоді.

У разі коли балансова вартість таких запасів на кінець звітного періоду є меншою за їх балансову вартість на початок того ж звітного періоду, різниця включається до складу валових витрат платника податку у такому звітному періоді.

Для виробників сільськогосподарської продукції, визначених статтею 14 цього Закону, норми цього пункту застосовуються для податкового періоду, що дорівнює звітному податковому року.

Якщо платник податку приймає рішення про уцінку (дооцінку) запасів згідно з правилами бухгалтерського обліку, то така уцінка (дооцінка) з метою податкового обліку не змінює балансову вартість запасів та валові доходи або валові витрати такого платника податку, пов'язані з придбанням таких запасів.

У разі убутку запасів оцінка їх вартості здійснюється за методом вартості перших за часом надходжень (ФІФО) або за методом ідентифікованої вартості відповідної одиниці запасів, що визначається платником податку згідно з відповідним національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку. Застосовані платником податку методи обліку вартості запасів не можуть змінюватися протягом звітного податкового року»;

е) доповнити пунктом 5.10 такого змісту:

«5.10. У разі коли після продажу товарів (робіт, послуг) здійснюється будь-яка зміна суми компенсації їх вартості, включаючи перерахунок у випадках повернення проданих товарів чи права власності на такі товари (результати робіт, послуг) продавцю, платник податку — продавець та платник податку — покупець здійснюють відповідний перерахунок валових доходів або валових витрат (балансової вартості основних фондів) у звітному періоді, в якому сталася така зміна суми компенсації.

Цей пункт не регулює правила визначення та коригування валових витрат та валових доходів внаслідок проведення процедур урегулювання сумнівної або безнадійної заборгованості чи визнання боргу покупця безнадійним, що визначаються статтею 12 цього Закону».

У зв'язку з цим пункт 5.10 вважати пунктом 5.11.

4. Статтю 6 викласти у такій редакції:

«Стаття 6. Порядок врахування від'ємного значення об'єкта оподаткування у результатах наступних податкових періодів

6.1. Якщо об'єкт оподаткування платника податку з числа резидентів за результатами податкового року має від'ємне значення об'єкта оподаткування (з урахуванням суми амортизаційних відрахувань), сума такого від'ємного значення підлягає включенню до складу валових витрат першого календарного кварталу наступного податкового року. Розрахунок об'єкта оподаткування за наслідками півріччя, трьох кварталів та року здійснюється з урахуванням від'ємного значення об'єкта оподаткування попереднього року у складі валових витрат таких податкових періодів наростаючим підсумком до повного погашення такого від'ємного значення.

6.2. Податковий орган не може відмовити у прийнятті податкової декларації, яка містить від'ємне значення об'єкта оподаткування, з причин наявності такого від'ємного значення.

6.3. У разі коли від'ємне значення об'єкта оподаткування декларується платником податку протягом чотирьох послідовних податкових періодів, податковий орган має право провести позачергову перевірку правильності визначення об'єкта оподаткування. В інших випадках наявність від'ємного значення об'єкта оподаткування не є достатньою підставою для проведення такої позачергової перевірки».

5. У статті 7:

а) у пункті 7.1:

у підпункті 7.1.1 слова «платником податку» виключити;

підпункт 7.1.2 виключити;

б) пункт 7.2 викласти у такій редакції:

«7.2. Оподаткування страхової діяльності

7.2.1. Оподатковувані доходи від страхової діяльності (крім страхування життя) страховиків-резидентів оподатковуються за ставкою у розмірі 3 відсотки суми валового доходу, одержаного від страхової діяльності, та не підлягають оподаткуванню за ставкою, встановленою статтею 10 цього Закону.

Для цілей оподаткування страхової діяльності під оподатковуваним доходом слід розуміти суму страхових платежів, страхових внесків, страхових премій (далі — сума валових внесків), одержаних (нарахованих) страховиками-резидентами протягом звітного періоду за договорами страхування і перестрахування ризиків на території України або за її межами (крім договорів страхування життя), зменшених на суму страхових платежів (страхових внесків, страхових премій), сплачених (нарахованих) страховиком за договорами перестрахування з резидентом та сплачених за договорами перестрахування з нерезидентом у тому ж податковому періоді.

7.2.2. Облік операцій із страхування життя фізичних осіб ведеться страховиками окремо.

Оподатковувані доходи страховиків-резидентів від страхування життя оподатковуються (крім доходів від операцій, здійснених за договорами довгострокового страхування життя) за ставкою у розмірі 3 відсотки.

Оподатковувані доходи страховиків-резидентів, отримані за договорами довгострокового страхування життя, оподатковуються за ставкою 0 відсотків у разі дотримання вимог до таких договорів, встановлених пунктом 1.37 цього Закону.

Для цілей оподаткування операцій із страхування життя під оподатковуваним доходом від страхування (перестрахування) життя слід розуміти суму страхових платежів (страхових внесків, страхових премій), одержаних (нарахованих) страховиками протягом звітного періоду, за договором страхування (перестрахування) життя, зменшених на суму страхових платежів (страхових внесків, страхових премій), сплачених (нарахованих) страховиком за договорами перестрахування з резидентом та сплачених за договорами перестрахування з нерезидентом у тому ж податковому періоді.

7.2.3. Якщо страховик одержує доходи із джерел інших, ніж ті, що визначені у підпунктах 7.2.1 та 7.2.2 цього пункту, такі доходи оподатковуються за ставкою, встановленою пунктом 10.1 статті 10 цього Закону. При цьому до категорії валових витрат, пов'язаних з одержанням таких доходів, не включаються витрати, які понесені страховиком під час здійснення операцій із страхування (перестрахування).

Інвестиційний дохід, одержаний страховиком від розміщення коштів резервів страхування життя, оподатковується у страховика в частині, яка належить страховику. Частина інвестиційного доходу, одержаного від розміщення коштів резервів із страхування життя, що належить страховику, визначається як різниця між сумою доходу, одержаного (нарахованого) від розміщення коштів резервів із страхування життя, та сумою витрат страховика на ведення справи, які не можуть перевищувати 15 відсотків отриманого інвестиційного доходу.

Якщо страховик здійснює відрахування у математичні резерви із страхування життя, то сума інвестиційного доходу, що належить страховику, зменшується на суму відрахувань у такі математичні резерви, що не можуть перевищувати 85 відсотків суми інвестиційного доходу, який належить страховику.

Доходи, одержані страховиком-цедентом у звітному періоді від перестраховиків за договорами перестрахування, зменшуються на суму здійснених страховиком-цедентом страхових виплат (страхового відшкодування) у частині (в межах часток), в якій перестраховик несе відповідальність згідно з укладеними із страховиком-цедентом договорами перестрахування, та оподатковуються у загальному порядку за ставкою, визначеною пунктом 10.1 статті 10 цього Закону.

7.2.4. У разі порушення вимог договору довгострокового страхування життя, встановлених пунктом 1.37 цього Закону, в тому числі його дострокового розірвання протягом визначеного таким пунктом граничного строку, доходи, одержані страховиком за таким договором, оподатковуються за ставкою 6 відсотків у податковому періоді, в якому відбувся факт такого порушення, з нарахуванням пені на суму такого доходу, розрахованої з початку податкового періоду,

(Закінчення на 6—8-й стор.).

наступного за податковим періодом, на який припадає отримання таких доходів страховиком, до дня їх включення до валового доходу такого страховика згідно із цим підпунктом.

Якщо платник податку, який збільшив валові витрати у порядку, передбаченому підпунктом 5.6.2 пункту 5.6 цього Закону, достроково розриває договір довгострокового страхування життя до закінчення граничного строку, встановленого підпунктом 1.37 статті 1 цього Закону, або порушує інші вимоги, встановлені підпунктом 1.37 цього Закону, то такий платник податку зобов'язаний включити до валового доходу суму страхових платежів за таким договором за наслідками податкового періоду, на який припадає таке дострокове розірвання або порушення таких інших вимог, збільшену на суму пені, нараховану на суму таких страхових внесків, яка розраховується з початку податкового періоду, наступного за періодом, в якому такий платник податку вперше збільшив валові витрати на суму таких страхових платежів у межах такого договору, до дня подання податкової декларації за наслідками податкового періоду, на який припадає факт такого дострокового розірвання або порушення таких інших вимог. При цьому викупна сума, яка повертається платнику податку страховиком, не включається до складу валових доходів такого платника податку.

Штрафні санкції за заниження об'єкта оподаткування у випадках, визначених цим підпунктом, як до страховика, так і до платника податку не застосовуються»;

в) у пункті 7.3:

підпункт 7.3.3 викласти у такій редакції:

«7.3.3. Балансова вартість заборгованості, основна сума якої (без процентів, комісій та винагород) виражена в іноземній валюті, відображається у податковому обліку платника податку шляхом перерахунку її суми в гривні за офіційним (обмінним) курсом Національного банку України, що діяв на дату її оприбуткування (виникнення).

У разі продажу (погашення) заборгованості (її частини), вираженої в іноземній валюті, протягом звітного періоду її балансова вартість визначається шляхом перерахунку суми такої заборгованості (її частини) в гривні за офіційним валютним (обмінним) курсом Національного банку України, що діяв на дату такого продажу (погашення).

Непогашена протягом звітного періоду заборгованість, виражена в іноземній валюті, розглядається умовно проданою (погашеною) в останній день звітного періоду за офіційним валютним (обмінним) курсом Національного банку України, що діяв на такий день. При цьому балансова вартість такої заборгованості у наступному звітному періоді визначається на підставі такого перерахунку.

У разі продажу (погашення) заборгованості (її частини), визначеного абзацом другим цього підпункту, або умовного продажу (погашення) заборгованості, визначеного абзацом третім цього підпункту, платник податку повинен визнати прибуток або збиток від такої операції, що розраховується як різниця між балансовою вартістю такої заборгованості (її частини) на початок звітного періоду чи на дату її оприбуткування (виникнення), залежно від того, яка подія сталася пізніше, та балансовою вартістю такої заборгованості (її частини) на дату її продажу (погашення). При цьому прибуток, отриманий внаслідок такого перерахунку, збільшує валові доходи платника податку — кредитора та валові витрати платника податку — дебітора, а збиток, отриманий внаслідок такого перерахунку, збільшує валові витрати платника податку — кредитора та валові доходи платника податку — дебітора податкового періоду, протягом якого відбувся такий продаж (погашення).

У такому ж порядку підлягає перерахунку балансова вартість іноземної валюти, отриманої як аванс або виручка чи внаслідок проведення будь-яких інших операцій (включаючи прямі чи портфельні інвестиції), яка обліковується на банківських рахунках платника податку або у його касі на дату закінчення звітного періоду.

Для цілей цього підпункту під терміном «заборгованість» розуміються:

основна сума (непогашена частина основної суми) фінансового кредиту, депозиту (вкладу);

сума процентів, нарахованих на таку основну суму фінансового кредиту, депозиту (вкладу), строк оплати яких минув на дату закінчення звітного періоду;

вартість (непогашена частина вартості) об'єкта фінансового лізингу;

платежі за такий об'єкт фінансового лізингу, строк оплати яких минув на дату закінчення звітного періоду;

балансова вартість цінних паперів, що засвідчують відносини боргу, а також товарних чи фондових деривативів, якщо інше не встановлено нормами цього Закону»;

підпункт 7.3.6 викласти у такій редакції:

«7.3.6. Облік балансової вартості іноземної валюти здійснюється за оцінкою її середньозваженої вартості відповідно до правил національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку»;

останній абзац підпункту 7.3.8 виключити;

г) у пункті 7.6:

у назві пункту слово «торгівлі» виключити;

підпункти 7.6.1 та 7.6.2 викласти у такій редакції:

«7.6.1. Платники податку ведуть окремий податковий облік фінансових результатів операцій з цінними паперами і деривативами у розрізі окремих видів цінних паперів, а також фондових та товарних деривативів. При цьому облік операцій з акціями ведеться разом з іншими, ніж цінні папери, корпоративними правами.

Якщо протягом звітного періоду витрати на придбання кожного з окремих видів цінних паперів, а також деривативів, понесені (нараховані) платником податку, перевищують доходи, отримані (нараховані) від продажу (відчуження) цінних паперів або деривативів такого ж виду протягом такого звітного періоду, від'ємний фінансовий результат переноситься на зменшення фінансових результатів від операцій з цінними паперами або деривативами такого ж виду майбутніх звітних періодів у порядку, визначеному статтею 6 цього Закону.

Якщо протягом звітного періоду доходи від продажу кожного з окремих видів цінних паперів, а також деривативів, отримані (нараховані) платником податку, перевищують витрати, понесені (нараховані) платником податку внаслідок придбання цінних паперів або деривативів такого ж виду протягом такого звітного періоду (з урахуванням від'ємного фінансового результату від операцій з цінними паперами чи деривативами такого ж виду минулих періодів), прибуток включається до складу валових доходів такого платника податку за результатами такого звітного періоду.

Усі інші витрати та доходи такого платника податку, крім витрат та доходів за операціями з цінними паперами (корпоративними правами) та деривативами, визначеними цим підпунктом, беруть участь у визначенні об'єкта оподаткування такого платника податку на загальних умовах, встановлених цим Законом.

Норми цього пункту не поширюються на операції з емісії корпоративних прав або інших цінних паперів, що здійснюються платником податку, а також з їх зворотного викупу або погашення таким платником податку.

7.6.2. Норми цього пункту поширюються на платників податку —торгівців цінними паперами та деривативами, а також на будь-яких інших платників податку, які здійснюють операції з торгівлі цінними паперами чи деривативами.

Те саме стосується обліку операцій таких платників податку з придбання або продажу корпоративних прав, відмінних від акцій»;

абзац перший підпункту 7.6.4 після слова «отриману» доповнити словом «(нараховану)»;

підпункт 7.6.6 виключити;

ґ) у підпункті 7.7.3 цифри «7.8.6—7.8.8» замінити цифрами «7.8.6, 7.8.7, 7.8.9»;

д) у пункті 7.8:

підпункт 7.8.1 доповнити словами «а також від того, чи є наявним прибуток, розрахований за правилами податкового обліку, чи ні»;

підпункти 7.8.2—7.8.8 замінити підпунктами 7.8.2—7.8.9 такого змісту:

«7.8.2. Крім випадків, передбачених підпунктом 7.8.5 цього пункту, емітент корпоративних прав, який приймає рішення про виплату дивідендів своїм акціонерам (власникам), нараховує та вносить до бюджету авансовий внесок з податку на прибуток у розмірі ставки, встановленої пунктом 10.1 статті 10 цього Закону, нарахованої на суму дивідендів, призначених для виплати, без зменшення суми такої виплати на суму такого податку. Зазначений авансовий внесок вноситься до бюджету до/або одночасно із виплатою дивідендів.

У разі виплати дивідендів у формі, відмінній від грошової (крім випадків, передбачених підпунктом 7.8.5 цього пункту), базою для нарахування авансового внеску згідно з абзацом першим цього підпункту є вартість такої виплати, розрахована за звичайними цінами.

Обов'язок із нарахування та сплати авансового внеску з цього податку за визначеною пунктом 10.1 статті 10 цього Закону ставкою покладається на будь-якого емітента корпоративних прав, що є резидентом, незалежно від того, чи такий емітент або отримувач дивідендів є платником податку на прибуток або має пільги зі сплати податку на прибуток, надані цим Законом або іншими законодавчими актами, чи у вигляді застосування ставки податку іншої, ніж встановлена пунктом 10.1 статті 10 цього Закону (крім платників цього податку, які підпадають під дію пункту 7.2 статті 7 чи підпункту 10.2.3 пункту 10.2 статті 10 цього Закону).

Це правило поширюється також на державні некорпоратизовані, казенні або комунальні підприємства, які зараховують суми дивідендів у розмірі, встановленому відповідно державним або місцевим виконавчим органом, в управлінні якого знаходяться такі підприємства, відповідно до державного або місцевого бюджету.

Якщо згідно із законодавством цей податок є складовою частиною єдиного податку (спеціального торгового патенту), то особа — платник такого єдиного податку (спеціального торгового патенту) зобов'язана при виплаті дивідендів нараховувати та сплачувати до бюджету, до якого зараховується такий єдиний податок (вартість спеціального торгового патенту) внесок за правилами, встановленими цим підпунктом для сплати авансового внеску з податку на прибуток, без права застосування норм підпункту 7.8.3 цього пункту.

При цьому, якщо будь-який платіж будь-якою особою називається дивідендом, то такий платіж оподатковується при такій виплаті згідно з нормами, визначеними у першому, другому та третьому абзацах цього підпункту, незалежно від того, чи є особа платником податку на прибуток, чи ні.

7.8.3. Платник податку — емітент корпоративних прав, державне некорпоратизоване, казенне чи комунальне підприємство зменшує суму нарахованого податку на прибуток звітного періоду на суму авансового внеску, попередньо сплаченого протягом такого звітного періоду у зв'язку із нарахуванням дивідендів згідно з підпунктом 7.8.2 цього пункту. Не дозволяється проведення зазначеного заліку з податком, передбаченим пунктом 7.2 статті 7 чи пунктом 10.2 статті 10 цього Закону.

7.8.4. У разі коли за наслідками звітного періоду сума податкових зобов'язань платника податку має від'ємне значення, сума авансового внеску, попередньо сплаченого протягом такого звітного періоду у зв'язку із нарахуванням дивідендів, додається у збільшення такого від'ємного значення.

У разі коли сума такого авансового внеску перевищує суму податкових зобов'язань підприємства — емітента корпоративних прав за податком на прибуток такого звітного періоду, різниця переноситься у зменшення податкових зобов'язань наступного податкового періоду, а при отриманні від'ємного значення податкового зобов'язання такого наступного періоду —на зменшення податкових зобов'язань майбутніх податкових періодів.

7.8.5. Авансовий внесок, передбачений підпунктом 7.8.2 цього пункту, не справляється у разі виплати дивідендів у вигляді акцій (часток, паїв), емітованих (випущених) підприємством, яке нараховує дивіденди, за умови, що така виплата ніяким чином не змінює пропорцій (часток) участі всіх акціонерів (власників) у статутному фонді підприємства-емітента, незалежно від того чи були такі акції (частки, паї) належним чином зареєстровані (відображені у зміні до статутних документів) чи ні, а також у разі виплат дивідендів на користь інститутів спільного інвестування.

7.8.6. Юридичні особи — резиденти, які отримують дивіденди, не включають їх суму до складу валового доходу (крім постійних представництв нерезидентів).

Якщо дивіденди отримуються платником податку — резидентом з джерелом їх виплати від нерезидента, то платник податку включає суму отриманих дивідендів до складу валового доходу за наслідками податкового періоду, на який припадає отримання таких дивідендів.

Порядок оподаткування дивідендів, що отримуються фізичними особами, визначається за правилами, встановленими законом з питань оподаткування доходів фізичних осіб.

7.8.7. Виплата дивідендів на користь фізичних осіб (у тому числі нерезидентів) за акціями (іншими корпоративними правами), які мають статус привілейованих або інший статус, що передбачає виплату фіксованого розміру дивідендів чи суми, яка є більшою за суму виплат, розраховану на будь-яку іншу акцію (корпоративне право), емітовану таким платником податку, прирівнюється з метою оподаткування до виплати заробітної плати з відповідним оподаткуванням та включенням суми виплат до складу валових витрат платника податку.

При цьому авансовий внесок, визначений підпунктом 7.8.2 цього пункту, не справляється, а така виплата не підлягає оподаткуванню як дивіденд згідно з нормами закону з питань оподаткування доходів фізичних осіб.

7.8.8. Авансовий внесок з податку на прибуток підприємств, сплачений у зв'язку з нарахуванням (сплатою) дивідендів, є частиною податку на прибуток підприємств та не може розцінюватися як податок, який справляється при репатріації дивідендів (їх сплаті на користь нерезидентів) відповідно до норм статті 13 цього Закону або міжнародних договорів України.

7.8.9. У разі коли під час розподілу ліквідаційною комісією коштів чи майна платника податку, що ліквідується, власник корпоративних прав отримує кошти або майно, сума (для майна — звичайна вартість) яких відрізняється від суми витрат, понесених таким платником на придбання таких корпоративних прав, то сума такого перевищення включається до складу валових доходів такого платника податку, а від'ємна сума включається до складу його валових витрат. При цьому такий розподіл не вважається виплатою дивідендів»;

е) у пункті 7.9:

в абзацах третіх підпунктів 7.9.1 та 7.9.2 слово «векселів» виключити;

в абзацах четвертих підпунктів 7.9.1 та 7.9.2 слова «лізингу (оренди)» виключити та доповнити абзаци словами «з урахуванням положень підпункту 7.9.6 цього пункту»;

доповнити підпунктом 7.9.6 такого змісту:

«7.9.6. Оподаткування операцій лізингу (оренди) здійснюється у такому порядку:

передання майна в оперативний лізинг (оренду) не змінює податкових зобов'язань орендодавця та орендаря. При цьому орендодавець збільшує суму валових доходів, а орендар збільшує суму валових витрат на суму нарахованого лізингового платежу за наслідками податкового періоду, в якому здійснюється таке нарахування. У такому ж порядку здійснюється оподаткування операцій з оренди землі та жилих приміщень;

передання майна у фінансовий лізинг (оренду) для цілей оподаткування прирівнюється до його продажу в момент такої передачі. При цьому орендодавець збільшує валові доходи, а у разі передання у фінансовий лізинг майна, що на момент такого передання перебувало у складі основних фондів орендодавця, — змінює відповідну групу основних фондів згідно з правилами, визначеними статтею 8 цього Закону для їх продажу, а орендар збільшує відповідну групу основних фондів на вартість об'єкта фінансового лізингу (без урахування процентів або комісій, нарахованих або таких, що будуть нараховані на вартість об'єкта фінансового лізингу, відповідно до договору) за наслідками податкового періоду, в якому відбувається таке передання. При нарахуванні лізингового платежу орендодавець збільшує валові доходи, а орендар збільшує валові витрати на таку частину лізингового платежу, яка дорівнює сумі процентів або комісій, нарахованих на вартість об'єкта фінансового лізингу (без урахування частини лізингового платежу, що надається у рахунок компенсації частини вартості об'єкта фінансового лізингу), за наслідками податкового періоду, в якому здійснюється таке нарахування. У разі коли у майбутніх податкових періодах орендар повертає об'єкт фінансового лізингу орендодавцю без придбання такого об'єкта у власність, таке передання прирівнюється для цілей оподаткування до зворотного продажу орендарем такого об'єкта орендодавцю за звичайною ціною, діючою на момент такого зворотного продажу, але не менше первісної вартості такого основного фонду, зменшеної на суму нарахованої амортизації, згідно з нормами статті 8 цього Закону. У разі коли вартість об'єкта фінансового лізингу, що вперше вводиться в експлуатацію, визначається договором у сумі, що є меншою вартості витрат на його придбання або спорудження, податковий орган має право провести позачергову перевірку для визначення рівня звичайної ціни;

передання в оренду житлового фонду або землі здійснюється за правилами оперативного лізингу»;

є) у пункті 7.11:

абзац «б» підпункту 7.11.1 викласти у такій редакції:

«б) благодійними фондами і благодійними організаціями, створеними у порядку, визначеному законом для проведення благодійної діяльності, в тому числі громадськими організаціями, створеними з метою провадження екологічної, оздоровчої, аматорської спортивної, культурної, освітньої та наукової діяльності, а також творчими спілками та політичними партіями, громадськими організаціями інвалідів та їх місцевими осередками, створеними згідно з Законом України «Про об'єднання громадян», науково-дослідними установами та вищими навчальними закладами III—IV рівнів акредитації, внесеними до Державного реєстру наукових установ, яким надається підтримка держави, заповідниками, музеями-заповідниками»;

підпункти 7.11.2—7.11.6 доповнити абзацом такого змісту:

«дотацій або субсидій, отриманих з державного або місцевого бюджетів, державних цільових фондів або у межах благодійної, у тому числі гуманітарної допомоги чи технічної допомоги, що надаються таким неприбутковим організаціям відповідно до умов міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, крім дотацій на регулювання цін на платні послуги, які надаються таким неприбутковим організаціям або через них їх отримувачам згідно із законодавством, з метою зниження рівня таких цін»;

в абзаці першому підпункту 7.11.9 слова і цифри «визначених відповідними підпунктами 7.11.2—7.11.7» замінити словами і цифрами «визначених підпунктом 7.11.5», а слова і цифри «за ставкою 30 відсотків» замінити словами і цифрами «за ставкою, встановленою пунктом 10.1 статті 10 цього Закону»;

підпункт 7.11.12 доповнити абзацом такого змісту:

«Набуття статусу неприбуткової організації здійснюється при її первісній реєстрації. Перереєстрація такої неприбуткової організації у випадках, передбачених законом, здійснюється без справляння будь-якої плати з такої неприбуткової організації»;

абзац третій підпункту 7.11.13 викласти у такій редакції:

«Під терміном «основна діяльність» слід розуміти діяльність неприбуткових організацій з надання благодійної допомоги, просвітніх, культурних, наукових, освітніх та інших подібних послуг для суспільного споживання, зі створення систем соціального самозабезпечення громадян (додаткові пенсійні фонди, кредитні спілки та інші подібні організації). До основної діяльності також включається продаж неприбутковою організацією товарів (послуг), які пропагують принципи та ідеї, для захисту яких було створено таку неприбуткову організацію, та які є тісно пов'язаними з її основною діяльністю, якщо ціна таких товарів (послуг) є нижчою за звичайну або коли така ціна регулюється державою. До основної діяльності не включаються операції з надання товарів (послуг) неприбутковими організаціями, визначеними в абзацах «в» — «д» підпункту 7.11.1 цього пункту, особам іншим, ніж засновники (члени, учасники) таких організацій. Кабінет Міністрів України може вводити тимчасові обмеження щодо поширення норм цього пункту на продаж неприбутковими організаціями окремих товарів чи послуг у разі коли такий продаж загрожує або суперечить правилам конкуренції на ринку визначеного товару, при існуванні достатніх доказів, наданих особами, які оподатковуються

цим податком, та надають аналогічні товари (послуги), про таке порушення. Статутні документи неприбуткових організацій мають містити вичерпний перелік видів їх діяльності»;

ж) в абзаці першому пункту 7.20 цифри і слова «7.11—7.13, 7.19 цієї статті» замінити цифрами і словами «7.11, 7.13, 7.19 цієї статті».

6. У статті 8:

а) у тексті слова «груп 2 і 3» замінити словами «груп 2, 3 і 4»;

б) останній абзац підпункту 8.1.2 пункту 8.1 викласти у такій редакції:

«капітальні поліпшення землі, не пов'язані з будівництвом, а саме: іригація, осушення, збагачення та інші подібні капітальні поліпшення землі»;

в) у пункті 8.2:

в абзаці першому підпункту 8.2.1 слова «що використовуються» замінити словами «що призначаються платником податку для використання»;

у підпункті 8.2.2:

абзац другий доповнити словами «вартість капітального поліпшення землі»;

в абзаці третьому слова «включаючи електронно-обчислювальні машини, інші машини для автоматичного оброблення інформації, інформаційні системи, телефони, мікрофони і рації» виключити;

в абзаці четвертому цифри і слово «1 і 2» замінити цифрами і словом «1, 2 і 4»;

доповнити абзацом такого змісту:

«група 4 — електронно-обчислювальні машини, інші машини для автоматичного оброблення інформації, їх програмне забезпечення, пов'язані з ними засоби зчитування або друку інформації, інші інформаційні системи, телефони (у тому числі стільникові), мікрофони і рації, вартість яких перевищує вартість малоцінних товарів (предметів)»;

г) у пункті 8.3:

підпункти 8.3.1 та 8.3.2 викласти у такій редакції:

«8.3.1. Сума амортизаційних відрахувань звітного періоду визначається як сума амортизаційних відрахувань, нарахованих для кожного із календарних кварталів, що входять до такого звітного періоду (далі — розрахункові квартали).

Сума амортизаційних відрахувань кварталу, щодо якого проводяться розрахунки (розрахунковий квартал), визначаються шляхом застосування норм амортизації, визначених пунктом 8.6 цієї статті, до балансової вартості груп основних фондів на початок такого розрахункового кварталу.

Суми амортизаційних відрахувань вилученню до бюджету не підлягають, а також не можуть бути базою для нарахування будь-яких податків, зборів (обов'язкових платежів).

8.3.2. Балансова вартість групи основних фондів (окремого об'єкта основних фондів групи 1) на початок розрахункового кварталу визначається за формулою:

Б(а) = Б(а-1) + П(а-1) - В(а-1) - А(а-1), де:

Б(а) — балансова вартість групи (окремого об'єкта основних фондів групи 1) на початок розрахункового кварталу;

Б(а-1) — балансова вартість групи (окремого об'єкта основних фондів групи 1) на початок кварталу, що передував розрахунковому;

П(а-1) — сума витрат, понесених на придбання основних фондів, здійснення капітального ремонту, реконструкцій, модернізацій та інших поліпшень основних фондів, що підлягають амортизації, протягом кварталу, що передував розрахунковому;

В(а-1) — сума виведених з експлуатації основних фондів (окремого об'єкта основних фондів групи 1) протягом кварталу, що передував розрахунковому;

А(а-1) — сума амортизаційних відрахувань, нарахованих у кварталі, що передував розрахунковому»;

абзаци п'ятий — сьомий підпункту 8.3.3 виключити;

ґ) у пункті 8.4:

підпункти 8.4.5 та 8.4.6 викласти у такій редакції:

«8.4.5. У разі виведення з експлуатації окремого об'єкта основних фондів групи 1 або передачі його до складу невиробничих фондів за рішенням платника податку балансова вартість такого об'єкта для цілей амортизації прирівнюється до нуля. При цьому амортизаційні відрахування не нараховуються.

У цьому ж порядку відбувається виведення основних фондів з експлуатації внаслідок їх відчуження за рішенням суду.

Зворотне введення таких об'єктів до складу основних фондів здійснюється у порядку, встановленому підпунктом 8.4.2 цієї статті.

8.4.6. У разі виведення з експлуатації окремих фондів груп 2, 3 і 4 з будь-яких причин (крім їх продажу) балансова вартість таких груп не змінюється.

Зворотне введення таких основних фондів в експлуатацію після проведення їх ремонту, реконструкції та модернізації збільшує баланс групи тільки на суму витрат, пов'язаних з цими роботами»;

підпункти 8.4.8—8.4.10 викласти у такій редакції:

«8.4.8. У разі ліквідації основних фондів за рішенням платника податку або якщо з незалежних від платника податку обставин основні фонди (їх частина) зруйновані, викрадені чи підлягають ліквідації або платник податку змушений відмовитися від використання таких основних фондів з обставин загрози чи неминучості їх заміни, зруйнування або ліквідації, платник податку в звітному періоді, в якому виникають такі обставини:

а) збільшує валові витрати на суму балансової вартості окремого об'єкта основних фондів групи 1, при цьому вартість такого об'єкта прирівнюється до нуля;

б) не змінює балансову вартість груп 2, 3 і 4 стосовно основних фондів цих груп.

8.4.9. У разі коли страхова організація або інша юридична чи фізична особа, визнана винною у заподіяній шкоді, компенсує платнику податку втрати, пов'язані з виникненням обставин, визначених у підпункті 8.4.8 цього пункту, платник податку в податковий період, на який припадає така компенсація:

а) збільшує валовий дохід на суму компенсації за основні фонди групи 1 (окремий об'єкт основних фондів групи 1);

б) зменшує балансову вартість відповідної групи основних фондів на суму компенсації за основні фонди груп 2, 3 і 4.

8.4.10. У разі ліквідації окремого об'єкта основного фонду групи 1 за рішенням платника податку та наявності відповідних документів про його знищення, розібрання або перетворення іншими способами, внаслідок чого такий об'єкт не може використовуватися у майбутньому за первісним призначенням, балансова вартість такого окремого об'єкта основних фондів групи 1 включається до складу валових витрат»;

доповнити підпунктом 8.4.11 такого змісту: «8.4.11. Для цілей цього пункту:

до продажу основних фондів та нематеріальних активів прирівнюються операції з внесення таких основних фондів та нематеріальних активів до статутного фонду іншої особи;

до придбання основних фондів та нематеріальних активів прирівнюються операції з включення таких основних фондів та нематеріальних активів до складу статутного фонду такої іншої особи, із подальшим включенням основних фондів до відповідних груп»;

д) підпункт 8.6.1 пункту 8.6 викласти у такій редакції:

«8.6.1. Норми амортизації встановлюються у відсотках до балансової вартості кожної з груп основних фондів на початок звітного (податкового) періоду в такому розмірі (в розрахунку на податковий квартал):

група 1—2 відсотки;

група 2—10 відсотків;

група 3—6 відсотків;

група 4—15 відсотків.

Платник податку може прийняти рішення про застосування інших норм амортизації, що не перевищують норм, визначених цим підпунктом.

Зазначене рішення:

приймається платником податку до початку звітного податкового року та не може бути змінене протягом такого року;

доводиться до відома податкового органу разом із поданням декларації за перший квартал такого звітного податкового року.

Для платників податку, визнаних монополістами згідно із законом, сума амортизаційних відрахувань не є обов'язковою складовою тарифів, інших видів цін на їх послуги»;

підпункт 8.6.2 виключити;

е) підпункт 8.7.1 пункту 8.7 викласти у такій редакції:

«8.7.1. Платники податку мають право протягом звітного періоду віднести до валових витрат будь-які витрати, пов'язані з поліпшенням основних фондів, що підлягають амортизації, у сумі, що не перевищує 10 відсотків сукупної балансової вартості всіх груп основних фондів станом на початок такого звітного періоду.

Витрати, що перевищують зазначену суму, збільшують балансову вартість груп 2, 3 і 4 чи окремих об'єктів основних фондів групи 1, пропорційно сукупній балансовій вартості таких груп та таких окремих об'єктів основних фондів групи 1 на початок розрахункового кварталу.

Виведення з експлуатації основних фондів будь-якої групи здійснюється на підставі наказу керівника платника податку або у разі їх примусового відчуження чи конфіскації згідно із законом.

Проведення будь-яких робіт, пов'язаних з поліпшенням основних фондів, без наявності вказаних вище документів не є свідченням про виведення таких основних фондів із експлуатації»;

є) пункт 8.8 доповнити підпунктом 8.8.2 такого змісту:

«8.8.2. У разі повернення орендарем об'єкта оперативного лізингу (оренди) орендодавцю внаслідок закінчення дії лізингового (орендного) договору, а також у разі знищення, викрадення або зруйнування об'єкта оперативного лізингу (оренди) такий орендар користується правилами, визначеними підпунктом 8.4.8 пункту 8.4 цієї статті для заміни основних фондів. При цьому орендодавець не змінює балансову вартість основних фондів або валові доходи (валові витрати) на суму витрат, понесених орендарем на поліпшення такого об'єкта»;

ж) доповнити статтю пунктом 8.9 такого змісту:

«8.9. Облік операцій із землею та її капітальними поліпшеннями

8.9.1. Платник податку веде окремий облік операцій з продажу або купівлі землі як окремого об'єкта власності. Витрати, пов'язані з таким придбанням, не підлягають включенню до валових витрат звітного податкового періоду або до групи основних фондів з метою амортизації. Якщо у майбутньому такий окремий об'єкт власності продається, платник податку включає до складу валових доходів позитивну різницю між сумою доходу, отриманого внаслідок такого продажу, та сумою витрат, пов'язаних із купівлею такого окремого об'єкта власності, збільшених на коефіцієнт індексації, визначений у підпункті 8.3.3 пункту 8.3 цієї статті.

У разі коли витрати (з урахуванням індексації), понесені у зв'язку з придбанням такого об'єкта власності, перевищують доходи, отримані внаслідок його продажу, збиток від такої операції не включається до складу валових витрат та покривається за рахунок власних джерел платника податку.

8.9.2. При продажу землі, отриманої у власність у процесі приватизації, платник податку включає до складу валових доходів позитивну різницю між сумою доходу, отриманого внаслідок такого продажу, та сумою оціночної вартості такої землі, визначеної згідно зі встановленою методикою вартісної оцінки земель з урахуванням коефіцієнтів її функціонального використання на момент такого продажу.

8.9.3. У разі коли об'єкт нерухомого майна (нерухомість) придбавається платником податку разом із землею, яка знаходиться під таким об'єктом чи є передумовою для забезпечення функціонального використання такого об'єкта нерухомості відповідно до норм, визначених законодавством, амортизації підлягає сукупна вартість такого основного фонду та такої землі за нормами, визначеними цією статтею для основних фондів групи 1.

При цьому норми підпунктів 8.9.1—8.9.2 та 8.9.4 цього пункту не застосовуються.

8.9.4. Якщо земля як окремий об'єкт власності продається або відчужується іншим чином, то балансова вартість окремого об'єкта основних фондів групи 1, в якому відображалася вартість капітальних поліпшень якості такої землі, відноситься до валових витрат такого платника податку за наслідками податкового періоду, на який припадає такий продаж».

7. У статті 9:

а) у пункті 9.4 слово «квартал» у всіх відмінках замінити словами «період» у відповідних відмінках;

б) абзац чотирнадцятий пункту 9.5 викласти у такій редакції:

«Витрати, що перевищують зазначену суму, включаються до складу відповідної групи основних фондів».

8. У статті 10:

у пункті 10.1 цифри «30» замінити цифрами «25»;

перше речення абзацу другого підпункту 10.2.3 пункту 10.2 доповнити словами «а також встановлює вимоги до статутного капіталу операторів, що не можуть бути меншими за ті, що висуваються Національним банком України до банків, які здійснюють діяльність на всій території України».

9. У статті 11:

а) пункт 11.1 викласти у такій редакції:

«11.1. Для цілей цього Закону використовуються такі податкові періоди: календарний квартал, півріччя, три квартали, рік.

Податковий період починається з першого календарного дня податкового періоду і закінчується останнім календарним днем податкового періоду.

У разі коли особа береться на облік податковим органом як платник цього податку всередині податкового періоду, то перший звітний податковий період розпочинається з дати, на яку припадає початок такого обліку, та закінчується останнім календарним днем наступного податкового періоду.

Якщо платник податку ліквідується (у тому числі до закінчення першого звітного податкового періоду), останнім податковим вважається період (що закінчується днем такої ліквідації), на який припадає дата такої ліквідації»;

б) підпункт 11.2.3 пункту 11.2 викласти у такій редакції:

«11.2.3. Датою збільшення валових витрат платника податку при здійсненні ним операцій з особами, які є:

а) нерезидентами;

б) резидентами, які сплачують цей податок за ставкою нижчою, ніж зазначена у статті 10 цього Закону (крім платників податку, зазначених у пункті 7.2 статті 7 цього Закону), або сплачують цей податок у складі єдиного чи фіксованого податку чи є звільненими від сплати цього податку або не є його суб'єктами згідно із законодавством,

— є дата оприбуткування платником податку товарів (а при їх імпорті — також робіт (послуг), супутніх чи допоміжних такому імпорту товарів), а для робіт (послуг), — дата їх фактичного отримання від таких осіб, незалежно від наявності їх оплати (у том у числі часткової або авансової).

Будь-яка особа, визначена абзацом «б» цього підпункту, зобов'язана при укладенні договору з платником податку за його вимогою зазначати у такому договорі про те, що така особа має статус платника цього податку на загальних умовах, передбачених цим Законом. Якщо така особа не зазначає у такому договорі про такий статус або якщо товари (послуги) надаються без укладення письмових договорів, то з метою визначення дати збільшення валових витрат покупця вважається, що такі товари (послуги) були надані особами, звільненими від оподаткування цим податком. Якщо особа, яка не має статусу платника цього податку на загальних умовах, передбачених цим Законом, зазначає у договорі, що вона є таким платником податку, то вважається, що така особа умисно ухиляється від оподаткування у розмірі отриманого нею авансу (попереднього платежу). При цьому платник податку —покупець товарів (послуг) не несе відповідальності за збільшення валових витрат, здійснених за датою попередньої оплати (авансування) вартості товарів (послуг) на підставі недостовірної інформації про статус платника податку, зазначеної у договорі;

в) підпункт 11.3.4 пункту 11.3 виключити.

10. У статті 12:

а) у пункті 12.1:

підпункти 12.1.1 та 12.1.2 викласти у такій редакції:

«12.1.1. Платник податку — продавець товарів (робіт, послуг) має право збільшити суму валових витрат звітного періоду на вартість відвантажених товарів (виконаних робіт, наданих послуг) у поточному або попередніх звітному податкових періодах у разі коли покупець таких товарів (робіт, послуг) затримує без погодження з таким платником податку оплату їх вартості (надання інших видів компенсацій їх вартості). Таке право на збільшення суми валових витрат виникає, якщо протягом такого звітного періоду відбувається будь-яка з таких подій:

а) платник податку звертається до суду з позовом (заявою) про стягнення заборгованості з такого покупця або про порушення справи про його банкрутство чи стягнення заставленого ним майна;

б) зазначена затримка в оплаті (наданні інших видів компенсацій) перевищує 90 календарних днів та платник податку — продавець отримує від покупця згоду про визнання раніше надісланої йому претензії в порядку досудового врегулювання спору або не отримує відповіді на таку претензію протягом строків, визначених законодавством;

в) за поданням продавця нотаріус вчиняє виконавчий напис про стягнення заборгованості з покупця або стягнення заставленого майна (крім податкового боргу).

12.1.2. Платник податку — продавець зобов'язаний збільшити валовий дохід відповідного податкового періоду на суму заборгованості (її частини), попередньо віднесеної ним до складу валових витрат згідно з підпунктом 12.1.1 цього пункту або відшкодованої за рахунок страхового резерву згідно із пунктом 12.3 цієї статті, у разі коли протягом такого податкового періоду відбувається будь-яка з таких подій:

а) суд не задовольняє позов (заяву) продавця або задовольняє його частково чи не приймає позов (заяву) до провадження (розгляду) або задовольняє позов (заяву) покупця про визнання недійсними вимог щодо погашення цієї заборгованості або її частини;

б) сторони договору у досудовому порядку досягають згоди щодо продовження строків погашення заборгованості чи списання всієї суми заборгованості або її частини (крім випадків укладення мирової угоди в межах процедур відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом, визначених законом);

в) продавець, який не отримав відповіді на претензію протягом строків, визначених законодавством, або отримав від покупця відповідь про визнання наданої претензії, але не отримує оплати (інших видів компенсацій у рахунок погашення заборгованості) протягом визначених у такій претензії строків, та при цьому протягом наступних 90 днів не звертається до суду (господарського суду) із заявою про стягнення заборгованості або про порушення, справи про його банкрутство чи стягнення заставленого ним майна.

На суму додаткового податкового зобов'язання, розрахованого внаслідок такого збільшення, нараховується пеня у розмірах, визначених законом для несвоєчасного погашення податкового зобов'язання. Зазначена пеня розраховується за строк з першого дня податкового періоду, наступного за періодом, протягом якого відбулося збільшення валових витрат згідно з підпунктом 12.1.1 цього пункту, до останнього дня податкового періоду, на який припадає збільшення валового доходу, та сплачується незалежно від значення податкового зобов'язання платника податку за відповідний звітний період. Пеня не нараховується на заборгованість (її частину), списану або розстрочену внаслідок укладення мирової угоди відповідно до законодавства з питань банкрутства, починаючи з дати укладення такої мирової угоди.

Якщо у майбутньому (з урахуванням строку позовної давності) такий продавець звертається до суду, то він має право збільшити валові витрати на суму оскаржуваної заборгованості»;

підпункти 12.1.4 та 12.1.5 викласти у такій редакції:

«12.1.4. Повідомлення про збільшення валових витрат або валового доходу, з посиланням на відповідні положення підпунктів 12.1.1 та 12.1.2 цього пункту, платник податку — продавець надає податковому органу разом з декларацією за звітний період.

12.1.5. Платник податку — покупець зобов'язаний збільшити валові доходи на суму непогашеної заборгованості (її частини), визнаної у порядку досудового врегулювання спорів або судом чи за виконавчим написом нотаріуса, у податковому періоді, на який припадає перша з подій:

а) або 90-й календарний день від дня граничного строку

погашення такої заборгованості (її частини), передбаченого договором або визнаною претензією;

б) або 30-й календарний день від дня прийняття рішення судом про визнання (стягнення) такої заборгованості (її частини) або вчинення нотаріусом виконавчого напису.

Строки, визначені абзацом «а» цього підпункту, поширюються також на випадки, коли покупець не надав відповідь на претензію, надіслану продавцем, у строки, визначені господарсько-процесуальним законодавством.

Строки, визначені абзацом «б» цього підпункту, застосовуються незалежно від того, чи розпочав державний виконавець або особа, прирівняна до нього згідно із законом, заходи із примусового стягнення боргу чи ні.

Зазначене у цьому підпункті збільшення валового доходу покупця не здійснюється стосовно заборгованості (її частини), яка погашається таким покупцем до настання строків, визначених абзацами «а» або «б» цього підпункту.

Якщо у наступних податкових періодах покупець погашає суму визнаної заборгованості або її частину (самостійно або за процедурою примусового стягнення), такий покупець збільшує валові витрати на суму такої заборгованості (її частини) за наслідками податкового періоду, на який припадає таке погашення.

Заборгованість, попередньо віднесена до складу валових витрат згідно з підпунктом 12.1.1 цього пункту, або відшкодована за рахунок страхового резерву згідно з пунктом 12.3 цієї статті, яка визнається безнадійною внаслідок недостатності активів покупця, визнаного банкрутом у встановленому порядку, або внаслідок її списання згідно з умовами мирової угоди, укладеної відповідно до законодавства з питань банкрутства, не змінює податкові зобов'язання як покупця, так і продавця у зв'язку із таким визнанням»;

б) у пункті 12.2:

у підпункті 12.2.1 слова «за всіма видами кредитів та інших активних операцій» замінити словами «за всіма видами кредитів, а також гарантій, порук, придбаних цінних паперів, інших активних банківських операцій»;

у підпункті 12.2.2 слова «Кабінетом Міністрів України» замінити словами «спеціально уповноваженим органом виконавчої влади у сфері регулювання ринків фінансових послуг», а слова «за кредитами (іншими видами заборгованості)» замінити словами «за кредитами, гарантіями, поруками, придбаними цінними паперами, іншими видами заборгованості»;

в абзаці п'ятому підпункту 12.2.3 слово і цифру «статтею 3» замінити словом і цифрами «статтею 47»;

в) у пункті 12.3:

підпункт 12.3.1 викласти у такій редакції:

«12.3.1. Сума заборгованості відноситься на валові витрати кредитора у разі, якщо строк позовної давності за відповідним договором з дебітором минув до моменту набрання чинності цим Законом. У цьому ж періоді дебітор збільшує свої валові доходи на таку саму суму.

Заборгованість, яка не може бути примусово стягнутою з дебітора у зв'язку зі спливом строків позовної давності після набрання чинності цим Законом або внаслідок укладення мирової угоди в межах процедури відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом, визначеної законом, не включається до складу валових витрат кредитора згідно з підпунктом 12.1.1 пункту 12.1 цієї статті та не може бути відшкодованою за рахунок його страхових резервів, а також не включається до складу валових доходів такого дебітора»;

підпункт 12.3.3 доповнити абзацом такого змісту:

«У разі коли кредитор не може звернутися до суду із заявою про порушення справи про банкрутство у зв'язку з тим, що безспірні вимоги такого кредитора до боржника сукупно становлять суму, меншу за 300 мінімальних розмірів заробітної плати, то така сума вимог включається до складу валових витрат кредитора у порядку, визначеному абзацом «б» підпункту 12.1.1 пункту 12.1»;

г) у тексті статті 12 слова «(арбітражний суд)» та «арбітражний» в усіх відмінках виключити.

11. У статті 13:

а) у пункті 13.1:

у підпункті «а» слова «проценти, що» замінити словами «проценти, дисконтні доходи, що»;

підпункт «в» викласти у такій редакції:

«в) роялті, фрахту та доходи від послуг типу «інжинірингу»;

б) у пункті 13.2:

після слів «на користь нерезидента» доповнити словами «або уповноваженої ним особи»;

цифри «13.3—13.7» замінити цифрами «13.3—13.6»;

слова «зобов'язані утримувати під час виплати такого доходу та додатково сплачувати податок на репатріацію доходів у розмірі 15 відсотків від суми такого доходу за рахунок такої виплати» замінити словами «зобов'язані утримувати податок з таких доходів, зазначених у пункті 13.1 цієї статті, за ставкою у розмірі 15 відсотків від їх суми та за їх рахунок, який сплачується до бюджету під час такої виплати»;

в) у пункті 13.3:

абзац перший виключити;

в абзаці другому слова «за ставкою 30 відсотків» виключити;

г) пункти 13.5 та 13.6 викласти у такій редакції:

«13.5. Сума доходів нерезидентів, яка виплачується резидентами як оплата вартості фрахту, оподатковується за ставкою 6 відсотків у джерела виплати таких доходів за їх рахунок.

При цьому:

базою для оподаткування є базова ставка такого фрахту;

особами, уповноваженими стягувати цей податок та вносити його до бюджету, є резидент, який виплачує такі доходи, незалежно від того, чи є він платником цього податку чи ні, а також чи є він суб'єктом спрощеного оподаткування чи ні.

13.6. Страховики (інші резиденти), які здійснюють виплати у межах договорів страхування або перестрахування ризиків (у тому числі страхування життя) на користь нерезидентів, зобов'язані оподатковувати суми такого страхування або перестрахування таким чином:

а) при страхуванні або перестрахуванні ризику у страховиків та перестраховиків — нерезидентів, рейтинг фінансової надійності (стійкості) яких відповідає вимогам, встановленим Кабінетом Міністрів України на підставі прилюдного оголошення рейтингів таких компаній, — за ставкою 0 відсотків;

б) в інших випадках — за ставкою 15 відсотків від суми таких виплат за власний рахунок.

Резиденти, які здійснюють виплати нерезидентам від наданих рекламних послуг на території України, сплачують податок за ставкою 20 відсотків від суми таких виплат за власний рахунок»;

г) пункт 13.7 виключити.

12. Абзац четвертий пункту 14.1 статті 14 виключити.

13. У статті 16:

а) у пункті 16.2 цифри «16.8» виключити, а слово та цифру «статті 6» замінити словами та цифрами «статей 6 та 13»;

б) абзаци перший — третій пункту 16.4 викласти у такій редакції:

«16.4. Податок за звітний період сплачується його платником до відповідного бюджету у строк, визначений законом для квартального податкового періоду.

Платники податку у строки, визначені законом, подають до податкового органу податкову декларацію про прибуток за звітний період, розраховану наростаючим підсумком з урахуванням від'ємного значення об'єкта оподаткування минулих податкових періодів у разі його наявності відповідно до пункту 6.1 статті 6 цього Закону. При цьому за звітні квартал, півріччя та три квартали платники податку подають спрощену декларацію, а за результатами звітного року — повну. Форми декларацій з цього податку встановлюються центральним податковим органом за узгодженням з комітетом Верховної Ради України, що відповідає за проведення податкової політики.

У разі коли платник податку вважає за доцільне роз'яснити окремі результати фінансово-господарської діяльності, зазначені у податковій декларації з цього податку, такий платник податку може надіслати податковому органу таке пояснення, складене у довільній формі. Податковий орган не може вимагати надання форм звітності чи обліку, прямо не передбачених цим Законом, у тому числі складених за правилами бухгалтерської звітності, інших, не передбачених цим Законом, балансів чи звітності. Статистична та бухгалтерська звітність подається органам державної статистики згідно із законом. Крім того, бухгалтерська звітність подається підприємствами органам, до сфери управління яких вони належать, згідно із законом. Це правило поширюється також на будь-які інші податки, збори (обов'язкові платежі), включені до системи оподаткування. У зв'язку з цим платник податку не несе податкової відповідальності за затримку, неподання або неповне подання бухгалтерської звітності»;

в) пункти 16.5—16.8 виключити;

г) в абзаці першому пункту 16.12 слово «щоквартально» виключити;

г) абзац четвертий пункту 16.13 виключити.

14. Статтю 17 викласти у такій редакції:

«Стаття 17. Зарахування податку до бюджету

Податок зараховується до бюджетів згідно з Бюджетним кодексом України».

15. У пункті 18.3 статті 18:

а) в абзаці першому слова «нерезидентів, що розташовані в офшорних зонах» замінити словами «нерезидентів, що мають офшорний статус», слово «оплаченої» виключити;

б) абзац другий замінити двома абзацами такого змісту:

«Правило, визначене цим пунктом, починає застосовуватися з календарного кварталу, наступного за кварталом, на який припадає офіційне опублікування переліку офшорних зон, встановленого Кабінетом Міністрів України.

Для цілей цього пункту під терміном «нерезиденти, що мають офшорний статус» розуміються нерезиденти, розташовані на території офшорних зон, за винятком нерезидентів, розташованих на території офшорних зон, які надали платнику податку виписку із правоустановчих документів, легалізовану відповідною консульською установою України, що свідчить про звичайний (неофшорний) статус такого нерезидента. При існуванні договорів, визначених абзацом першим цього пункту, платник податку має послатися на наявність зазначеної виписки у поясненні до податкової декларації».

16. Пункти 22.2, 22.14, 22.15, 22.17, 22.19, підпункт 22.21.4 пункту 22.21, пункти 22.22, 22.27 статті 22 виключити.

II. Перехідні положення

1. Поворотна фінансова допомога, надана до моменту набрання чинності цим Законом, оподатковується за правилами, що діяли на момент її надання. При цьому, якщо платник податку включив суми такої поворотної допомоги до складу валових доходів відповідно до роз'яснень контролюючих органів, такий платник податку має право включити суми такої поворотної фінансової допомоги (її частини) до складу валових витрат за результатами податкового періоду, в якому відбувається її повернення. Це правило діє до 1 січня 2004 року.

2. Операції з фінансового лізингу, згідно з якими об'єкт фінансового лізингу був переданий орендарю до моменту набрання чинності цим Законом, оподатковуються за правилами, що діяли на момент передання такого об'єкта, або за правилами, визначеними цим Законом, за вибором лізингодавця (орендодавця).

3. Оподаткування бартерних операцій, якщо заключна операція не була завершена до моменту набрання чинності цим Законом, здійснюється за правилами, що діяли до моменту набрання чинності цим Законом.

4. При виплаті дивідендів за результатами 2002 року або попередніх років, що здійснюється після набрання чинності цим Законом, застосовуються правила, визначені цим Законом.

5. Порядок урегулювання безнадійної заборгованості, визначений статтею 12 Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств» (у редакції цього Закону), застосовується для цілей оподаткування щодо заборгованості, віднесеної до складу валових витрат продавця або до страхового резерву кредитора, після набрання чинності цим Законом.

6. Акцизні збори або рентні платежі, фактично нараховані платнику податку до набрання чинності цим Законом та відображені в обліку, не відносяться як до валових доходів, так і до валових витрат такого платника податку.

7. Податки, збори (обов'язкові платежі), нараховані до набрання чинності цим Законом, відносяться до складу валових витрат їх платника за правилами, що діяли до такого набрання чинності.

8. Визначення курсових різниць із заборгованості, яка виникла до набрання чинності цим Законом, здійснюється за правилами, що діяли до набрання чинності цим Законом.

9. Норми, встановлені абзацом першим, другим та третім пункту 13.6 статті 13 Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств» (у редакції цього Закону), застосовуються після затвердження та офіційного опублікування Кабінетом Міністрів України вимог до рейтингів фінансової надійності (стійкості) страховиків та перестраховиків-нерезидентів.

10. Норми законодавства, які визначають поняття «безнадійна заборгованість», застосовуються для цілей оподаткування з урахуванням норм цього Закону.

11. Якщо платник податку задекларував від'ємне значення об'єкта оподаткування (балансові збитки) за наслідками податкового періоду, що передує податковому періоду, з якого починають застосовуватися норми цього Закону, таке від'ємне значення об'єкта оподаткування для цілей оподаткування обліковується окремо, не включається до складу валових витрат та враховується таким платником податку у зменшенні об'єкта оподаткування наступних податкових періодів протягом 12 календарних кварталів з моменту виникнення такого від'ємного значення. Якщо зазначений строк у 12 кварталів минув до набрання чинності цим Законом, то останнім кварталом такого строку вважається квартал, з якого починають застосовуватися норми цього Закону. Якщо зазначене від'ємне значення об'єкта оподаткування не погашається протягом такого строку, непогашена сума в подальшому для цілей оподаткування не враховується у зменшенні об'єкта оподаткування та не підлягає включенню до складу валових витрат такого платника податку.

Суми від'ємного значення об'єкта оподаткування, що виникають у податкових періодах після набрання чинності цим Законом, враховуються у податковому обліку платника податку за правилами цього Закону.

12. Якщо будь-яким іншим законом встановлюються норми, які стосуються правил, визначених цим Законом, то пріоритет мають норми цього Закону, незалежно від строку прийняття такого іншого закону або його статусу (назви).

13. Норми абзацу п'ятого підпункту 11.2.3 пункту 11.2 Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств» (у редакції цього Закону) поширюються на договори, укладені після набрання чинності цим Законом, або договори, що були укладені раніше та до яких були внесені зміни щодо кількості або номенклатури товарів (робіт, послуг) після набрання чинності цим Законом.

14. Для забезпечення стабільного планування доходів зведеного бюджету України в 2003 році при переході до нових податкових періодів платник податку здійснює:

а) сплату податку за результатами січня 2003 року. При цьому податок розраховується за правилами, встановленими для повного податкового періоду з урахуванням від'ємного значення об'єкта оподаткування попередніх періодів, приросту (убутку) матеріальних запасів за січень 2003 року та суми амортизаційних відрахувань за січень 2003 року, яка визначається як одна третина суми амортизаційних відрахувань першого кварталу 2003 року;

б) сплату податку за результатами одинадцяти місяців 2003 року. При цьому податок розраховується за правилами, встановленими для повного податкового періоду, з урахуванням від'ємного значення об'єкта оподаткування попередніх періодів, приросту (убутку) матеріальних запасів за одинадцять місяців 2003 року та суми амортизаційних відрахувань за одинадцять місяців 2003 року, яка дорівнює сумі амортизаційних відрахувань, нарахованих за три квартали 2003 року, та двох третин амортизаційних відрахувань четвертого кварталу 2003 року.

Сплата податку за результатами січня та одинадцяти місяців 2003 року здійснюється у строки, встановлені законом для місячного податкового періоду.

В інших випадках податок сплачується у строки, передбачені законом для квартального податкового періоду, та з урахуванням платежів, здійснених згідно з абзацами «а» і «б» цього пункту.

15. Норми амортизаційних відрахувань, встановлені цим Законом для основних фондів груп 1, 2 і 3, застосовуються починаючи з 1 січня 2004 року.

До основних фондів групи 4 включаються відповідні основні фонди, придбані (виготовлені) платником податку після набрання чинності цим Законом (а також витрати на поліпшення таких новопридбаних (виготовлених) основних фондів у встановленому порядку).

Якщо платник податку до набрання чинності цим Законом прийняв рішення про застосування прискореної амортизації основного фонду групи 3, то така амортизація провадиться до досягнення балансовою вартістю об'єкта нульового значення за правилами, які діяли на момент прийняття такого рішення. При цьому платник податку має право у будь-який момент прийняти рішення про зупинення застосування такого прискореного методу оподаткування та про включення такого окремого об'єкта основних фондів за його залишковою вартістю до відповідної групи основних фондів, що амортизується згідно з нормами цього Закону.

16. У 2003 році витрати, пов'язані із забезпеченням основної діяльності об'єктів соціальної інфраструктури, визначених у підпункті 5.4.9, та пунктів медичного огляду, передбачених підпунктом 5.4.10 пункту 5.4 статті 5 Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств» (у редакції цього Закону), включаються до складу валових витрат платника податку у розмірі 50 відсотків від суми понесених витрат.

III. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 2003 року.

Абзац другий пункту 8, яким вносяться зміни до пункту 10.1 статті 10 Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств», набирає чинності з 1 січня 2004 року.

2. Кабінету Міністрів України до 1 березня 2003 року:

забезпечити розробку нормативних актів, що випливають з цього Закону;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити приведення міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом;

здійснити заходи щодо забезпечення беззаперечного прийняття у 2003 році на баланс органів місцевого самоврядування об'єктів соціальної інфраструктури, які перебувають на балансі платників податку, щодо яких платниками податку прийнято рішення та надана письмова заява про передачу таких об'єктів на баланс органів місцевого самоврядування;

протягом двох місяців з дня набрання чинності цим Законом подати на розгляд Верховної Ради України законопроекти про внесення змін до відповідних законів України, що випливають з цього Закону;

відповідно до доручень Президента України подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо поліпшення амортизаційної політики для їх відображення у Законі України «Про оподаткування прибутку підприємств».

3. Центральному податковому органу до 1 лютого 2003 року подати Комітету Верховної Ради України з питань фінансів і банківської діяльності на узгодження проекти документів, визначені цим Законом для такого узгодження, до 20 березня 2003 року.

4. Пункт 3 частини першої статті 14 Закону України «Про систему оподаткування» (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 16, ст. 119) викласти у такій редакції:

«3) податок на прибуток підприємств, у тому числі дивіденди, що сплачуються до бюджету державними некорпоратизованими, казенними або комунальними підприємствами».

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
24 грудня 2002 року.
№ 349-IV.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про металобрухт»

Верховна Рада України **постановляє**:

1. Внести до Закону України «Про металобрухт» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 25, ст. 212; 2001 р., № 1, ст. 3) такі зміни:

1) у статті 1:

в абзаці другому слова «від виробництва та обробки» виключити;

абзац четвертий викласти в такій редакції:

«операції з металобрухтом — заготівля, переробка, металургійна переробка брухту чорних і кольорових металів»;

в абзаці шостому слово «транспортуванням» виключити;

абзац сьомий викласти в такій редакції:

«переробка металобрухту — діяльність, пов'язана із доведенням металобрухту шляхом сортування або, в разі потреби, пресування, пакетування, дрібнення, різання до стану, який відповідає встановленим стандартам, нормам і правилам; вилучення металевої складової із шлаків металургійної переробки чорних та кольорових металів і їх сплавів»;

абзац восьмий виключити;

абзац дев'ятий викласти в такій редакції:

«купівля та/або реалізація металобрухту — діяльність, пов'язана із передачею права власності на металобрухт іншому власнику в обмін на еквівалентну суму коштів або боргових зобов'язань»;

абзац десятий виключити;

абзац одинадцятий викласти в такій редакції:

«металургійна переробка металобрухту — переплавка металобрухту в металургійних агрегатах з використанням додаткових матеріалів та особливих технологічних режимів з метою зміни структури металу, доведення його хімічного складу до параметрів, які відповідають вимогам стандартів, та отримання легованої сталі, відповідних марок кольорових металів і їх сплавів із визначеними технологічними та експлуатаційними властивостями»;

в абзаці дванадцятому слова «спеціальне технологічне», «складські приміщення, кваліфікований персонал», «і контроль якісного складу металобрухту» виключити, а слово «протипожежну» замінити словом «пожежну»;

в абзаці тринадцятому слова «вибухо-, пожежонебезпечність» замінити словами «вибухову, пожежну»;

абзац чотирнадцятий викласти в такій редакції:

«експортний сертифікат якості — документ, що підтверджує відповідність хімічного складу виробу маркам ливарних сплавів, стандартам, міжнародним стандартам, визначає спосіб виробництва, номер плавки та виданий власною акредитованою лабораторією, занесеною до реєстру центрального органу виконавчої влади з питань промислової політики»;

в абзаці шістнадцятому слова «від виробництва» виключити;

абзац сімнадцятий викласти в такій редакції:

«спеціалізовані металургійні переробні підприємства — підприємства, які відповідають вимогам, що ставляться цим Законом до спеціалізованого підприємства, мають у власності виробниче обладнання, яке забезпечує технологію металургійної переробки металобрухту, пов'язану зі зміною структури металу, його хімічного складу відповідно до стандартів, та пройшли атестацію в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади з питань промислової політики»;

в абзаці вісімнадцятому слова «та переробці», «кваліфікований персонал» виключити;

доповнити абзацом такого змісту:

«первинна металургійна переробка металобрухту — переплавка металобрухту в металургійних агрегатах, виготовлення зливків, чушок, пластин та інших напівфабрикатів з невизначеними технологічними властивостями без використання додаткових матеріалів, які застосовуються при виробництві ливарних сплавів відповідно до стандартів»;

2) у статті 4:

частину другу викласти в такій редакції:

«Ліцензії на заготівлю та переробку металобрухту кольорових і/або чорних металів можуть видаватися лише спеціалізованим підприємствам. Ліцензії на заготівлю, переробку та металургійну переробку металобрухту кольорових і/або чорних металів можуть видаватися лише спеціалізованим металургійним переробним підприємствам»;

частину третю після першого речення доповнити новим реченням такого змісту: «Місцеві державні адміністрації можуть делегувати відповідним сільським, селищним, міським радам повноваження щодо обстеження спеціалізованих або спеціалізованих металургійних переробних підприємств на їх відповідність вимогам цього Закону»;

у частині дев'ятій слово «транспортування» виключити;

частину десяту викласти в такій редакції:

«Приймання промислового брухту від юридичних осіб оформлюється актом приймання із зазначенням найменування юридичної особи, кількості та джерел походження металобрухту. В акті робиться відмітка про вибухову безпеку, а в разі потреби — про дезактивацію і очищення металобрухту від шкідливих речовин та зазначається рівень дози випромінювання. Порядок приймання, зберігання і методи випробувань металобрухту чорних та кольорових металів встановлюються відповідно до стандартів»;

частину одинадцяту викласти в такій редакції:

«Оформлення документів, що засвідчують набуття права власності на металобрухт, та актів приймання металобрухту є обов'язковим. Ці документи повинні знаходитися у власника металобрухту та зберігатися протягом одного року»;

3) у статті 5:

у частині першій слова «збирання», «транспортування, реалізацію» виключити;

у частині другій слова «вибухо-, пожежонебезпечністю» замінити словами «вибуховою, пожежною»;

частину третю викласти в такій редакції:

«Обов'язковою умовою для отримання ліцензії на здійснення операцій з металобрухтом є наявність у заявника облаштованої земельної ділянки для здійснення операцій з брухтом кольорових металів та їх сплавів площею не менш як 500 кв. м, з брухтом чорних металів та їх сплавів — не менш як 1000 кв. м, яка повинна мати бетонне або тверде покриття, яке унеможливлює проникнення в ґрунт шкідливих речовин. Кожна облаштована земельна ділянка може використовуватися лише одним суб'єктом підприємницької діяльності, який здійснює операції з металобрухтом. Забороняється здійснювати заготівлю, переробку металобрухту на територіях портів, залізничних станцій. Спеціалізовані, спеціалізовані металургійні переробні підприємства мають право зберігати на територіях портів та залізничних станцій власний металобрухт тільки з метою його завантаження за наявності відповідної ліцензії, виданої центральним органом виконавчої влади з питань промислової політики»;

4) частину другу статті 6 виключити;

5) статтю 8 виключити;

6) статтю 9 викласти в такій редакції:

«Стаття 9. Експорт металобрухту

Контракти (договори, угоди) на експорт металобрухту підлягають реєстрації в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Експорт, а також вивезення за межі митної території України як давальницької сировини брухту легованих чорних металів, брухту кольорових металів, продуктів первинної металургійної переробки у формі зливків, чушок, пластин та інших напівфабрикатів з нерафінованої міді (в тому числі анодів) забороняються.

Експорт металобрухту, який утворився у військових частинах, військових установах, військових навчальних закладах Збройних Сил України та інших військових формуваннях, утворених відповідно до законів України, перелік якого затверджується Кабінетом Міністрів України, забороняється. Експорт списаних на металобрухт агрегатів машин, кораблів, плавзасобів, військової техніки, рухомого складу залізничного транспорту в нерозібраному стані забороняється.

Експорт продуктів (напівфабрикатів) металургійної переробки брухту кольорових металів та їх сплавів у формі зливків, чушок та пластин здійснюється за наявності експортного сертифіката якості виключно спеціалізованими металургійними переробними підприємствами, на яких виготовлена ця продукція. Зазначені підприємства повинні мати систему управління якістю, яка відповідає вимогам стандартів ДСТУ ISO серії 9000, що підтверджено сертифікатом відповідності, виданим органом сертифікації, акредитованим в установленому законодавством порядку.

Експорт міді рафінованої (в тому числі катодів, вайєрбарсів, білетів, інше) та мідних сплавів необроблених, які за способом виробництва та будь-яким із показників хімічного складу не відповідають вимогам стандартів для марок міді та мідних сплавів (латуні, бронзи), забороняється»;

7) друге речення частини другої статті 11 викласти в такій редакції: «У разі повторного несвоєчасного надання інформації або надання недостовірної інформації до органів державної статистики ліцензія анулюється»;

8) у частині третій статті 13 слова «організувати перевірку» виключити;

9) в абзаці третьому частини першої статті 15 слова «збирання» та «транспортування» виключити.

2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

3. Кабінету Міністрів України у місячний термін з дня набрання чинності цим Законом забезпечити приведення своїх нормативно-правових актів, а також нормативно-правових актів міністерств та інших центральних органів виконавчої влади у відповідність з цим Законом.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ,
25 грудня 2002 року.
№ 359-IV.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення зміни до статті 9 Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність»

Верховна Рада України **постановляє**:

1. Частину другу статті 9 Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність» (Відомості Верховної Ради УРСР, 1991 р., № 29, ст. 377; Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 20, ст. 276; 1993 р., № 12, ст. 109, № 17, ст. 184, № 19, ст. 209; 1995 р., № 14, ст. 90; 1999 р., № 7, ст. 49) доповнити абзацом такого змісту:

«— забезпечує виконання рішень Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй з питань зовнішньоекономічної діяльності».

2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 25 грудня 2002 року.
№ 362-IV.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про обіг векселів в Україні»

Верховна Рада України **постановляє**:

I. Внести до Закону України «Про обіг векселів в Україні» (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 24, ст. 128) такі зміни:

1. Перше речення частини третьої статті 4 доповнити словами «який укладається в письмовій формі».

2. Абзац третій частини третьої статті 5 викласти в такій редакції:

«від імені фізичних осіб — власноручно зазначеною фізичною особою або уповноваженою нею особою, із зазначенням індивідуального ідентифікаційного номера з Державного реєстру фізичних осіб — платників податків та інших обов'язкових платежів, наданого органом державної податкової служби (крім випадків відсутності індивідуального ідентифікаційного номера в осіб, які через свої релігійні або інші переконання відмовилися від прийняття індивідуального ідентифікаційного номера та офіційно повідомили про це відповідні державні органи), та паспортних даних векселедавця-трасанта (серія та номер паспорта, найменування органу, що видав паспорт, та дата його видачі, місце проживання). Підпис скріплюється печаткою (у разі її наявності)».

II. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 25 грудня 2002 року.
№ 364-IV.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про ратифікацію Угоди між Україною та Європейським Співтовариством про наукове і технологічне співробітництво

Верховна Рада України **постановляє**:

Ратифікувати Угоду між Україною та Європейським Співтовариством про наукове і технологічне співробітництво, підписану 4 липня 2002 року в м. Копенгагені.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 25 грудня 2002 року.
№ 368-IV.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про ратифікацію Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Словацької Республіки про співробітництво і взаємну допомогу у разі виникнення надзвичайних ситуацій

Верховна Рада України **постановляє**:

Угоду між Кабінетом Міністрів України та Урядом Словацької Республіки про співробітництво і взаємну допомогу у разі виникнення надзвичайних ситуацій, підписану в м. Братиславі 5 грудня 2000 року, ратифікувати.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 26 грудня 2002 року.
№ 382-IV.

ОФІЦІЙНО

Постанова Верховної Ради України

Про підсумки розгляду звіту Голови Комітету Верховної Ради України з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією, доповідей Голови Координаційного комітету по боротьбі з організованою злочинністю, Голови Служби безпеки України, Міністра внутрішніх справ України про стан боротьби з організованою злочинністю, а також доповіді Генерального прокурора України про стан прокурорського нагляду у сфері боротьби з організованою злочинністю

Верховна Рада України, заслухавши та обговоривши звіт Голови Комітету Верховної Ради України з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією, доповіді Голови Координаційного комітету по боротьбі з організованою злочинністю, Голови Служби безпеки України, Міністра внутрішніх справ України про стан боротьби з організованою злочинністю, а також доповідь Генерального прокурора України про стан прокурорського нагляду у сфері боротьби з організованою злочинністю, відзначає, що правоохоронними та іншими державними органами, на які Законом України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю» покладені обов'язки встановлення контролю над організованою злочинністю, її локалізації, нейтралізації та ліквідації, а також усунення причин і умов існування цього небезпечного суспільного явища, не забезпечено виконання вимог як зазначеного Закону, так і положень частини другої статті 3 Конституції України, згідно з якими утвердження та забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави.

Організована злочинна діяльність корумповано зрощених із суто кримінальними елементами вищих посадових осіб за останні роки набула рівня реальної загрози конституційним основам державного ладу в Україні, стала негативно впливати на внутрішню і багато в чому також на зовнішню політику держави та її сприйняття у цивілізованому світі. Реалізація злочинних корисливих інтересів певних великих організованих злочинних груп і злочинних організацій, які намагаються контролювати, зокрема, і правоохоронні органи та судову систему, постійно призводить до величезних соціально-економічних втрат, реально гальмує розвиток держави, має вкрай негативні політичні наслідки довготривалої дії.

Усвідомлюючи відповідальність за майбутнє Української держави, Верховна Рада України **постановляє**:

1. Стан та результати діяльності правоохоронних органів по боротьбі з організованою злочинністю і корупцією у поточному році визнати такими, що не повною мірою відповідають вимогам Закону України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю».

2. Комітету Верховної Ради України з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією за участю Генеральної прокуратури України, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України та інших органів державної влади здійснити моніторинг законодавства, спрямованого на боротьбу з організованою злочинністю, підготувати і внести у червні 2003 року на розгляд Верховної Ради України законопроекти про внесення змін до Закону України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю» та інших законодавчих актів з цих питань з метою їх приведення у відповідність із вимогами Конституції України.

3. Доручити Кабінету Міністрів України за участю Генеральної прокуратури України та Верховного Суду України здійснити аналіз антикорупційного законодавства розвинутих країн світу з метою визначення кримінально-правового поля корупційних діянь та імплементації його норм до чинного законодавства України.

Відповідні пропозиції до 1 листопада 2003 року внести на розгляд Комітету Верховної Ради України з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією.

4. Кабінету Міністрів України:

разом з Генеральною прокуратурою України, Службою безпеки України розробити пропозиції щодо внесення змін до чинного законодавства з метою уникнення дублювання функцій правоохоронними органами при здійсненні ними оперативно-службової діяльності в умовах інтеграції України до Європейського Союзу, відповідно до Послання Президента України до Верховної Ради України «Європейський вибір. Концептуальні засади стратегії економічного та соціального розвитку України на 2002—2011 роки»;

разом з Генеральною прокуратурою України та Національним банком України прискорити розробку та внесення в установленому порядку пропозицій щодо змін до чинного законодавства з метою вдосконалення законодавчо-нормативних засад боротьби з організованою злочинністю, «відмиванням» доходів, одержаних злочинним шляхом (згідно з Сорока рекомендаціями Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF);

разом з Комітетом Верховної Ради України з питань бюджету з урахуванням реального стану матеріально-технічного забезпечення спецпідрозділів по боротьбі з організованою злочинністю опрацювати питання щодо збільшення видатків на їх утримання у 2003 році в обсягах, що забезпечують нормативну потребу.

5. Запропонувати Президенту України як самостійно, так і спільно з новоствореним Кабінетом Міністрів України у стислі терміни здійснити заходи з організаційного забезпечення ефективної роботи правоохоронної системи в державі, критично і принципово оцінивши попередню роботу в цій сфері як недостатню, малокваліфіковану і формалістичну. Одночасно ліквідувати Координаційний комітет по боротьбі з організованою злочинністю як орган, що не виконав покладених на нього функцій.

6. Запропонувати Кабінету Міністрів України, Конституційному Суду України, Верховному Суду України, Генеральній прокуратурі України, Службі безпеки України спільно з Комітетом Верховної Ради України з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією та із залученням провідних фахівців інших заінтересованих органів виконавчої влади утворити постійно діючий Центр законодавчих пропозицій з питань протидії злочинності з метою попереднього опрацювання, узгодження та наступного супроводу пакета законопроектів, спрямованих на докорінну реорганізацію та удосконалення правоохоронної системи в Україні.

7. Контроль за виконанням цієї Постанови покласти на Комітет Верховної Ради України з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією, доручивши йому підготувати черговий щорічний звіт у порядку, встановленому частиною другою статті 23 Закону України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю», у листопаді 2003 року.

Голова Верховної Ради України В. ЛИТВИН.

м. Київ, 26 грудня 2002 року. № 388-IV.

Світові правила в туризмі: лише для іноземців чи для українців теж?

Останнім часом у пресі (зокрема, в газеті «Голос України» — публікації 4 вересня та 12 грудня 2002 року) з'являється чимало матеріалів з критикою законопроекту про внесення змін до Закону України «Про туризм», автори яких, маніпулюючи окремо взятими цифрами й термінами та переслідуючи власні корпоративні інтереси, голослівно звинувачують ініціаторів законопроекту у шкоді як туристичній галузі, так і економіці України загалом. Мабуть, небагато в історії України набереться законопроектів, які викликали б таку жваву дискусію. Але, на жаль, у критиків закону дуже мало конструктивних пропозицій щодо створення справді дієвого туристичного закону, в появі якого сьогодні зацікавлені всі — як туристи, так і представники туристичного бізнесу.

Конструктивних пропозицій майже нема

Полеміка й дискусії, які точаться останні п'ять місяців навколо проекту закону «Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про туризм», ще раз переконали мене в тому, що не все, на жаль, у нас гаразд в туристичній галузі. Я, як народний депутат останніх скликань і постійний член Комітету Верховної Ради України з питань молодіжної політики, фізичної культури, спорту і туризму, не один раз брала участь в обговоренні, опрацюванні й вирішенні проблемних питань туризму, тому на власному досвіді можу робити деякі висновки. Не кажучи вже про думку фахівців, які не на словах, а на ділі вболівають за туристичну справу. Більш того, після прийняття в жовтні 2001 р. в першому читанні законопроекту народного депутата Пухкала О. Г. «Про внесення змін та доповнень до Закону України «Про туризм» і опрацювання пропозицій, що надійшли до другого читання, я прийшла до висновку про необхідність кардинального доопрацювання законопроекту. До того ж, туристична громадськість на зібраннях різного рівня постійно наголошувала на проблематиці галузі і вимагала вирішення величезної низки питань, в тому числі удосконалення діючого законодавства.

Але, як це не прикро, за дуже красивими й емоційними виступами з трибун різноманітних зборів та конференцій та зі шпальт ЗМІ конструктивних пропозицій практично немає, вони до нашого комітету і Держтурадміністрації не надходили, за винятком **несуттєвих та косметичних пропозицій** до діючого закону (до речі, їх теж було небагато) та однієї пропозиції з власною версією законопроекту. Проблеми ж залишаються, виступи окремих представників туристичного бізнесу поступово починають перетворюватись на звинувачення всіх і вся в бездіяльності, а пропозицій, що ж необхідно змінювати в законодавстві, як це не дивно, не надходить. І це при тому, що законопроект народного депутата Пухкала О. Г. не обговорювали лише люди, яким до туристичної справи зовсім байдуже. В чому ж причини таких подвійних стандартів — коли говоримо одне, а робимо інше? Невже керівники туристичних підприємств байдужі до своєї маленької конституції, якою має бути туристичне законодавство?

«Болотна» рівновага

Відповідь на ці запитання і складна, і проста. За сім років від часу прийняття Закону України «Про туризм» відбулося становлення туристичної галузі, з'явилися провідні й солідні туристичні компанії, яких споживачі поважають як у нашій країні, так і за кордоном. Відшліфувалась практика здійснення туристичної діяльності, в тому числі за рахунок міжнародного співробітництва вітчизняних компаній, Україна в світі починає сприйматись як цікава держава, відбувається інтеграція країни в міжнародне співтовариство. Туристичне ж законодавство залишається без змін. Чому? Тому, що за розмовами не відбувалося дій, а це, в свою чергу, призвело до того, що більшість туристичних компаній зайняла свої «бізнесові ніші», кожна зі своїм певним інтересом (включаючи не завжди легальний), тобто досягли «болотної» рівноваги. Великі та середні компанії пристосувалися до всіх негараздів нашого галузевого, податкового, зовнішньоекономічного законодавства, а малі фірми перетворили у більшості своїй туристичний бізнес на торгівлю візами як за кордон, так і в нашу країну. Кому ж у такому випадку потрібні зміни? Краще підтримувати вогнище критиканства (час від часу) і тихенько займатися власними справами. Хіба при такому розкладі когось цікавить імідж України у світі та інтереси її громадян? Більш того, деякі громадські організації та їх керівники, переслідуючи власні корпоративні інтереси, перейшли останнім часом до використання дуже «конструктивної» формули — чим гірше, тим краще. Особливо зважаючи на те, що є ще небайдужі люди в туристичній галузі, на яких можна повісити всіх собак, сховавши за цим власну безвідповідальність.

■ ■ ■

Великі та середні компанії пристосувалися до всіх негараздів нашого галузевого, податкового, зовнішньоекономічного законодавства, а малі фірми перетворили у більшості своїй туристичний бізнес на торгівлю візами як за кордон, так і в нашу країну.

■

Класичним прикладом такого «конструктивізму» є статті в газеті «Голос України» за 4 вересня та 12 грудня 2002 р. Мені дуже приємно, що між першою і другою статтею в автора відбулась величезна трансформація поглядів на законопроект, який внесено мною до Верховної Ради України. Але як я уважно не вчитувалась у зміст статті від 4 вересня, ніяк не можу збагнути, які ж «висловлені зауваження» треба було врахувати? Єдиним зауваженням було те, що «документ, зокрема, передбачає істотні зміни чинного законодавства, а саме — підвищення вартості ліцензування туристичної діяльності та введення окремих видів ліцензування з одночасним розподілом туристичних підприємств на туроператорів та турагентів», яке завдяки словесній риториці протягом усієї статті перетворилось на пропозицію «все погано, тому що погано». Жонглювання цифрами і незрозумілість прикладів дозволили мені зробити висновок, що як автор, так і люди, які йому допомагали в написанні статті, м'яко кажучи, не дуже уважно ознайомилися з пропозиціями до законопроекту, а значить, обговорення можливих дійсно конструктивних пропозицій ще попереду і немає потреби затівати полеміку.

І, як бачите, я не помилилась: нова стаття від 12 грудня вже більш змістовного характеру і справді має зауваження, на які я не маю права не відреагувати, як і просить шановний автор. Далі спробую висловити свою позицію та позицію фахівців, які допомагали мені в роботі над законопроектом.

Але перед цим я звернусь із питанням до автора та деяких його колег, щоб наші читачі чіткіше уявляли собі відповідь на нього:

— Шановні керівники туристичних підприємств, шановний пане В. Безносюк! Чому ви висловлюєте свої зауваження і пропозиції виключно на шпальтах ЗМІ і ні разу не направили їх мені офіційно?

Я думаю, що відповідь читачі вже прочитали.

На широке обговорення

Незважаючи на майже повну відсутність пропозицій, за моїм проханням протягом півроку група фахівців напрацьовувала пропозиції до законопроекту і робила спробу врахувати:

— практику здійснення туристичної діяльності;

— проблемні питання, які час від часу виникали, але не знайшли свого рішення;

— міжнародні угоди і документи, підписані Україною останнім часом;

— міжнародні зобов'язання, які взяла на себе Україна, особливо в частині адаптації національного законодавства до міжнародних норм;

— участь України в міжнародних організаціях і відповідні зобов'язання;

— досвід наших сусідів, тобто законодавчі норми в цих країнах;

— вдосконалення норм українського чинного законодавства, яке відбулося за останні сім років;

— запобігання і попередження подальшої тінізації туризму;

— забезпечення прозорості взаємовідносин між турпідприємствами й туристами та захист прав останніх;

— відокремлення туризму від нелегальної міграції;

— чітке визначення повноважень держави і її органів, особливо в регуляторній сфері

та ще велику низку питань.

Узагальнені пропозиції і було винесено на широке обговорення. Пропозиції та зауваження, що почали надходити, в тому числі й до комітету, вражали однобокістю. Майже 99 відсотків зауважень так чи інакше стосувалися фінансових гарантій — Гарантійного фонду. А далі висновок: усе інше теж погано, без будь-яких аргументів. Зважаючи на таке «конструктивне» обговорення законопроекту, я можу підсумувати, що стаття від 12 грудня дійсно заслуговує на те, щоб прискіпливо на неї відреагувати.

Почнемо з понятійного апарату. Визначення «турист», «туризм» у статті 1 законопроекту справді запропоновані в редакції, як це передбачається в методиках Всесвітньої туристської організації (ВТО). І мені вбачається доцільним саме такий підхід, бо досвід, напрацьований людством, треба використовувати в своїй країні. Це по-перше, а по-друге, я не можу зрозуміти, чому для «середнього громадянина і виробника турпродукту» туризм, як загальний термін, необхідно розподіляти. І, по-третє, якщо поняття «туризм» використовувати виключно як сферу діяльності туристичних компаній, то ким будуть вважатися громадяни, які здійснюють подорож до тієї чи іншої місцевості самостійно? І останнє. Із загальнодержавної точки зору, держава зацікавлена в збільшенні загальних відвідувань її іноземцями, незалежно від мети і способу відвідування, і не тільки через туристичні компанії (до речі, за цим криється і імідж держави, і стратегія розвитку туризму, і економічні інтереси).

Під статус туриста дійсно не повинні підпадати (і не підпадають, відповідно до статистичної звітності) транзитні пасажири, члени екіпажів літаків, бригади провідників і ще деякі категорії громадян. Але чому не можуть бути туристами «човники» та торгівці, члени офіційних делегацій, особливо якщо їх обслуговують туристичні компанії? Тому, мабуть, головним, в тому числі і в термінології туризму, повинна бути мета відвідування іншої місцевості (країни): якщо мета (безпосередньо) заробити гроші в місці відвідування — це не туризм, а робота; все інше так чи інакше підпадає під визначення терміну «туризм», і це цілком логічно.

■ ■ ■

Пропозиції та зауваження, що почали надходити, в тому числі й до комітету, вражали однобокістю.

■

До речі, понятійний апарат розширено на п'ятнадцять термінів, які використовуються в тексті законопроекту і потребують чіткого тлумачення. Крім того, визначення термінів пов'язане між собою задля чіткого тлумачення тих чи інших норм, що запропоновані законопроектом, а також повинні використовуватися при застосуванні інших законодавчих актів (наприклад, в оподаткуванні, визначенні сфери діяльності туристичних підприємств тощо).

Що ж стосується статистики, то на сьогодні є два джерела статистичної звітності відносно кількісних показників відвідувань, якими користуються органи влади, це:

— дані Держкомкордону за формою 2-ПВУ та 3-ПВУ;

— форма 1-ТУР, яку подають до Держтурадміністрації суб'єкти господарювання, що отримали ліцензії, за підписом керівника та головного бухгалтера.

Куди поділись іноземці?

З економічної точки зору держава зацікавлена в максимальному збільшенні кількості відвідувань незалежно від того, буде відбуватися таке зростання завдяки турфірмам чи іноземці й наші співвітчизники самостійно мандруватимуть. Однак цифри треба навести. В 2001 р. Україну дійсно відвідало, за даними Держкомкордону, з метою туризму 5,8 млн. іноземців, а турпідприємства звітували про 416 тис. Але пан Безносюк не навів ще одну цікаву цифру: за даними Держкомкордону, організований туризм (тобто громадяни, які мали або туристичну візу, або перетинали кордон з відповідними документами турпідприємств) становив 574 тис. Де ж поділися в туристичних звітах 30% іноземців? Навіть якщо і припустити недоліки в статистичній звітності, то не на третину ж. А відповідь на запитання, де поділися 5,5 млн. багатеньких іноземців, знов-таки на поверхні: з 3 млн. росіян майже 2 млн. відвідали Крим, де мешкали, харчувались та споживали інші послуги, — невже у всіх них родичі на півострові й користувалися вони всім безкоштовно?

Далі. Законопроект дійсно більше орієнтований на виїзний туризм — це нормальна законодавча практика всіх країн, тому що закон повинен містити норми, які дозволяли б громадянину відчувати захист своїх прав у тій місцевості, де він мешкає, а не шукати справедливості по всьому світу. Законодавство повинно містити всі передумови для цього, особливо коли мова йде про подорожі за кордон. Не можу погодитися, що в законопроекті не містяться норми стосовно внутрішнього туризму, бо більшість норм стосується не тільки виїзного туризму, а й внутрішнього, починаючи з договору з туристом і закінчуючи взаємовідносинами учасників ринку послуг. А от особливості в'їзного туризму враховано всі, що надійшли. Але якщо хтось вважає, що їх мало, то де ж ваші пропозиції, шановні? Окрім висловів, що треба щось зробити, всього одна пропозиція, і та не може бути врахована, тому що визначається відповідно до статті 8 Закону України «Про ліцензування певних видів діяльності». Аналогічна історія з дитячим, молодіжним, «зеленим», спортивно-оздоровчим та ще дуже багатьма туризмами, які є підвидами в'їзного, внутрішнього та виїзного. Навіщо в законопроекті визначати все це, коли в тексті немає більше ані слова про їх специфіку? Хто ж, як не фахівці, зацікавлені в створенні законодавчих норм? Тому звертаюся до всіх зацікавлених: будь ласка, є пропозиції — надсилайте до мене особисто як народного депутата, але це повинні бути дійсно виважені пропозиції, які необхідно визначити законом і тільки законом.

Страхування і гарантії

Декілька слів про страхування. Включення до вартості номерів в окремих готелях вартості страховок, як це існує на сьогодні, це дійсно свавілля і може відбуватись виключно на добровільних засадах. Існування цієї проблеми не предмет даного законопроекту, а елементарна нецивілізованість у бізнесі. Страхування ж відповідальності за шкоду, заподіяну життю чи здоров'ю туриста або його майну, передбачається в законопроекті на виконання вимог статті 7 Закону України «Про страхування» і повинно застосовуватися, на мою думку, аналогічно до відповідальності на транспорті. Інші ж питання страхування відображаються в законопроекті не мимохідь, а в окремій статті відповідно до вимог нашого спеціального законодавства та міжнародних норм. Проблема забезпечення обов'язковості страхування туроператорами іноземних туристів обговорювалась на засіданнях робочої групи, однак узгодженої позиції досягти не вдалося, тому що з точки зору логіки більшість іноземців вже має власну страховку і страхувати їх ще раз немає ніякого сенсу. Але що буде відбуватися, якщо в іноземця страховки нема або недійсна, а відбулася страхова подія? При обговореннях наводилися приклади, коли іноземні компанії вимагали компенсацій від українських туристичних фірм за події, які могли бути застраховані, не кажучи вже про індивідуальних замовників туристичних фірм. А як бути з іноземцями, які перетинають кордон в аеропортах Одеси та Сімферополя, де застосовується безвізовий режим і вони мають право на отримання дозволу на тимчасове перебування в Україні на запрошення українського туроператора? Відповідь зрозуміла, але питання залишається дискусійним.

Не можна не зупинитись на питанні застосування механізму фінансових гарантій на випадок банкрутства або неплатоспроможності суб'єкта туристичної діяльності. Не хочу сперечатися з автором і його колегами у стилі «не знаю, як робиться в світі,

але мені не подобається». Відзначу лише, що механізм фінансових гарантій застосовується в усіх цивілізованих країнах світу, і якщо шановні керівники туристичних компаній зацікавлені, щоб наша держава сприймалась як цивілізована, такі процедури повинні бути застосовані в Україні. Саме відсутність механізмів фінансових гарантій у туристичній галузі дозволяє особливо спритним бізнесменам будувати фінансові піраміди, найяскравіший останній приклад якої — київська турфірма «У світ подорожей» (ошукано 17 туристів на загальну суму близько 90 тис. гривень). Тим більше, що 100 найбільших за обсягами туристичних компаній забезпечують 71% загальних обсягів, 96% бюджетних надходжень та 51% зайнятих від загальної чисельності 4 500 тих, що мають ліцензії. Мова йде про турпідприємства, які за своєю природою є туроператорами і турагентами. Чим же займається 4,4 тис. підприємств? Не займаються туризмом чи займаються час від часу, не вміють займатися туристичним бізнесом чи займаються виключно «на кишеню»? (А як називається бізнес компанії «Укрзовнішінтур», яку очолює автор, де обслуговування одного іноземного туриста здійснюється за 8 гривень на добу, а податки сплачуються, в розрахунку на одного працівника, в розмірі «аж» 18,5 грн., не кажучи про валютні надходження, що становлять на одного іноземця 3,3 долара США?)

Механізм фінансових гарантій у світі застосовується одним з варіантів — банківський депозит, банківська гарантія, гарантійний фонд або страхування відповідальності турфірми. Кожна з країн обирає свій шлях: в Іспанії використовують банківський депозит або банківська гарантія, в Естонії страхування відповідальності або гарантія кредитної установи, в Британії та Франції асоціації туроператорів та турагентів зобов'язані створити загальний фонд, в Італії — гарантійний фонд, і так далі. «Всесвітня туристська організація вважає, що це питання має виняткове значення для успішної діяльності туристичної індустрії, як у плані захисту прав споживачів, так і в плані забезпечення належного статусу туроператорів та турагентів у країнах, що направляють та приймають туристів» — з листа Генерального секретаря ВТО Ф. Франжіалі. Виконання перелічених вимог і є однією з підстав отримання ліцензії на право заняття туристичною діяльністю для туроператорів і турагентів. А стаж роботи в галузі, відповідна освіта, знання іноземних мов і т. д. — ці всі вимоги є прерогативою ліцензійних умов відповідно до статті 8 Закону України «Про ліцензування певних видів діяльності». Тому мені незрозуміла позиція опонентів в статті від 12 грудня, де описується хибна практика змагання грошових мішків за отримання ліцензій, тобто фінансові гарантії не повинно бути, а далі фінансові гарантії бізнес-ризиків на випадок банкрутства все ж таки треба застосовувати. Не кажучи вже про тезу «вимоги про гарантії фінансового типу пред'являються виключно до виїзних операторів» на прикладі Росії. Але якщо п. Безносюк наводить приклад Росії, то треба бути до кінця коректним і доцитувати російський приклад, де в четвертому абзаці відповідної статті визначено (залишу мовою оригіналу): «при организации туристического в области въездного и внутреннего (социального) туризма страховая сумма (сумма гарантии) составляет 50% от сумм, указанных в настоящем пункте». Навіщо автор робить навмисне купірування тексту оригіналу? Та щоб аргументи були сильніші і викликати відповідні емоції туристичної громадськості. Ось це і є «конструктивна позиція».

■ ■ ■

Із загальнодержавної точки зору, держава зацікавлена в збільшенні загальних відвідувань її іноземцями, незалежно від мети і способу відвідування.

■

Запобігти економічним абсурдам

Використання понять «експорт» та «імпорт» в туризмі є, на мою думку, також некоректним. Плату коштів іноземцем з-за кордону в безготівковому вигляді за послуги на території України можна прирівняти до експортованої послуги. А до якого економічного визначення віднести операцію, коли іноземець сплатив за послуги на території України на місці в гривнях? А якщо за послуги на території України українець сплатив іноземній компанії, яка оперує такими послугами, наприклад, від імені власника? Тому я вважаю недоцільним використання термінів «експорт», «імпорт» в законопроекті, і їх використання повинно бути дуже коректним в туристичній галузі, не призводити до всіляких економічних та податкових негараздів, незважаючи на глобальний інтерес держави. Ми не можемо допустити нову ситуацію економічних абсурдів, яка призведе до ще більшої тінізації галузі і обмеження свободи пересування громадян за економічною доцільністю держави, а не її громадян.

У виступах наголошується, що «туризм проголошується ексклюзивним», але такий вислів, мабуть, недосить коректний. Законопроект дійсно передбачає, що туроператорська та турагентська діяльність повинні бути виключними видами діяльності для суб'єктів господарювання в галузі туризму. І тут знову ж таки ніхто не відкриває Америки, в усьому світі особи, що отримують ліцензії на право заняття туристичною діяльністю, зобов'язані займатися виключно цією діяльністю. Більше того, Україна залишається єдиною країною не лише в цивілізованому світі, а й в СНД, де туристичні компанії не мають розподілу на туроператорів та турагентів. А сезонність є не тільки в туризмі і не тільки в українських турпідприємств. Тому я і група фахівців вважаємо, що туроператори і турагенти повинні здійснювати виключно діяльність на замовлення туриста, як це і передбачено законопроектом. Більш того, найпоширеніші послуги, які мають право реалізовувати туроператори й турагенти, передбачені відповідними статтями законопроекту. Застосування такого механізму дозволить не допустити, щоб ліцензії отримувалися на всяк випадок — може, згодиться. По-друге, в нас уже є приклади виключних видів діяльності: страхування, банківська справа. По-третє, діятиме упередження щодо можливості використання коштів не на замовлення туристів, а значить, запобігатиме додатковим ризикам, аж ніяк не пов'язаним з туризмом. І останнє. Повинно привести до більшої професіоналізації галузі та запобігання торгівлі візами.

Зважаючи на те, що туроператорська й турагентська діяльність мають бути виключними видами діяльності, а мова йде про бізнес, юридичні особи, що вже будуть зареєстровані, на момент прийняття рішення про діяльність у галузі туризму повинні будуть привести свої статутні документи у відповідність до вимог закону та надати докази про відсутність кредиторів — як попередження можливості нецільового використання коштів туристів, тому що за своєю природою туроператори й турагенти є посередниками.

Що ж стосується «десятків, якщо не сотень тисяч громадян України, які будуть викинуті на вулицю», а саме такий висновок робить шановний автор, то хочу звернути його увагу на деякі позиції:

— загальна чисельність працюючих у туристичній галузі (готелі, бази відпочинку та інші аналогічні заклади, всього близько 5 тис. та 5 тис. турпідприємств) становить приблизно 130 тис. чоловік, з них на турпідприємствах, на які має поширитись механізм фінансових гарантій, — близько 13 тис.;

— фізичні особи, що займаються наданням послуг з розміщення, в перелічених областях не мають ніякого відношення до статті 20 законопроекту — і це або неуважне ознайомлення з текстом законопроекту, або навмисне нагнітання ситуації довкола документа;

— фізичні особи, що надають послуги з розміщення, на сьогодні в більшості своїй або перебувають поза межами правового поля, або займаються такою діяльністю при відсутності будь-яких законодавчих процедур.

■ ■ ■

В усьому світі особи, що отримують ліцензії на право заняття туристичною діяльністю, зобов'язані займатися виключно цією діяльністю.

■

Перед законом рівні всі

Відносно ж експансії нерезидентів, то, мабуть, автор не захотів досить чітко визначити, про що ж йде мова. А мова йде про те, що деякі турфірми, використовуючи недосконалість нашого туристичного і податкового законодавства, виконують функції туроператорів на території України з обслуговування іноземців, а гроші отримують безпосередньо надавачі послуг з-за кордону напряму. Тобто, де зникає маржа, за рахунок якої формується ціна, — відповідь, мабуть, знає шановний автор. Тому законопроект передбачає обмеження на діяльність нерезидентів на території України. Але якщо іноземець або іноземна юридична особа створить на території України власну юридичну особу за законодавством нашої держави, у такої юридичної особи не повинно бути ніяких обмежень щодо діяльності, відповідно до Конституції України, крім тих, які передбачені законами. Прихід на ринок компаній, власниками яких можуть бути провідні нерезидентські туристичні компанії, на жаль, логічне явище при інтеграції в світову спільноту. Але на конструктивні пропозиції з цього приводу ми чекаємо.

Хочеться подякувати автору за визнання офіційно на сторінках газети необхідності «наведення порядку на ринку туристичних послуг» і що в цьому зацікавлені керівники 4,5 тис. туристичних підприємств. Тому що це, мабуть, перше визнання існування негараздів в туристичній галузі, так би мовити зі стану опонентів. І я не можу не навести кілька цифр на продовження тези автора. В 2001 році ліцензії на право заняття туристичною діяльністю мали близько 4 500 суб'єктів господарювання. Звітували, тобто здійснювали діяльність, 2 652 суб'єкти, з них 504 це готелі, бази відпочинку та інші аналогічні заклади. Тобто, суто туристичних компаній — 2 148 суб'єктів господарювання, з яких близько 400 звітували про нульові показники діяльності. Коментарі, як кажуть, зайві. Що ж це за бізнес такий, в якому майже на 2 000 підприємств припадає 51 гривня податків на місяць?

А відносно порушення тієї величезної кількості законів та Конституції, про які говорять опоненти, то я просила б їх хоча б спочатку прочитати ці самі законодавчі акти, а вже потім коментувати і робити на них посилання.

Так навколо чого ж точиться така бурхлива полеміка? Що криється за високими словами стурбованості за стан справ в туристичній галузі? А криється бажання нічого не міняти, і в цій каламутній ситуації захистити виключно власні інтереси — безперечно, у кожного свої. І тільки провідні туристичні компанії перебувають у ситуації, коли їх імідж уже не дозволяє миритися з існуючим безглуздям. Тому я всіх просто закликаю, шановні керівники туристичних підприємств, займіть, будь ласка, державницьку позицію, відійдіть від власних містечкових інтересів, від цього виграє держава, її громадяни.

І на завершення ще раз хочу звернутись до шановних керівників туристичної галузі. Прийняття законопроекту буде проходити у Верховній Раді України за процедурою, визначеною її Регламентом. Часу для того, щоб доопрацювати, внести уточнення і врахувати пропозиції, на мій погляд, ще достатньо. Ми просто фізично не змогли дати відповіді всім, хто звертався, але це не означає, що ми не розглядали всі звернення до нас. Законопроект зареєстровано в Верховній Раді 4 грудня минулого року. Закликаю всіх небайдужих до його обговорення. Ми розраховуємо на конструктивні пропозиції та діалог, в тому числі і авторів статей, і не тільки на сторінках газет, а й безпосередньо у нас в комітеті.

Катерина САМОЙЛИК, голова Комітету Верховної Ради України з питань молодіжної політики, фізичної культури, спорту і туризму.

ДО 55-РІЧЧЯ ТОВАРИСТВА «ЗНАННЯ» УКРАЇНИ

Від хати-читальні до трибуни вченого

Фото Миколи БІЛОКОПИТОВА.

Світлої пам'яті академік Микола Амосов, коли був лектором товариства «Знання», передбачав: на початку XXI століття найбільше цінуватимуть знання, інтелект, духовність. Втім, це вічні цінності. Про них дбав ще Сковорода, а потім українські «Просвіти», та навіть і радянські хати-читальні.

Сила товариства «Знання» в тім, що його засновувала еліта народу — академіки О. Палладін, М. Стражеско, М. Лаврентьєв, М. Боголюбов, П. Тичина, С. Лебедєв, М. Гришко, В. Корецький, Ф. Березовська та інші. Зрозуміло, що товариство як сегмент тодішньої системи не могло не пропагувати політичних ідей, але сама співпраця вчених, власне інтелігенції, спонукала нас поширювати наукові знання. Прикметно, що кожен голова правління сприяв цьому. Так, з ініціативи В. Комісаренка було відновлено журнал «Наука і життя» (тепер «Наука і суспільство»), академік Ф. Овчаренко багато зробив для щорічника «Наука і культура. Україна». Популяризації здобутків літератури й мистецтва активно сприяв М. Сиваченко. І. Конділенко доклав зусиль до заснування потужного Республіканського будинку економічних і науково-технічних знань. За ініціативою відомого астронома С. Всехсвятського товариство поповнилось мережею планетаріїв.

Воно нараховувало майже 600 тисяч і більше громадських лекторів, створило цікаві форми популяризації наукових знань. Ми опікувалися мережею народних університетів, де підвищували знання мільйони людей. А лекції провідних учених збирали тисячні аудиторії, як-от виступи Глушкова й Амосова.

Великим випробуванням для товариства було утворення незалежної України, але ми не опинилися на узбіччі подій, хоча нам часом бракувало рішучості й послідовності, розуміння ринкових умов господарювання. Багато сил і мудрості доклав до збереження «Знання», перебудови його роботи голова правління, а згодом перший президент товариства, незабутній академік В. Шинкарук. Спільно з президією, правлінням йому вдалося зберегти не лише матеріальну базу, а й гуманістичні традиції товариства, трансформувати науково-просвітницьку роботу в нову систему цінностей. На рубежі століть «Знанню» пощастило, що його президентом (з 1999-го) став відомий діяч науки й культури, міністр освіти і науки України, президент АПН академік В. Кремень. За його поданням підтримано ініціативу товариства й видано Указ Президента України «Про заходи щодо державної підтримки розвитку науково-просвітницької діяльності громадських організацій».

Досі в ціні досвід і знання таких наших ветеранів, як академік НАН України О. Онищенко й член-кореспондент НАН України Л. Губерський, доктор історичних наук професор Б. Корольов, академік НАН України К. Ситник, голова правління Дніпропетровської обласної організації академік НАН України Ю. Таран-Жовнір, голова правління Донецької обласної організації академік НАН України В. Мамутов, голова правління Київської міської організації доктор медичних наук Ю. Григоров, перший заступник голови правління Вінницької обласної організації В. Теклюк. Участь у роботі товариства учених, співпраця з НАН України, Міністерством освіти і науки України, іншими міністерствами, АПН України, всіма галузевими академіями, багатьма НДІ забезпечують високий науково-методичний рівень нашої просвітницької діяльності.

Товариство не ходить з простягнутою рукою, а намагається жити на зароблені кошти. Створена й розвивається мережа госпрозрахункових науково-просвітницьких центрів. Успішно діє Український центр духовної культури, який очолює кандидат філософських наук Д. Єсипенко. У складі правління створено такі центри, як «Українознавство», «Кадри», Інформаційно-видавничий центр, «Інформаційні технології», «Знання проти бідності», «Економікс», «Інформатика та енергетика», «Екологія. Наука. Техніка», Київський планетарій, Центр перекладів та вивчення мов, «Міжнародна політика» та інші.

На нові умови орієнтовані й наші регіональні організації. Вони тепер вільні від відрахувань правлінню товариства, мало того, їм самим правління надає нерідко стартову фінансову підтримку (зокрема, Кримській асоціації, Волинській, Полтавській, Черкаській обласним, Київській міській організаціям).

Поряд з новими формами роботи (громадське обговорення проектів законів України, семінари-тренінги з сучасних професій, курси з вивчення мов та комп'ютерні курси), ми наповнюємо новим змістом традиційні форми роботи. Так, відновили «Трибуну вченого» й «Трибуну міністра», наукові конференції з актуальних питань суспільного розвитку. Думаємо відродити творчі звіти наукових колективів, подбати про розширення лекційної роботи в трудових колективах, у віддалених районах, а також відновлення мережі народних університетів, досвід яких тепер доводиться вивчати за рубежем.

Усе це можливо, бо люди прагнуть живого слова. Справа за організацією лекцій, за коштами й за новим поколінням лекторів. Досвід співпраці з держадміністраціями Дніпропетровської й Донецької областей у проведенні обласних днів лектора свідчить, що це посильне для нас завдання.

Василь КУШЕРЕЦЬ, голова правління Товариства «Знання» України.

Що ж це за бізнес такий, в якому майже на 2 000 підприємств припадає 51 гривня податків на місяць?

СЕЛО

Оптиміст за сумісництвом

ФЕРМЕРСТВО

Жартівливі бісики в очах, доброзичливий гумор, уміння слухати і спілкуватися одразу налаштовують на сприйняття цієї людини. А підстави для хорошого настрою у Миколи Касянчука із села Городниця Млинівського району є: за підсумками господарювання минулого хліборобського року його визнано кращим фермером Рівненщини.

Звичайно, чоловікові приємно, що так відзначили його старання, але носа догори не дере, а поселянськи мудро зауважує:

— Я радий вдалому року і тому, що розрахувався з односельчанами, які довірили мені земельні паї. Кожен із них одержав по тонні зерна пшениці.

— Серед них і батьки Миколи, які теж здали сину в оренду свої паї, — додає дружина фермера Зоя.

Вона — права рука у Миколи, розуміє його з півслова. Ще б пак! Ще зі школи знають одне одного, а тепер ось уже багато років разом крокують життєвою стежиною, виростили двох синів. Віталій навчається в столиці на агронома, В'ячеслав буде бухгалтером. Микола Костянтинович і сам володіє багатьма професіями. Як кажуть, майстер на всі руки.

Загалом фермер Микола Касянчук нині дає постійну роботу восьми особам, середньомісячна заробітна плата яких становить 340 гривень, а також залучає по 10—15 працівників на сезонні роботи.

Починали Касянчуки господарювати самотужки — на найманих працівників не мали коштів. Зате з великим бажанням. Микола зумів загітувати до фермерства й дружину — майстра індпошиття легкого одягу за фахом, і вона тепер відповідає за роботу городньої бригади, а ще — за те, що діється на їх особистому обійсті. Касянчуки живуть із батьками Зої і тримають чимало живності: семеро свиней, дві корови, багато курей, качок, кролів. І всьому цьому, звісно, треба дати лад.

— Труднощі на перших порах нас не минали, — згадує фермер. — Держава виділила нам у 1993 році лише чотирнадцять гектарів землі. Сказали: «Добре працюватимете — дамо ще». Спочатку взялися за вирощення городини, все вручну садили, до того ж нам ніхто з чужих не допомагав. Щоправда, взяли ми під 35 відсотків річних 12 мільйонів тодішніх купонів банківської позики і за них купили трактор ЮМЗ без двигуна. Самі його доводили до пуття. Хотіли придбати МТЗ, але доноки оформляли документи на позику, гроші знецінилися (пам'ятаєте, якою нестабільною в ті роки була фінансова ситуація?) і їх ледве вистачило на ЮМЗ. У більші борги не хотіли влазити. Першого року засіяли три гектари цукровими буряками, виручили за них 950 кілограмів цукру, продали його і погасили позику.

Наступного року вже за власні кошти купили Т-70 і вирішили ретельніше зайнятися вирощуванням овочів.

— Два роки ми тупцювали на чотирнадцяти гектарах, а потім почали орендувати у тодішньому колгоспі ще тридцять. Ризикнули — і відвели під цукрові буряки двадцять гектарів, — розповідає пан Микола. — І не прорахувалися. А згодом, коли ділили земельні паї, ми взяли в оренду сорок один. Тепер обробляємо 173 гектари, основну ставку робимо на овочівництво і зернові.

— Чим порадувала нива? — цікавлюсь у фермера.

— Одержали по 600 центнерів цукрових буряків з гектара та по 40 центнерів збіжжя...

— Мабуть, секрети свої маєте, що такого домоглися?

— Звичайно. Але не розповідатиму, бо на то вони й секрети, — жартує Микола Костянтинович. — Наша сім'я приятелює з фермерськими родинами Гаврилюків з Новоукраїнки і Сорок з Острожця. І якщо комусь із нас щось краще вдається, обов'язково ділимося досвідом. На початку нашого фермерства кооперувалися технікою, позичали одне одному причіпний інвентар, а тепер кожен на свій розжився, то й причин для зустрічей поменшало. Але, як трапляється вільний від клопотів час, любимо сім'ями виїхати на природу відпочити.

— А як із збутом продукції? — запитую свого співрозмовника.

— Збут треба завойовувати, — каже пан Микола. — Якщо маєш мало продукції, її куплять і про тебе забудуть. Якщо ж її пропонуєш у значних обсягах та ще й якісну, можна розраховувати на постійних клієнтів. У нас такі є. Постійно постачаємо городину у військові частини Луцька, для футбольного клубу «Волинь» та інших.

Цікаво, що Касянчуки мешкають у Підгайцях Луцького району Волинської області, а фермерствують у Городниці Млинівського району Рівненщини, тобто у рідному селі Миколи. Насправді ж віддаль між селами невелика й такий собі територіальний поділ аж ніяк не заважає господарювати, навпаки, має свої плюси — дає змогу допомагати і Миколиним, і Зоїним батькам, за плечима яких тягар прожитих літ.

Не відмовляє в допомозі фермер і чужим літнім та немічним. Мабуть, тому й Бог прихильний до цієї щедрої і доброї людини. Адже на рахунку Касянчуків чимало благодійних справ: вони допомагають овочами Острожецькій лікарні, опікуються проблемами Городницької початкової школи, на Новорічні та Різдвяні свята всі п'ятдесят учнів якої одержали від фермера солодкі подарунки...

Олександра ЮРКОВА.

Рівненська область.

На знімку: Микола та Зоя Касянчуки на святковому «вогнику» в Рівному, де віншували еліту аграрного сектору Рівненщини.

Фото автора.

ДОСВІД

Річ не в породі!

Три доярки господарства «Моноліт» у Кременському районі за результатами роботи минулого року встановили своєрідний рекорд — надоїли від кожної корови своєї групи по більш як 5 тисяч кілограмів молока. Відзначилася Людмила Харламова — 5387 кілограмів від корови. Не набагато відстала від подруги й Ірина Усенко, надоївши 5360 кг. А загалом на фермі №1 господарства «Моноліт» минулого року кожна корова дала в середньому 4334 кг молока. Якщо врахувати, що результати отримано від корів червоної степової породи, то показники можна вважати рекордними. Хоча, стверджує головний зоотехнік господарства Ганна Передерій, річ не в породі, а в правильному догляді та раціоні тварин.

Алла АНТИПОВА.

Луганська область.

Не висохли молочні ріки

6500 кілограмів молока на корову надоїла торік Параска Шкеул, доярка виробничої фірми «Мрія», що в селі Сокіл Кам'янець-Подільського району на Хмельниччині. Шеститисячний рубіж подолало ще п'ятеро сокільчан.

Загалом у районі утримується тенденція зменшення поголів'я.

А до успіхів Сокола упродовж десятиліть навіть звикли. У виробничій фірмі, очолюваній заслуженим працівником сільського господарства України Сергієм Кротіком, зуміли так налагодити організацію праці, забезпечити поживну і багату кормову базу, створити відбірне стадо української червонорябої породи та умови для тваринників, що іншого результату годі й сподіватися.

Віра ШПИЛЬОВА.

Хмельницька область.

Фото Володимира САМОХОЦЬКОГО.

Мінімальна ціна: остання надія

АЛЬТЕРНАТИВА

В останній місяць минулого року поголів'я великої рогатої худоби скоротилося на 205,9 тисячі голів порівняно з листопадом. Усього в країні станом на 1 січня залишається 9183,3 тисячі голів ВРХ. До того ж менше хвостатих і рогатих стало і в індивідуальних господарствах, і в спеціалізованих. Однією з причин вирізання корів фахівці називають зниження закупівельних цін на м'ясо і молоко. В деяких областях, аби зарадити ситуації, вдалися навіть до встановлення мінімальних цін. Приміром, на Львівщині комісія з питань координації міжгалузевих відносин на ринку продукції тваринництва держадміністрації рекомендує закуповувати в селян молоко не менш як по 950 гривень за тонну, а м'ясо — по 4700—6000 гривень за тонну.

Комісія зобов'язала районні держадміністрації разом із контролюючими органами провести інвентаризацію молоко- і м'ясопереробних підприємств області. Силовим структурам рекомендувала посилити контроль за контрабандним ввезенням продуктів тваринного походження через кордон.

Іван ЛАЗНЮК.

Ковбасний смак свинячої шкури

ФАЛЬШИВКА

Волинські ринки зустрічають ароматами різноманітних ковбас і м'яса. Однак, як з'ясувала робоча група контролюючих інстанцій краю з перевірки переробних підприємств і торговельних закладів з продажу м'ясних виробів, третина цієї «смакоти» насправді лише запахом нагадує м'ясо. Бо зазвичай ті ковбаси напхані не завжди свіжим салом, сумнівним м'ясом птиці й свинячою шкурою. До того ж завезена ця «м'ясосировина» переважно з-за кордону. Начальник обласної інспекції якості та формування ресурсів сільгосппродукції Марія Горошкіна повідомила, що до «чорного переліку» спритників потрапив добрий десяток переробних підприємств Волині.

Одна з м'ясних фабрик Рожищенського району, як засвідчує перевірка, торік закупила для виробництва «справжньої» ковбаси 150 тонн м'яса птиці механічного обвалювання і курячого фаршу, 20 тонн сала, 15 тонн свинячої шкури. Підприємство вже реалізувало згідно з якісними посвідченнями на готову продукцію понад 500 тонн ковбасних виробів. Однак у податкових накладних зазначається лише 114 тонн.

Певно, «порадувала» волинян «якісною» ковбасою і одна з луцьких фірм, закупивши для її виробництва понад 300 тонн сумнівного м'яса птиці, майже 50 тонн сала, близько 100 тонн свинячої шкури. Переробивши цю «свинину», підприємці продали землякам півтори тисячі тонн ковбаси. Натомість за межі України вони реалізували 886 тонн якісної замороженої яловичини.

Неабияке занепокоєння викликало у контролерів і те, що переробні підприємства масово починяють ковбасні вироби сумнівною і часто неякісною сировиною з-за Бугу. Приміром, одна з фірм Нововолинська торік виготовила понад 11 тисяч тонн ковбаси і сосисок. І витратила лише 565 тонн сировини від вітчизняних сільгоспвиробників, що становить тільки 12 відсотків від усієї закупленої. А загалом волинські переробники м'яса торік придбали у посередників понад шість з половиною тисяч тонн імпортних м'ясопродуктів, що еквівалентно 50 тисячам голів худоби. Головний аргумент — дорожнеча вітчизняного м'яса й сала. А сільські дядьки частенько змушені продавати бугая чи кабанця перекупникам за безцінь. До їхніх бід додається й те, що самим збути вирощене м'ясо на базарі практично неможливо. Бо там своєрідна монополія тих самих перекупників-продавців і фірмачів. Приміром, на Центральному ринку Луцька з майже 90 торговців м'ясом свинину з власного обійстя або телятину продають лише двоє. А загалом на ринках області з понад 500 «м'ясників» лише близько 300 реалізовують свою продукцію тваринництва.

Роман ЖИЖАРА.

Волинська область.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

«Золотий» соняшник

ПІДСУМКИ

Шістнадцять відсотків озимини в Донецькій області перебуває в незадовільному стані після сильних морозів. Однак, за словами голови Донецької обласної держадміністрації Анатолія Близнюка, ситуація не критична: «Посіяно достатньо зернових, які забезпечать цього року стабільні врожаї і ціни на хліб».

Близько 80 відсотків господарств області завершили 2002 рік із прибутками. Однак загальна сума прибутків зменшилася на третину, знизився також і рівень рентабельності. Якщо взяти структуру сільськогосподарського виробництва, то рентабельність рослинництва в середньому становить 34 відсотки (а рік тому — 40 відсотків). За попередніми даними, реалізація продукції рослинництва принесла аграріям 136 мільйонів гривень прибутку. Дві третини від цієї суми забезпечив соняшник — найвигідніша культура останніх років: гривня витрат на нього дає 85 копійок прибутку. Для порівняння: вирощування зерна повертається 18 копійками прибутку, цукрового буряку — 16 копійками, овочів — 8 копійками. А неврожай картоплі в області цього року взагалі зробив цю культуру збитковою.

Якщо у 2001-му, вперше за багато років, тваринництво нарешті стало рентабельним, то вже торік ця галузь опинилася в «мінусі». Виняток становить розведення свиней та виробництво яєць. Молоко приносить збитки в кожному другому господарстві, велика рогата худоба — у 80 відсотках сільгосппідприємств, птиця — у 60 відсотках.

Ліна КУЩ.

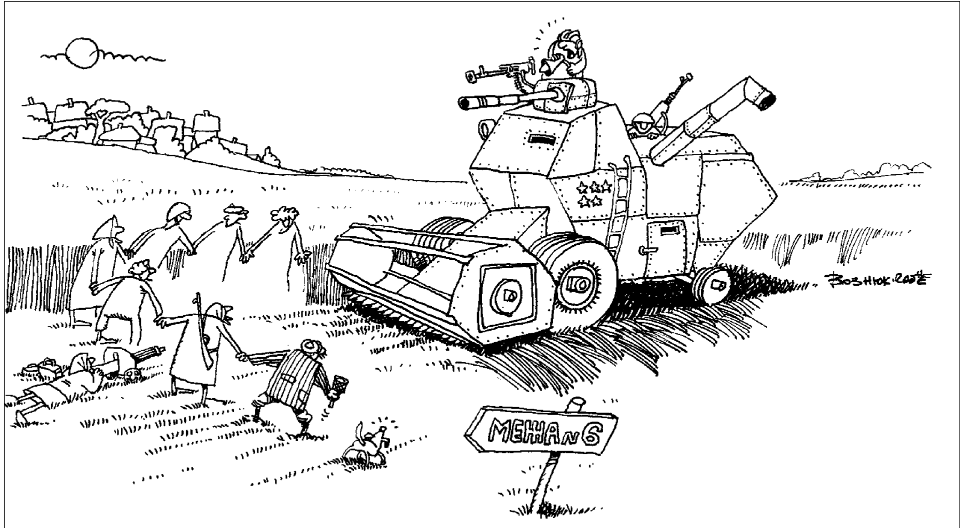
Донецька область.

Украв... два гектари

До п'яти років позбавлення волі засуджено на Вінниччині керівника одного із сільгосппідприємств за підробку документів на отримання земельного паю

ТЕНДЕНЦІЇ

Таку сувору міру покарання місцевий суд Барського району застосував до колишнього керівника сільгосппідприємства села Митки. Його також позбавили права обіймати керівні посади терміном на три роки. Застосували до порушника закону ще й штрафну санкцію у розмірі 2040 гривень.

Мал. Василя ВОЗНЮКА.

Своя сорочка ближча до тіла

Все почалося з прокурорської перевірки. Як то кажуть, шила в мішку не сховаєш: на підставі підроблених документів тодішній керівник господарства заволодів земельним паєм у два гектари. Мало того, він, люблячий батько, подбав ще й про сина. Не біда, що той не мав права на отримання земельної частки. Татусь, нехтуючи вимогами законодавства, вніс його прізвище до списку пайовиків. Тим самим, на думку правоохоронців, завдав господарству збитків на суму 12 тисяч гривень.

Це не єдиний випадок шахрайства під час розпаювання землі. У селі Осолинка Літинського району голова правління місцевого СВАТ «Перше травня» також старався у поті чола заради близьких йому людей. Декілька з них стали претендентами на отримання земельної частки (паю). Членами господарства ці люди не були, відповідно не могли претендувати на те, щоб їм наділили земельку. Своя сорочка завжди ближча до тіла. Саме тому правоохоронці розцінили такі дії керівника як зловживання службовим становищем. Коли підрахували збитки, завдані ним господарству, сума вийшла чимала — 60 тисяч гривень. Не дивно, що цього керівника теж притягнуто до судової відповідальності. Винним визнано ще одного керівника — сільського голову із Сестринівки. З його вини затвердили списки на отримання земельних паїв, куди безпідставно вписали шестеро осіб, які не мали права на володіння землею. Сума завданих збитків визначається величезною цифрою: за підрахунками правоохоронців, вона становить 244 тисячі гривень.

Про себе, рідних і близьких новоявлені Калитки піклувалися із неабиякою запопадливістю, забуваючи (подекуди зумисне) про декого з тих, хто живе і працює поруч з ними. Саме з цієї причини лише в Тульчинському районі у списках на отримання сертифікатів на земельну частку не знайшли своїх прізвищ більше ста селян, хоча усі вони мали на те право. Довелося оббивати пороги, писати листи. Добитися свого вдалося лише після втручання прокуратури.

ІНФОРМАЦІЯ ДО РОЗДУМІВ

Більш як 60 кримінальних справ щодо порушення законодавства про аграрну реформу заведено торік на Вінниччині. Переважну більшість із них уже направлено до суду. До відповідальності (адміністративної, дисциплінарної та матеріальної) притягнуто 249 посадових осіб. Відшкодовано 300 тисяч гривень збитків та 427 тис. грн. інших коштів.

Розрахунок з насмішкою

За даними соціологічного опитування, проведеного наприкінці минулого року, в області зросла кількість протестного електорату. Однією з причин такого явища соціологи називають недовіру селян до деяких керівників новостворених агроформувань. Ніхто нині панові (таке слово дедалі частіше вживають на селі) не указ. Прикладів більш ніж достатньо. Уже добігає кінця перший місяць нового року, а в області досі не розрахувалися за оренду землі: 547 тисяч гривень ще винні селянам ті, кому вони довірили свої земельні наділи.

Спеціалісти обласного управління сільського господарства не можуть заперечити: у більшості господарств власникам паїв нав'язали кабальні умови під час розрахунків з орендної плати. У Літинському районі, наприклад, платили натурою — зерном, вартість якого становила 748(!) гривень за одну тонну. У Чечельницькому районі пани виявилися «милостивішими»: тут оцінили тонну зерна у 714 гривень, у Піщанському — 661 грн. Порівняйте: середня вартість зерна в області становила 585 грн. за тонну.

«Німі на панщину ідуть»

Вплинути на недолугого керівника селянам нині непросто: він — власник одноосібний (якщо це приватне підприємство), або має кілька співвласників (родичі, друзі, знайомі). У першому випадку піти з посади може лише за власним бажанням, у другому — коли недовіру висловлять співвласники, а хто вони — читай у попередньому реченні. Нічого дивуватися, що часто-густо дехто з керівників вдається до порушення прав власників майнових паїв. Такі порушення непоодинокі. Не поспішають керівники господарств розраховуватися за оренду майна, належного власникам. Загалом по області сума боргу становить 800 тисяч гривень. Чіткої відповіді, коли її повернуть селянам, ніхто не може дати. Сказано ж: сам пан — сам хазяїн.

Зате розпоряджаються майном подекуди на розсуд самого керівника. Наприклад, голова сільгосппідприємства «Червоний хлібороб» (назва яка!) у селі Гулів повернув борги партнеру — ЗАТ «Барський райагробуд» — майном селян на суму 4,7 тисячі гривень. Не спитавши їхньої, селян, згоди. Як оформили документи? З підробками. Принаймні так стверджують з цього приводу працівники прокуратури району. А у СТОВ «Перемога» села Мартинівки того самого Барського району колишній керівник продала трактор. Зробила це, знову-таки, самостійно, без погодження з пайовиками. Нині відбуває покарання. Майно пайового фонду на суму 16,7 тисячі гривень продав тишком-нишком, до того ж за значно нижчою ціною, голова ТОВ «Поташнянське» Бершадського району. За такі дії суд виніс стосовно нього обвинувальний вирок.

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

КОМЕНТАР прокурора області державного радника юстиції 2-го класу Геннадія КЛЮГЕ:

— Настороже факт зростання кількості порушень аграрного законодавства в області. Негативна тенденція мала б насторожити насамперед керівників районів. Адже одна з головних причин такого стану справ — безвідповідальність керівників новостворених агроформувань.

Вражає зухвалість окремих з них. А також те, що сільські голови порушенням потурають, а подекуди самі стають на цей шлях. Фальсифікація документів для декого стала, можна сказати, буденним явищем. Наведу лише два приклади. Іванківський сільський голова (Липовецький район) В. Федотова без проведення сесії «оформила» протокол, на підставі якого було укладено договір про оренду громадянином Трохимчуком 50-гектарної ділянки землі. Одним із пунктів угоди було передбачено звільнення орендаря від орендної плати. За даним фактом прокуратура Бершадського району порушила кримінальну справу. Суд виніс обвинувальний вирок. У Томашпільському районі сільський голова Олександрівки протягом чотирьох років передавав землю у тимчасове користування АТЗТ «Лан». До того ж угоди оформлялися без нотаріального посвідчення та реєстрації. Сільська рада тим часом недоотримала 45 тисяч гривень.

А у СТОВ «Україна» села Лемешківки Калинівського району посадові особи господарства... знищили бухгалтерські документи за 1999 рік, і тепер немає можливості пред'явити претензії дебіторам.

У кожному розглянутому випадку вина за виявлені порушення лягає на керівника того чи того сільгосппідприємства. Тобто, за великим рахунком, ідеться про виховання в них почуття відповідальності перед людьми і обов'язку непорушного дотримання законодавства.

ПЕРСПЕКТИВА

Озимі мерзнуть на полях

На Кіровоградщині початок зими вийшов «неправильний» — снігу на полях не було, але був мороз: 22—23 градуси. Вже тепер зрозуміло, що озимина в таких умовах доживе до весни, м'яко кажучи, не вся.

Там, де на полі лежав сніг, корінці, можливо, й не промерзли наскрізь, та снігу було замало. Особливо це стосується північних районів області — Бобринецького, Устинівського, які на початку грудня не бачили снігу, але мали чималенько морозних днів. І з осені там грунт отримав менше вологи, тож паростки не встигли добре розвинутися до відходу в зимовий сон. За інформацією агроуправлінь області, 65 відсотків площ з усіх 460 тисяч гектарів озимини увійшли в зиму добре розвинутими, тож їхні шанси кращі. Відрадно, що більшість агроформувань застосовувала під час сівби добрива; сподіваються, що поживні речовини у грунті додадуть рослинам стійкості.

Начальник сільгоспуправління Олександрійського району Василь Арсенюк розповів:

— Більшість господарств району посіяли озимину в оптимальні терміни, тож їх поля мають найбільше шансів вижити. На жаль, на частині площ із наших 36,4 тис. га озимих строки витримати не вдалося, ці посіви під загрозою. Вже сьогодні зрозуміло, що 1,5 тис. га доведеться пересівати. Коли й надалі буде така погода, загине ще більше пшениці. Зважаючи на це, в господарствах готують насіння на весну — ярої пшениці вже заготовлено 100 відсотків. І страховий фонд на випадок пересіву теж. Майже весь насіннєвий матеріал вже доведено до потрібних кондицій.

Враховуючи перспективу втрат у валовому зборі зерна і прогнозований скупий на вологу рік, у сільгоспуправліннях планують зробити ставку на кукурудзу, яка допоможе з честю вийти з такої ситуації. Вміле поводження під час весняної сівби також дасть змогу не втратити валовий збір зернових. Сказати що-небудь конкретне про стан підмороженних посівів сьогодні ніхто не береться. Минулого року, наприклад, невкриті снігом поля витримали холоди до мінус 20 градусів, щоправда, така температура трималася тоді недовго. Сьогодні, однак, майже безсумнівно, що озимий ячмінь загинув. На щастя, його в області посіяно небагато.

Ця сувора зима дасть урок багатьом новим господарям на селі, які з тих чи тих причин вільно поводяться з агротехнікою. Минулі м'які зими потурали в цьому — хоч би в які строки не посіяли озимі, все одно вони зимували успішно і давали більш-менш прийнятний збір. Слід очікувати, що отримавши від врожаю-2003 певні збитки, частина нових інвесторів-латифундистів покине свій аграрний бізнес, зрозумівши, що з наскоку на землі гроші не «родять». Це природно — відбір відсіє випадкових людей. Найпевніше, ці площі (тобто паї) заберуть інші, серйозніші господарі, персони яких уже окреслюються в бізнесових колах. У них і після такої несприятливої зими втрати будуть найменші: по-перше, тому, що великий капітал дає змогу вкладати достатньо коштів у «правильний» техпроцес сільгоспвиробництва, а по-друге, тому, що вони ніколи не допустять збитків через нехлюйство виконавців.

Ігор ШИРОКУН.

Кіровоградська область.

ПАРАДОКС

Більший урожай — менший прибуток

Рентабельність в агропромисловому комплексі Харківської області за підсумками року становила близько тринадцяти відсотків. Без прибутку залишилося тільки кожне десяте сільгосппідприємство. Але обласна влада впевнена, що агровиробництво може і має бути вигіднішим. За словами заступника голови облдержадміністрації Миколи Безуглого, основна проблема — низька рентабельність усього сільського господарства. Збільшення обсягів виробництва неминуче супроводжується падінням закупівельних цін.

А оскільки в одному окремо взятому регіоні неможливо створити власну економіку, то місцеві аграрії вирішили піти іншим шляхом. Якщо не можна підвищити ціни, треба знизити собівартість сільгосппродукції. У результаті прибуток все одно має підвищитися. Великі надії чиновники від АПК покладають на виробництво так званих ринкових культур, тобто таких, що мають високий попит. Крім того, в облдержадміністрації розроблюють нестандартні схеми фінансування купівлі сільгосптехніки. Такі, щоб для сільгоспвиробника кредит виходив безвідсотковим.

Микола КОСИЙ.

Харків.

Фото Тараса ЯКОВИНА.

▼

Усі на продаж!

А ЯК У НИХ

Продавець у Латвії — наймасовіша професія. Хороший продавець може заробити до 1000 латів на місяць (майже 9 тисяч гривень). Якщо він реалізує, наприклад, автомобілі. А середній заробіток представників цієї професії удесятеро менший. І на нього не пошикуєш...

Надія Черепня вирішила змінити професію не від гарного життя. Уродженка України, вона потрапила до Латвії за направленням — після закінчення Рубіжанського хіміко-механічного технікуму. Попервах все йшло, як у всіх: робота на заводі пластмас у місті—супутнику Риги — Олайне. Заміжжя, квартира в будинку готельного типу, народження доньок. У день виходу з другої декретної відпустки Надії запропонували звільнитися самій, поки її не «ушли» через неволодіння державною. Згодом незалежна Латвія вирішила, що їй не потрібна важка промисловість, і сотні підприємств було закрито. Про часи, коли сім'я харчувалася хлібом, городиною з ділянки в шість соток і зібраними в сусідньому лісі грибами, подружжя згадувати не хоче.

Вони були згодні на будь-яку роботу. Віктор підробляв на нечисленних будівництвах. Надія три роки була безробітною і без державної матеріальної допомоги (адже звільнилася вона за «власним» бажанням), потім влилася до лав наймасовішої професії і віддала їй вісім довгих років. Починати довелося з продуктового ринку на майдані.

Калейдоскоп роботодавців, які банкрутували одне за одним, асортимент товарів — від овочів до одягу «секонд хенд», робота по 10 годин у будні і по 6 у вихідні... «Повірте, важко було не спитися, — каже Надія. — Коли у мороз мені вперше в житті дали «погрітися» чорним бальзамом, я його випила, наче воду, настільки організм втратив чутливість».

Заробітки становили 2—2,5 лата (18—22 гривні) на добу. Деякі хазяї давали ще по 1—5% від виторгу. Але інші натомість переводили на півставки. Із суми заробітку часто не сплачувався соціальний податок. Отже, вісім років майже нічого не дали для пенсійного фонду.

У дрібних крамницях заробітки і режим роботи такі самі. В супермаркетах «на папері» заробітки відповідають офіційній мінімальній зарплатні, що еквівалентна 540 гривням, плюс до 180 гривень «у конверті». Але працювати доводиться в такому режимі: дві доби по 15 годин, потім дві доби відпочинку. Є магазини, де заробляють і по 1300 гривень, але там не побачиш жінок, які старші за 30 років.

Знає Надія й про випадки, коли продавщиць приймають «з випробним терміном». 2—3 місяці вони працюють безплатно, щоб потім почути від хазяїна: «Ти нам не підходиш!» І на твоє місце завжди знаходяться нові, які теж «не підійдуть».

Тепер про витрати, котрі, як і доходи, можуть здатися нашому читачеві колосальними. Сім'я сплачує на місяць за однокімнатну квартиру з житловою площею 19 метрів 17—20 латів улітку і до 40 латів (360 гривень) узимку. Електрики в середньому «нагоряє» на 36 гривень. Стільки ж — за балонний газ. Користування телефоном обходиться не менш як у 120 гривень.

Отже, тільки комунальні витрати на третину перевищують Надіїни доходи. Сім'ю рятують нерегулярні заробітки чоловіка. Не платять узимку за квартиру, накопичуючи борги до літа. Надія брала в «секонд хенді» у борг одежу, поступово розплачуючися. Не купують гарячі сніданки у школі: адже це 270 гривень на двох дітей.

Старшій Карині — 16 років, молодшій Ользі — 12 (ровесниця незалежності). На освіту грошей не жаліють, продовжуючи традицію української громади Латвії, яка за рівнем спеціальної та вищої освіти посідає в Латвії друге місце. На навчальні посібники сім'я витрачає приблизно 360 гривень. За те, що Карина навчається в «ліцейному» класі, доплачують по 63 гривні на місяць. Ще по 54 — за додаткові заняття з англійської мови. По 36 гривень йде на навчання Олі в музичній школі.

Раз на 3—4 роки Надія з дітьми виїжджає до українського міста Рубіжне. Дорогу назад оплачує мама чи брат. Дедалі менше можливостей у дівчат підтримувати зв'язок з етнічною батьківщиною.

Незадовго до інтерв'ю Надії пощастило: залишила роботу продавця і влаштувалася на фірму, що працює на базі заводу, куди свого часу її узяли молодим спеціалістом. Щоправда, тоді вона була технологом, а нині — робітниця. Спіраль замкнулася на нижчому витку. Проте жінка задоволена й цим, адже робота і режим дня стали прогнозованими, що надто важливо для сім'ї. Та й заробітна плата трохи зросла.

Нещодавно на безплатних курсах, що фінансуються з-за кордону, вона опанувала латиську мову, склала всі іспити і стала громадянкою Латвійської Республіки.

Надія не впадає у розпач: «Головне — не хворіти! Дитячих лікарів ще «потягнемо», а от з Віктором не маємо права хворіти й тому, що вилетимо з роботи, й тому, що не буде чим платити...»

Володимир СТРОЙ.

Рига.

Фото АП.

Диваки бувають різні! Брент Мофат, приміром, побив світовий рекорд з пірсингу, увігнавши у своє тіло сотні хірургічних голок. У результаті такої справді мазохістської акції він потрапив до Книги рекордів Гіннесса як людина, котра зробила найбільше у світі проколів у власному тілі. Попередній рекордсмен зміг зробити лише 200 проколів.

Леді Ліберті клонують

Американський уряд знімає цифрові копії зі статуї Свободи та інших історичних об'єктів, що є символами США.

Це робиться на той випадок, якщо вони будуть пошкоджені або повністю зруйновані в результаті терактів. З таким зізнанням виступила Національна паркова служба, в підпорядкуванні якої перебувають важливі монументальні споруди. Зокрема, служба дала завдання групі спеціалістів Техаського технічного університету за допомогою лазерного сканування одержати найточніше тривимірне зображення статуї Свободи в гавані Нью-Йорка.

Копітка робота триває вже близько двох років. Комп'ютерні копії «леді Ліберті», як називають цю визначну пам'ятку американці, буде передано до бібліотеки Конгресу та Національного архіву США, а ще одна — до секретного урядового сховища.

Таким методом уже проведено замірювання меморіального комплексу гори Рашмор у штаті Південна Дакота, де викарбувано скульптурні портрети чотирьох президентів США. Скановано й будівлю Капітолію у Вашингтоні, де засідає конгрес США.

Хочеш їхати комфортно — плати більше

У Росії — чергове підвищення цін на квитки в потягах далекого прямування. Проїзд в СВ і купейному вагоні з 15 січня коштує дорожче на 12%. А ось для тих, хто воліє за краще користуватися плацкартним вагоном, обіцяно знижки на 10—12%. Особливо в дні, коли, на думку залізничників, вагони недовантажені. Підвищено ціни і на постільну білизну: в купе — на 4 рублі, у СВ — на 6 рублів. Дрібниця, проте монополістам із МШС приємно. Нинішнє підвищення цін вони обгрунтували збитковістю пасажирських перевезень. Однак, як правило, підвищуючи вартість проїзду, залізничники нічого не роблять для поліпшення сервісу в потягах далекого прямування.

Ярослав СЕГРІЄНКО.

Москва.

Країна емігрантів

В Україні є не тільки неповні родини, а й цілі «неповні» села. Там живуть самі лише чоловіки й діти: усі жінки виїхали за кордон. Це сумна особливість «четвертої хвилі української еміграції».

Причини, які спонукають людей кидати рідні домівки, — ті самі, що й сто років тому: бідність і безробіття. Тому більшу частину трудових мігрантів з України Європі та Америці постачають саме західні регіони, де з року в рік статистика реєструє традиційно рекордні рівні безробіття. І в цьому «четверта хвиля» нагадує першу.

Такого висновку дійшли автори збірки «Четверта хвиля українськоі еміграції: регіональні особливості», виданої Інститутом досліджень діаспори за сприяння Української всесвітньої координаційної ради та Товариства «Україна-Світ». Як і попередні свої дослідження, інститут безплатно поширює збірку серед журналістів, працівників державних органів, дарує дипломатичним установам України за кордоном та іноземним посольствам у Києві. Можливо, читають ці видання й на Банковій. Хай там як, а цього року в традиційному новорічному привітанні Президент уперше згадав співгромадян, змушених шукати щастя на чужині.

Ганна ЛУКАНСЬКА.

Ставка на силу вітру

Ще порівняно недавно до енергії вітру ставились зневажливо. Нині багато хто зрозумів, що вітроелектростанції (ВЕС) — це солідний резерв для всього людства. Наприклад, Німеччина, Іспанія і Данія вже тепер щорічно за допомогою вітру виробляють 10.650, 4.079 і 2.515 мегаватів! «Індустрія ВЕС здатна забезпечити 12 відсотків всесвітньої потреби в енергії до 2020 року, навіть якщо теперішній рівень її використання збільшиться удвічі», — вважає провідний спеціаліст Європейської асоціації енергії вітру Корін Мірраіс.

Щоправда, в силу вітру повірили далеко не скрізь, тому використання ВЕС поки що нерівномірне, все залежить від позиції влади та національного бізнесу. Але досвід, який вже є, свідчить, що ці станції можуть бути вигідні й для великих та середніх держав (таких, як Німеччина та Іспанія), і для малих країн, наприклад, Данії. Ця трійка входить до провідної світової п'ятірки, до якої ще відносяться США та Індія.

На жаль, досягнення України в цій сфері поки що вельми незначні. В країні, за даними асоціації, не виробляють жодного мегавату за допомогою вітру. Хоча відомо, що українським урядом окреслено заходи щодо будівництва ВЕС.

На особливу увагу заслуговує маленька Данія, яка з виробництва енергії за допомогою вітру на душу населення попереду всіх. Ще 1996 року в цій країні було розроблено урядову програму скорочення використання бензину, мазуту, вугілля та одночасного збільшення використання енергії вітру, сонця та біогазу. До 2030 року частка останніх у енергетичному балансі має зрости до 25—30 відсотків! Основну ставку при цьому роблять на ВЕС.

Енергію ВЕС в Данії вже використовують цілі райони, окремі міста та населені пункти, там зводять парки вітростанцій, що спеціально покликані обслуговувати електропотяги залізниць країни. У Норвегії є нафтоперегонні заводи, тут вирішили забезпечувати себе струмом за допомогою власних ВЕС. Отож варіантів використання ВЕС чимало.

Проблемі використання енергії вітру приділено велику увагу Комісії Европейського союзу. В Брюсселі вважають, що розвиток ВЕС в країнах континенту дасть змогу скоротити споживання нафти, мазуту, вугілля, а також до 2012 року скоротити шкідливі викиди в атмосферу в повному обсязі, як це передбачено Кіотським протоколом.

Коротко підсумуємо. Нині потужності вітроелектростанцій у Європі сягають майже 20.500 мегаватів. Постає запитання, чи багато це? Давайте порахуємо: потужність атомної електростанції середніх розмірів становить приблизно 640 мегаватів. Це означає, що сила сучасних вітростанцій на континенті вже дорівнює 30 АЕС. Солідно, чи не так? До 2010 року потужності вітростанцій в Європі, за даними тієї ж асоціації, збільшаться до 60 тисяч (еквівалент 90 АЕС), а до 2020-го — до 150 тисяч, що відповідатиме можливостям 235 середніх АЕС!

Марат ЗУБКО.

Гельсінки.

Об'єднання слов'ян не відбулося

Автори афоризму «про мух і котлети» Володимир Путін та Олександр Лукашенко зустрілися вчора в Мінську.

Офіційно президенти взяли участь у засіданні Вищої держради Союзної держави. Винахід цієї унікальної форми неіснуючої на карті країни належить Борисові Єльцину, однак протягом двох останніх років «головним інтегратором слов'янських земель» був президент Білорусі. Півроку тому Володимир Путін перехопив ініціативу в свого білоруського колеги і запропонував шести областям Білорусі увійти до складу РФ на правах її суб'єктів. У відповідь з Мінська пролунало, що «навіть Сталін не додумався до того, щоб розчленувати Білорусь».

Як і передбачалося, вчора президенти помирилися, однак Володимир Путін дав зрозуміти Олександрові Григоровичу, що не має наміру більше вести нескінченні дискусії про те, якій бути Союзній державі Росія—Білорусь. Кремль поставив низку умов, без яких розмови про інтеграцію є марнуванням часу. В Мінську головну увагу було приділено економічним питанням. Володимир Путін погодився на впровадження російського рубля як єдиної валюти, але за умови, що емісійний центр буде в Москві. Адже Білорусь лідирує серед країн СНД за рівнем інфляції. 2002 року вона становила 34,8 відсотка. Сторони затвердили союзний бюджет, який становить 3 мільярди російських рублів. Один з високопоставлених чиновників Виконавчого секретаріату СНД, коментуючи цей факт, заявив кореспондентові «ГУ»: «Вся ідея так званої союзної держави, є не що інше, як черговий інвестиційний проект скандально відомого Павла Бородіна, який і розподіляє цей бюджет».

Але найбільше уваги президенти приділили взаємовідносинам Росії та Білорусі в газовій сфері. В Мінську затверджено єдиний паливно-енергетичний баланс, який передбачає поставки природного газу в обсязі 18,5 млрд. кубів, 15,5 млн. тонн нафти та 5,5 млрд. кВт/годин електроенергії з Росії. До того ж ціни на російські енергоносії для Білорусі значно менші, ніж, приміром, для України або Молдови. Як зазначив лідер білоруської опозиції В'ячеслав Сивчик, «це шикарний енергетичний подарунок для підтримки політичного режиму Лукашенка й стагнації нинішнього статус-кво Білорусі».

Якщо в економічному плані вдалося домовитися, то на політичному полі президентів Росії та Білорусі, яких по праву вважають кращими президентами-спортсменами в СНД, чекало фіаско, а точніше те, що в шахах називають «патова ситуація». Ніхто не побажав «поступитися принципами». Для величезної Росії неприйнятний варіант союзної держави, де права двох держав будуть рівні, а обов'язки різні. А Лукашенко, звісно, не погодився з розчленуванням Білорусі. Ситуація класична. Не можуть два маршали командувати одним військом, не може у держави бути дві столиці, два центробанки, два президентські літаки. Іншими словами, PR-проект про слов'янську інтеграцію, який уже пустив на вітер десятки мільярдів рублів російських платників податків, «наказав довго жити».

Віктор ТИМОШЕНКО.
Москва.

Фото АП.

Заради нафти не повинна литися кров

Демонстрації проти війни в Іраку пройшли одразу в кількох країнах. У тому числі в США та Великій Британії. Поліція Вашингтона заарештувала 16 осіб, які брали участь у протесті. Як повідомили в поліції, демонстранти перейшли обмежувальну лінію, і за це були затримані. Ті, хто протестував, в основному молоді люди й активісти пацифістських організацій, пройшли маршем від будинку департаменту юстиції до парку Лафает поряд з Білим домом. До Білого дому учасників мітингу не пускала поліція. На всьому шляху демонстранти били в барабани й вигукували лозунги: «Нам не потрібна ваша расистська війна», «Заради нафти не повинна пролитися кров невинних людей».

Тим часом глави комісії ООН зі спостережень, контролю й інспекцій (ЮНМОВІК) та Міжнародного агентства з атомної енергії (МАГАТЕ) Ганс Блікс і Мохаммед ель-Барадей розпочали в Багдаді другий раунд переговорів з керівництвом Іраку.

На знімку: один із демонстрантів у Лондоні.

Третім клонованим буде японець

Представники японського відділення секти раелітів заявили, що третьою у світі клонованою дитиною буде японець. Місце, де вона народиться, раеліти не називають. Дитину буцімто клонували з клітини хлопчика, який загинув півтора року тому внаслідок нещасного випадку. За цю операцію батьки заплатили 200 тис. доларів.

Рік матері

Рішенням парламенту Туркменистану 2003 рік оголошено «Роком Героя Туркменистану Гурбансолтан едже — матері першого і безстрокового президента Туркменистану Великого Сапармурата Туркменбаші». Постанову про це опубліковано в усіх засобах масової інформації республіки. Ініціатором цього рішення став Союз жінок Туркменистану імені Гурбансолтан едже.

Хто запропонує ліки для хворої німецької економіки?

Німеччині загрожує дефляція й тривалий економічний спад. Такого висновку дійшли експерти впливового Німецького інституту економічних досліджень. Його голова Клаус Циммерман назвав «похмурими» економічні перспективи країни на найближчий час. Цього року зростання економіки становитиме не 0,9, а лише 0,6 відсотка, а наступного — 1 відсоток. Кількість безробітних зросте до 4 мільярдів 200 мільйонів осіб. Тільки рівень інфляції залишиться низьким. Однак ця позитивна, на перший погляд, тенденція не втішає, бо вчені передбачають загрозу дефляції.

На тлі песимістичних прогнозів учених у Німеччині загострюється протистояння між владою та опозицією, які бачать різні шляхи виходу зі скрутної економічної ситуації. А Німецька торговельна палата пропонує власний варіант: проведення... «капіталістичних» суботників! Її президент Людвіг Георг Браун закликає всіх німецьких робітників і загалом працюючих упродовж наступних п'яти років безплатно відпрацювати по 500 годин кожен, щоб у такий спосіб «активізувати» економіку.

Людвіг Георг Браун вважає, що це дало б змогу зменшити витрати на виробництво та активізувало б конкурентоспроможність підприємств. За його словами, слід запровадити також подовжений робочий день та гнучкість робочого часу. Має бути впроваджена не тижнева 40-годинна система роботи, а коридор, який дозволить поетапно збільшувати робочі години. Браун відкинув вимоги профспілок про організацію робочих місць у кілька робочих змін для висококваліфікованих та високооплачуваних осіб. «Це зовсім не реально — знайти для цієї категорії людей заміну в такі короткі строки», — сказав він. Керівник профспілки IG-Metal Клаус Цвікель відразу відхилив пропозицію Брауна і вважає його п'ятирічний план відкритою провокацією: «Це вибухівка для нашої майбутньої співпраці».

Німецька преса у зв'язку з пропозиціями президента Торговельної палати не поскупилася на довідки: «Суботник — робоча акція, яка була винайдена в Радянському Союзі під час громадянської війни 1918—1919 рр. (від російського слова «суббота», бо вони відбувалися по суботах). Під час їх проведення прибирали житлові території або виробничі площі. Різноманітні союзи, школи та клуби використовували суботники у власних цілях. У профспілкових школах участь у таких заходах не завжди була добровільною».

І на коментар: «Браун вимагає великої безплатної робочої акції. Втім, це не є несподіванкою для всіх громадян. Адже слово «суботник» уже було в лексиконі німців східної Німеччини. Це була їхня соціалістична особливість».

Численні представники німецьких політичних кіл, шукаючи виходу з кризи, висловлюються за реформування федерального устрою країни, передусім за скорочення кількості федеральних земель. Віце-голова Вільної демократичної партії Німеччини Вальтер Дерінг сказав у інтерв'ю газеті «Більд ам Зоннтаг», що для того, аби ФРН змогла вистояти в умовах міжнародної конкуренції, вона повинна реформувати «абсурдні земельні структури». За зменшення кількості федеральних земель виступають представники опозиційного Союзу християнських демократів, а також правлячі партії «зелених» та соціал-демократів. Нині у складі ФРН —16 федеральних земель. Їх кількість пропонується скоротити до 11, 9 чи навіть 7. Передусім ідеться про те, щоб маленькі землі або так звані землі-міста (як, приміром, Гамбург, Бремен чи Берлін) увійшли до складу більших федеральних земель, на території яких вони розташовані. Така реформа дала б змогу скоротити бюрократію, а разом із нею й зменшити витрати на управлінський апарат, вважає Крістіне Шел, голова фінансової комісії бундестагу й депутат від Партії «зелених».

Тим часом уряд канцлера ФРН Герхарда Шрьодера не погоджується з песимістичними прогнозами вчених і переконує що кон'юнктура незабаром зросте на 1,5 відсотка.

Валентина ПИСАНСЬКА.

ХРОНІКА. ФАКТИ. ПОДІЇ

■ **Київ**

Єгипетські бізнесмени зацікавлені у співпраці

У столиці України перебуває велика делегація єгипетських бізнесменів на чолі з Міністром постачання і внутрішньої торгівлі Арабської Республіки Єгипет Хассаном Хедром і Державним міністром закордонних справ і міжнародного співробітництва Єгипту Файзою Абу ель Нага. Вчора у Торговельно-промисловій палаті відбувся бізнес-форум.

■ **Белград**

Вирішив здатися

Колишній президент Сербії Мілутинович вирішив здатися міжнародному трибуналові в Гаазі. Його вважають посібником екс-лідера Югославії Слободана Мілошевича, суд над яким триває у Гаазі. Мілутиновича звинувачують у вбивствах і депортації албанців протягом 1998—1999 років. Міжнародний трибунал уже давно вимагає екстрадиції колишнього президента, але добитися цього змогли лише тепер, бо до кінця минулого року Мілутинович мав політичну недоторканність.

■ **Мінськ**

Шушкевичу розбили носа

Між двома активістами білоруської опозиції з соціал-демократичної партії в Мінську сталася сутичка. На мінському міському з'їзді інтелігенції колишній голова Верховної Ради Білорусії Станіслав Шушкевич постраждав у бійці з соціал-демократом Алесем Білим. Екс-керівникові Білорусії розбили носа.

■ **Кишинів**

Черговий протест

У столиці Молдови опозиція зробила спробу поновити масові антиурядові акції протесту. На мітинг, організований Християнсько-демократичною народною партією (ХДНП), котра виступає за об'єднання Молдови з Румунією, в центрі Кишинева зібралося майже дві тисячі осіб. Напередодні лідер ХДНП Юрій Рошка заявив, що «демонстрації триватимуть до відставки керівництва країни».

■ **Лондон**

Операція в мечеті

Лондонська поліція за підтримки вертольотів провела масштабну операцію у найбільшій мечеті британської столиці. Така показна акція пов'язана з розслідуванням справи про виготовлення отруйної речовини рицин. Внаслідок рейду було заарештовано ще сімох осіб. Жодних отруйних речовин не виявлено.

■ **Каракас**

Загрози Чавеса

Президент Венесуели Уго Чавес загрозив новими облавами на приватних підприємствах харчової промисловості й попередив, що уряд може припинити переговори з опозицією щодо стабілізації обстановки в країні в разі, якщо представники опозиції наполягатимуть на його усуненні шляхом неконституційних методів. Найближчим часом очікують ухвали Верховного суду з питання законності референдуму про довіру президентові.

■ **Гавана**

Вибори на Кубі

На Кубі відбулися вибори до Національної асамблеї країни і провінційних органів законодавчої влади. На 609 місць у парламенті претендували точнісінько 609 кандидатів. Звичайно ж, депутатські мандати отримали всі — серед них двоє братів кубинського лідера і батько повернутого із США на Кубу хлопчика Еліана Гонсалеса. Явка на виборчі дільниці також була майже ідеальна — понад 95 відсотків. Кубинську модель виборів Фідель Кастро назвав «супердемократичною».

Фото АП.

За повідомленнями кореспондентів "ГУ" та зарубіжних інформагентств.

Особливості припортового ПДВ

ЕКОНОМІКА. ПОДАТКИ

Про необхідність удосконалення діючого в Україні податкового законодавства говорено-переговорено. І всі, навіть податківці, погоджуючись із тим, що чинні правила не сприяють розвиткові національної економіки, покладають надії на Податковий кодекс, проект якого нині доопрацьовують парламентарії. Та чи дасть він можливість вирішити накопичені негаразди? Зокрема, проблемну для експортерів так звану нульову ставку податку на додану вартість?

Про це — розмова нашого кореспондента з начальником Бердянського морського торговельного порту, головою комітету з питань законності Асоціації морських торговельних портів України та депутатської комісії з питань законності і прав громадян Бердянської міськради Анатолієм РЕЗНИКОВИМ.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

— Анатолію Антоновичу, через ваш порт, з вашою допомогою, природно, здійснюються експортні операції. То, може, ви, маючи більш ніж 40-річний досвід цієї роботи, поясните, чому підприємці та податківці ніяк не дійдуть між собою згоди щодо застосування нульової ставки ПДВ саме при проходженні експортних товарів через морські ворота держави?

— Уся проблема в тому, що податківці і експортери по-різному тлумачать записану в законі вимогу застосування нульової ставки щодо товарів, «які були вивезені (експортовані) платником податку».

Податківці вважають, що за умовами деяких контрактів, укладених згідно з правилами «Інкотермс-90», право власності на товар переходить від продавця до покупця на митній території України. Відтак, нульову ставку застосовувати не можна, і повертати експортерам ПДВ не треба. Зовсім навпаки: ще й брати в казну 20 відсотків від грошей, які продавці отримали за товар. А «Інкотермс-90» — це міжнародні нормативи переходу від покупця до продавця (або навпаки) лише обов'язків нести витрати під час транспортування товарів, а також фінансові ризики у разі їх загибелі, якщо таке станеться.

— Невже у судах, куди не раз із відповідними позовами зверталися експортери, ніхто не звернув на це увагу?

— На жаль. Я ознайомився майже з усіма рішеннями і постановами судів, які розглядали ті позови... Вражає, м'яко кажучи, некомпетентність і суддів, і податківців у тлумаченні документів, що оформляються при морських перевезеннях. Скажімо, коносаменту вони залишають лише одну функцію — договору морського перевезення. Хоча саме цей документ і є товаророзпорядчим: у кого оригінали коносаментів, той і власник товару. Саме перехід з рук у руки коносаментів і є фактичним актом переходу права власності на товар. Невідомо чому вони нехтують таким важливим документом, як розписка капітана в прийнятті товару судном для перевезення. Або. Вищий господарський суд України дійшов висновку, що в разі продажу товару на умовах ФОБ (FOB, вільний на борту від витрат і ризиків), право власності на нього переходить на митній території нашої держави. Тоді як 80 відсотків експортних перевезень виконуються іноземними суднами, на які поширюється юрисдикція тієї держави, під прапором якої воно плаває. Ясна річ, що іноземне судно не може бути митною територією України.

— А коли ж оті коносаменти потрапляють до покупця?

— Навантаження товару на судно завжди відбувається за дорученням продавця. У дорученні він вказує всі дані, які потрібно внести до коносаментів. Після завантаження капітан судна підписує коносаменти і передає їх продавцеві, бо тільки в обмін на них той може з виставленого покупцем акредитиву одержати в банку кошти за товар, який продає. Після цього банк надсилає коносаменти покупцеві. Така реальна практика.

Усі ці процедури тривають досить довго. Між тим судно виходить із порту зразу ж після підписання коносаментів. Покупець отримує їх (тобто до нього переходить право власності на товар) уже тоді, коли судно з товаром перебуває далеко в морі або навіть в океані. Отож практично ніколи право власності не переходить від продавця до покупця на експортні товари, коли вони ще на митній території України.

— То ви вважаєте, що помилку роблять і податківці, і наші господарчі судді?

— На жаль, це так. Тим більше, що різні господарчі суди з цього приводу виносили прямо протележні рішення. Головна причина виникнення помилки в тому, що ці дуже специфічні справи розглядаються судами усіх рівнів без експертних висновків фахівців. Хоча право застосування нульової ставки ПДВ до таких експертних операцій виникає і без цього спірного пункту закону.

— Що ви маєте на увазі?

— Моє переконання підтверджується відповідними статтями Закону «Про ПДВ». ПДВ — внутрішній податок. Він «додається» до ціни товарів (робіт, послуг). Отже, всі суми ПДВ, отримані платником податку під час своєї діяльності, — це податкові зобов'язання. А всі суми, сплачені ним, — податковий кредит. Різниця між податковими зобов'язаннями та податковим кредитом, якщо вона позитивна, сплачується до бюджету, в іншому разі —відшкодовується платникові податку з бюджету в порядку та в строки, передбачені законом.

Виходячи з цього, експортер — резидент України — не має права вимагати від іноземного покупця сплати ПДВ за будь-якою ставкою. Тому при експортертних операціях у продавця (резидента України) відсутні податкові зобов'язання, тобто ПДВ — нуль відсотків.

Водночас експортер сплачував ПДВ, купуючи або виготовляючи товари для експорту. Тобто в експортера виникає право на податковий кредит і відшкодування його із бюджету. Згідно із законом, експортер має право на відшкодування ПДВ навіть у випадках, коли він експортує товар через третю особу.

— Анатолію Антоновичу, але ж існують постанови Верховного Суду України, якими залишено в силі рішення попередніх судових інстанцій на користь податківців...

— Як мені відомо, цим питанням уже займається Конституційний Суд України. У всякому разі, як повідомляється в засобах масової інформації, Конституційний Суд зацікавився експертними висновками фахівців. Тому залишається надія, що він розбереться у тривалій суперечці експортерів та податківців, розставить крапки над «і». А рішення Конституційного Суду обов'язкові для всіх...

— А якщо й Конституційний Суд підтримає рішення попередніх судових інстанцій?

— Я в це не вірю. Адже очевидно, що продавець не має законних підстав для отримання ПДВ від іноземного покупця. А відтак і грошей для виконання вимог податківців. Можна, безумовно, знизити ціну товару на внутрішньому ринку. Але виробляти товари для експорту за зниженими цінами спроможні будуть лише ті підприємства, де рівень рентабельності значно перевищує 16 відсотків. А таких підприємств в Україні

▪ ▪ ▪

Головна причина виникнення помилки в тому, що ці дуже специфічні справи розглядаються судами усіх рівнів без експертних висновків фахівців.

▪

дуже мало. Тим паче що експортер не має права включати подібний ПДВ до податкового кредиту.

Я вже не кажу за наших експортерів. Скільки їх поповнять сумний перелік банкрутів? А скільки після цього податків не отримає держава? Цей процес можуть прискорити рішення податківців про стягнення з безпідставно нарахованого на експортерів ПДВ штрафних санкцій та пені. Ці донарахування вже розпочалися.

— Отож суперечка податківців та експортерів щодо тлумачення записаної в законі вимоги застосування нульової ставки ПДВ може плачевно закінчитися для нашої економіки...

— Будь-яка країна прагне, щоб її експорт перевищував імпорт. Адже це — додаткові ринки збуту продукції, валютні надходження, а також можливість розвивати власну економіку: забезпечувати зайнятість населення, високий рівень зарплати і таке інше. А значить — купівельну спроможність громадян, що, в свою чергу, дозволяє збільшувати обсяги випуску товарів для продажу на внутрішньому ринку, наповнювати бюджети усіх рівнів. Тому й застосовуються податкові пільги з експорту і додаткові податки та митні збори з імпорту. А ми, за логікою податківців, маючи мізерну купівельну спроможність нашого населення, відмовляємося від значної частини експорту.

— І все через оту плутанину? Щось подібне відомо світовій практиці?

— Так, колись подібна термінологічна плутанина у тлумаченні законодавства різних країн та зовнішньоекономічних контрактів заважала розвитку міжнародної торгівлі. Ця проблема була вирішена ще в 1936 році: розробили загальноприйнятні правила — «Інкотермс». Відтоді ці правила переглядалися і доповнювалися всього кілька разів. До речі, вони до оподаткування не мають ніякого відношення.

Може, з огляду на світовий досвід та існуючі в нас проблеми з тлумаченням законів, нам слід розробити подібні правила? Скажімо, «Укртермс». Тоді б ми позбулися практики отих багаторічних судових спорів з того чи іншого питання.

— Анатолію Антоновичу, ось ви вважаєте, що згідно з чинним законодавством при експорті товарів нульова ставка повинна застосовуватися незалежно від того, чи вивезений експортний товар за межі митної території України, чи ні...

— А як же інакше? Візьмімо Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність». В ньому сказано однозначно: експорт — це продаж українськими підприємствами товарів іноземним покупцям з вивозом цих товарів за митний кордон України або ж без їх вивозу. І в цьому є свій сенс! Товари стають експортними після декларування їх у митниці (навіть внутрішній). Бо після цього такі товари беруться під жорсткий митний контроль і можуть бути вивезені тільки за межі країни. Задекларований у митниці товар знову потрапить на наш внутрішній ринок лише за умови оформлення цього товару як імпортного — зі сплатою митних зборів та ПДВ. Експортний контракт може бути ще й анульованим. Звісно, тоді про експорт не може бути й мови. Таким чином, за умови дотримання чинного законодавства, немає потреби у виконанні рутинної роботи, пов'язаної з підтвердженням фактичного вивозу товарів за межі митного кордону України.

— Ви все ж наполягаєте на застосуванні нульової ставки ПДВ щодо експортних операцій навіть на митній території України, якщо товар задекларований в митниці. А іноземний покупець розраховується за нього гривнями...

— Коли реєструється експортний контракт, завжди перевіряється обгрунтованість використання української валюти в розрахунках за товар. До цього теж потрібно ставитися неупереджено. Бо на перший погляд здається, що розрахунки ведуться гривнями, а насправді...

Наприклад, іноземний турист, який приїхав в Україну, поміняв у нас свої долари на гривні, а потім за них купує різні товари, розраховується за надані йому послуги. Формально цей турист розраховується українською валютою, а як... Але ж раніше він заплатив за неї доларами. Подібне часом відбувається і при експортних поставках. Адже закордонний покупець може придбати в банку наші гривні, а може одержати їх і за товари, які імпортовані ним в Україну.

— Анатолію Антоновичу, а чи були у вас, точніше, у Бердянського порту, непорозуміння з податківцями щодо застосування нульової ставки ПДВ за послуги, що надаються портом при експортуванні товарів?

— На жаль, були і є. Ще в 1999 році такий спір між портом та місцевою податковою інспекцією розглядався арбітражним судом Запорізької області. Тоді суд дійшов висновку, що надходження за ці послуги, надані портом, входять до митної вартості товарів, а тому оподатковуються нульовою ставкою ПДВ. Проте вже цього року податківці, всупереч рішенню суду, знову повернулися до цього питання. Тепер вони вважають, що в даному разі 20 відсотків ПДВ повинен сплачувати український експортер. А якщо за ці послуги розраховується іноземний покупець, то ПДВ — нуль відсотків. Тобто податківці тут намагаються витіснити українських підприємців зі свого внутрішнього ринку шляхом надання пільг іноземцям, що є порушенням не лише антимонопольного законодавства, а й Конституції України, яка гарантує всім рівні умови. А де платять податки іноземні фірми? Зрозуміло, не в Україні.

Спори між портами та податківцями з приводу застосування ставки ПДВ щодо портових послуг розглядалися практично всіма господарськими судами областей, на територіях яких працюють порти, і — жодного рішення на користь податківців. Більше того, відомі судові рішення, коли порти заявляли позови до експортерів щодо сплати ними в даних випадках 20 відсотків ПДВ. Суди відмовили в задоволенні таких позовів. Проте, схоже, податківцям цього замало, а тому суперечки між ними та портами тривають.

— А чи потрібен узагалі він — податок на додану вартість?

— Як на мене, введення цього податку для економіки України мало тільки негативні наслідки. Про один із них ми й вели розмову. До того ПДВ — це приховане підвищення цін на товари. Сплачують його, в кінцевому підсумку, лише споживачі, пересічні громадяни України, про яких так дбає влада на всіх рівнях. Для всіх інших платників ПДВ цей податок не що інше, як переливання із пустого в порожнє. Тому я особисто за те, щоб замість ПДВ ввести єдиний податок з продажу. Що стосується податку на прибуток, то, на мою думку, слід піти шляхом росіян. Усі знають: вони зменшили його ставку до 13 відсотків, і в такий спосіб тільки збільшили надходження до бюджету.

Олександр АБЛІЦОВ.

Запорізька область.

P. S. Для активізації розвитку внутрішнього ринку Запорізькою облдержадміністрацією подано до оновленого Кабінету Міністрів низку пропозицій щодо вдосконалення чинного податкового законодавства. Зокрема, за словами голови ОДА Євгена Карташова, необхідно кардинально переглянути ставлення до двох основних податків: ПДВ та податку на прибуток. Запорізька ОДА виступила з ініціативою провести наступного року експеримент з уведення «єдиного податку з продажу» — замість ПДВ та податку на прибуток, призупинивши на період експерименту виплату взаємної заборгованості між підприємствами та бюджетом, а в подальшому провести її реструктуризацію.

За попередніми розрахунками, середній рівень податку з продажів повинен становити в середньому 2 відсотки (0—4 відсотки залежно від виду економічної діяльності). Приблизний розрахунок на прикладі регіону зроблено управлінням Національного банку України в Запорізькій області. У розрахунку використані дані за підсумками 2001 року:

— торговельний (господарський) оборот коштів (враховуючи послуги) — 43,4 млрд. грн.;

— нарахування до бюджету 30 відсотків від прибутку — 0,45 млрд. грн.;

— план ПДВ (з урахуванням відшкодування) — 0,1 млрд. грн.

За 2001 рік до бюджету області від ПДВ та податку на прибуток надійшло: 0,1 + 0,45 = 0,55 млрд. грн. У разі дії податку з продажів на рівні 2 відсотків надходження до бюджету могли б становити: 43,2 х 2 відсотки = 0,87 млрд. грн. Таким чином, при введенні такого «єдиного податку з продажу» в бюджет області, за розрахунками фахівців на прикладі 2001 року, могло б надійти додатково 320 мільйонів гривень.

Ініціатива Запорізької ОДА про введення «єдиного податку з продажу» одержала принципову підтримку провідних підприємств регіону.

Парковки стали муніципальними

САМОВРЯДУВАННЯ

Автостоянки Одеси — понад 300 об'єктів — стали муніципальною власністю міста. Це, за розрахунками економістів, дасть змогу збільшити щорічні відрахування до міської казни принаймні на 5 мільйонів гривень. Досі багато тих парковок, у низці випадків створених самовільно, було приватними чи відомчими. За послуги там нерідко брали з власників автомобілів плату, значно вищу від офіційних тарифів, а міській громаді відраховували мізер.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

ФОТОФАКТ

Виставка робіт відомого українського художника—майстра акварелі Леоніда Могучова відкрилася в Чернігівській обласній лікарні.

Фото Сергія ПАВЛЕНКА.

Місто–герой постаріло...

Згідно з останнім переписом населення, в Севастополі мешкає 379,5 тисячі осіб. Це на 4% менше, ніж у 1989-му. Жінок, як і раніше, більше, ніж чоловіків. Найбільше в Севастополі росіян — 71,6% (їх кількість зменшилася) та українців — 22,4% (їх побільшало). Майже в шість разів збільшилася кількість кримських татар. А всього в місті проживають представники 97 національностей.

Загалом Севастополь постарів, частка дітей зменшилася на 7,2%, а ось людей, старших за працездатний вік, стало майже на 6% більше.

Світлана КАЛИНОВСЬКА.

Севастополь.

СИТУАЦІЯ

Рубати не можна зберегти

Розгорається конфлікт між енергетиками і ландшафтним парком «Знесіння». ВАТ «Львівобленерго» вимагає від адміністрації парку зрубати 374 дерева. Вони ростуть під високовольтними лініями електромережі, що перетинає зелену зону — улюблене місце відпочинку львів'ян.

Дерева, які зачіпають проводи, на думку енергетиків, можуть спричинити аварії, і єдиною альтернативою вирубці є лише демонтування підстанції й побудова підземної електромережі. У міському бюджеті коштів немає, а «Львівобленерго», як заявили його керівники, не зобов'язане це робити.

Директор парку «Знесіння» Олесь Завадович пропонує поки що обрізати верхівки дерев, адже вони ростуть на крутих схилах і виконують грунтозахисну роль, тримають на собі екосистему. Сторони не хочуть поступатися одна одній, думку громади не беруть до уваги, а тому, найвірогідніше, конфлікт розглядатиме суд.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Львів.

У Морському вляглися хвилі конфлікту

ПРОТИСТОЯННЯ

У селі Морському під Судаком автономна влада і меджліс мирно врегулювали напружений конфлікт довкола землі, яку протягом кількох місяців тримали захопленою місцеві кримські татари, щоб не віддати московським підприємцям, котрі намірилися збудувати там розважальний центр.

Гостре протистояння тривало з минулорічного вересня, відколи сільрада Морського (колишнього Капсіхора) ухвалила рішення надати московській фірмі «Центркнига» майже гектар елітного узбережжя.

Місцеві жителі, зокрема й слов`янського походження, сприйняли це як образу, адже в Морському багато років не розв'язується спільна для всіх житлова проблема.

У конфлікт, спровокований бійкою між кримськотатарською і слов`янською молоддю, втрутилася місцева козацька громада, 150 представників якої влаштували нову бійку.

16 січня відбулося відразу два велелюдні мітинги: мусульманського та слов'янського населення. Оптимального виходу з конфлікту шукала створена узгоджувальна комісія. Ситуацію вдалося розрядити, стабілізувати і перевести в площину перемовин. Верх отримали розсудливість і відповідальність.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

Порядок реєстрації знову тимчасовий

«Тимчасовий порядок реєстрації фізичних осіб за місцем проживання» затверджено Кабінетом Міністрів 15 січня нинішнього року. З ним ознайомили журналістів на брифінгу в Міністерстві внутрішніх справ. Нагадаємо, що дозвільний інститут прописки було скасовано в 2001 році рішенням Конституційного Суду України, а новий закон досі не прийнято.

Працівники МВС, які розробляли документ, переконані, що нинішній підхід став набагато демократичніший. Однак навряд чи пересічний громадянин відчує зміни. На багато питань журналісти так і не отримали конкретних відповідей. Зокрема, чи треба дозвіл опікунської ради на зняття з паспортного обліку дітей під час продажу квартири, скільки можна перебувати за межами своєї домівки без реєстрації тощо.

Ольга СРІБНА.

Смерть у відрядженні

У НОМЕР

У суботу 18 січня п. р. під час відрядження до Вінниці помер кореспондент київської редакції радіо «Свобода» Сергій Набока. Відомий своїми опозиційними поглядами журналіст готував цикл радіопередач про утримання у Вінницькій в'язниці №1 злочинців, засуджених до довічного терміну покарання. Як стверджують колеги (разом з Набокою працювали дві особи), Сергій дуже довго не міг отримати дозвіл на підготовку передачі в державному департаменті з виконання покарань — майже півроку витратив на це. Протягом трьох днів роботи у Вінниці вдалося зняти декілька сюжетів, зокрема в камерах, а також у слідчому ізоляторі. У суботу Набока мав їхати до Хмельницького, щоб продовжити роботу над передачею в одній з тамтешніх виправних колоній. Сергій мешкав у одномісному номері відомчого готелю Вінницького обласного управління з питань виконання покарань. Готель розташований на території в'язниці й має два входи — з вулиці й внутрішнього подвір'я. В приміщенні лише кілька кімнат. У одній з них мешкали колеги Сергія. Саме вони між четвертою й п'ятою годиною ранку виявили мертве тіло Набоки. За іншою інформацією, отриманою від одного з працівників в'язниці, журналісту стало зле й він покликав на допомогу. Коли прибула «швидка», Набока був мертвий. За попередньою версією лікарів, причиною смерті став серцевий напад. Точний діагноз, повідомили в обласному управлінні МВС, буде відомо через 10 днів. Слідів насильства, за даними прес-служби згаданого управління, на тілі журналіста не виявлено. 47-річний С. Набока на радіо «Свобода» вів авторську програму «Права людини: українська реальність». Він є засновником першого приватного інформаційного агентства УНІАР. За свої політичні погляди в радянські часи притягувався до відповідальності. Тіло покійного рідні забрали до Києва, де й відбудеться похорон.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Віктор СКРИПНИК.

Вінниця.

БАЛАНС ТИЖНЯ

Надії і реалії

Третій тиждень січня, а по суті, перший повноцінний робочий тиждень 2003 року, який уже язик не повертається назвати Новим, особливих сюрпризів не приніс. Розпочалися звичайні будні нашого суперечливого часу. В Одесі цілі мікрорайони перестали отримувати необхідну для підтримання тепла кількість газу. У Києві «накрили» черговий цех із піратського виробництва відео. Кабмін нам дозволив, не звітуючи перед податковою, заробляти на неосновній роботі 1095 гривень на рік...

Павлоградські шахтарі минулого понеділка практично припинили відвантажувати паливо для електростанцій «Західенерго». Причина до оскоми банальна — затримки у платежах. Але є тут і один нюанс. Ну ніяк не можуть зрозуміти гірники, чому за одне й те саме вугілля генерувальні електростанції «Дніпроенерго» платять на 30 гривень більше, ніж їхні колеги із «Західенерго». Я розумію, що державне регулювання цін на енергоносії та саму електроенергію в умах буксування економічних реформ —захід не лише вимушений, а й необхідний. Але ми все-таки прагнемо ринку, і змушувати продавати свою працю одному споживачу дешевше, ніж іншому. — це, перепрошую, не ринок, а бозна-що.

«Західенерго», як відомо, входить у так званий Бурштинський енергоострів, яким Україна підключена до єдиної енергосистеми Європи. Провідні фахівці оцінюють існування острова не тільки як техніко-економічний, а і як політичний факт. Бо скільки ми перекидаємо енергії до сусідніх країн, саме стільки звідти й отримуємо. Безперечно, при цьому українська електроенергія має бути конкурентоспроможна за ціною. Чи не тому «Західенерго» сплачує павлоградським шахтарям на 30 гривень менше? І коли це так, а лінії електропередач — один із небагатьох, на жаль, чинників, що пов'язують нас з Європою не на словах, а на ділі, то чому мають потерпати гірники? За політичні амбіції в цивілізованих країнах платить держава. А то, якщо шахтарі наполягатимуть на своєму, дивись, і європейські партнери отримують від нас не якісну за частотою енергію, а віяльні відключення...

Але у нашої держави грошей, як завжди, бракує. І перший повноцінний трудовий тиждень завдав народним депутатам клопоту їхнім пошуком. У Верховній Раді створено робочу групу з... підготовки законопроекту про внесення змін до Держбюджету 2003 року! Одне слово, все, як завжди. Тільки-но ухвалили закон, як миттю всі усвідомили необхідність його переробки. І знову вражають спостерігачів амбіційні популістські пропозиції на кшталт тієї, з якою виступив опозиційний БЮТ — на 50 відсотків збільшити зарплати працівникам охорони здоров'я, освіти й культури.

Ну що тут скажеш! Уже котрий рік усі ми, українці, чудово знаємо і відчуваємо на собі той факт, що фахівцям цієї категорії держава платить за їхню працю непристойно мало. Але ж де узяти додатково 3,6 мільярда розрахункових гривень, необхідних для 50-відсоткового підвищення їхніх зарплат? Глава блоку Юлія Тимошенко, яка виступила цією радикальною ініціативою, пропонує знайти потрібні мільярди, перекроївши бюджет-2003 шляхом зменшення асигнувань низці міністерств і відомств. Але це навряд чи вийде.

У кулуарах подейкують, що ідея скасування податкових пільг щодо ПДВ на виробництво вітчизняних ліків, яка не пройшла торік, не померла остаточно. І вже найближчим часом вона знову пролунає у Верховній Раді. Як то кажуть, не доведи, Господи! За рахунок оподаткування фармацеї 20-відсотковим ПДВ, можливо, і вдасться нашкрябати гривні, яких бракує для різкого підвищення зарплати, наприклад, медпрацівникам. Та лікувати їм пацієнтів не буде чим. Купівельна спроможність нашого населення нижча за будь-які межі. Вже сьогодні українець, змушений робити вибір між склянкою молока і таблеткою, у середньому витрачає за рік на ліки вдвічі менше, ніж росіянин — близько 62 гривень. А введення ПДВ зробить і ці жалюгідні витрати неможливими, бо роздрібні ціни на ліки збільшаться від 30 до 60 відсотків.

Утім, заспокоює одне: такий розвиток подій на ринку фармацій цілком можливий, але водночас і аж ніяк не обов'язковий. Адже тоді, як у кулуарах Верховної Ради мусується питання про скасування податкових пільг виробникам ліків, уряд, навпаки, дає обіцянку збільшити їх випуск і домогтися зниження цін аж на 25 відсотків! Повірити в його наміри, щоправда, важко! Торік ціни на ліки в середньому зменшилися лише на 0,1 відсотка. Така реальність.

Взагалі Кабмін минулого тижня виявив певну активність у питанні щодо захисту споживача. Так, прем'єр дав доручення віце-прем'єру Віталію Гайдуку розібратися з новорічним подарунком наших залізничників — збільшенням тарифів на вантажні перевезення. (До речі, підбиваючи баланс минулого тижня, наша газета висловила здивування з цього приводу). Віце-прем'єр у питанні розібрався оперативно і дійшов висновку, що тарифна політика транспортників має все-таки узгоджуватися з інтересами їх клієнтів. А хто з ним сперечається? От лише досі незрозуміло, нові ціни на вантажні перевезення таки буде запроваджено поступово чи одразу, як і передбачено наказом «Укрзалізниці»?

Ігор НАУМЕНКО. ▼

Редакція газети «Голос України» висловлює щирі співчуття близьким померлого журналіста Сергія Набоки

Страсбург для держчиновників,

які цинічно ігнорують вітчизняне законодавство та судові ухвали

АНОМАЛІЇ

Абсурдність ситуації, про яку хочу розповісти, настільки очевидна, що мимоволі виникає думка: невже цього не розуміють високопоставлені держчиновники з Міністерства освіти і науки? Припустити таке, зважаючи на їхні посади, аж ніяк не можу. Залишається зробити висновок: до таких, іноді й абсурдних, аргументів у Міністерстві вдаються свідомо, аби лише відстояти свою сумнівну чи й, на думку судових інстанцій, протиправну позицію.

Звернімося, утім, до фактів. У квітні 2002 року ректор Одеського інституту управління і менеджменту Віктор Небабін після багаторічних клопотань у різні інстанції за допомогою народного депутата України Юрія Кармазіна одержав, нарешті, від Міністерства освіти та науки ліцензію на право здійснювати певний вид господарської діяльності. Цитуємо: «Надання освітніх послуг навчальними закладами, пов'язаних з одержанням вищої освіти на рівні кваліфікаційних вимог до спеціаліста». Раділи з цього приводу Вікторові Георгійовичу, однак, розхотілося одразу ж, як тільки прочитав додаток до отого документу. Там, у графі «Термін дії ліцензії», значилося: «28.06 1995—31.12 2000». Тобто, той термін... давним-давно закінчився. І очолюваний ним, В. Небабіним, інститут залишався, як і до цього, поза правом навчати управлінські кадри. Хоча, начебто, й мав для того, щоб здійснювати таку діяльність, усі підстави.

Тут доречно, певно, коротко розповісти про В. Небабіна та його інститут. Віктор Георгійович на освітянській ниві не новачок —працює там понад два десятиліття. Він — доктор наук, професор, академік. Автор понад сотні наукових праць, деякі з них видані в США й Англії, має 25 винаходів. Як авторитетного фахівця з управління, його запрошують читати лекції до ряду країн Європи й Азії. Саме він став редактором-упорядником своєрідного освітянського кодексу в дев'ятнадцяти томах «Законодавчі та нормативні акти про освіту в Україні» загальним обсягом близько 12,8 тисячі сторінок, яким користуються в багатьох вузах і який, до речі, мало б поцінувати й Міністерство освіти та науки. Подібний кодекс у шістнадцяти томах видав академік В. Небабін і для Російської Федерації, систематизувавши її законодавчі акти.

Отож, створюючи свого часу інститут управління (то вже пізніше до цієї назви додалося «і менеджменту»), Віктор Георгійович не сумнівався: йому видадуть ліцензію на право ведення освітньої діяльності. Виходив при цьому не тільки з наявності власних науково-педагогічних можливостей. А й із того, скажімо, що у спромозі залучити до викладання провідних науковців і з Одеси та інших міст України, і з зарубіжжя — Міжнародного лондонського університету імені Шиллера, Московського держуніверситету імені Ломоносова, з якими налагодив співпрацю. Немаловажним вважав і те, що для інституту споруджено й обладнано, притім за оксфордським проектом, затишний навчальний корпус. Нарешті, сучасних управлінських кадрів нагально потребувала країна. Ну, а що статус вузу передбачався як товариство з обмеженою відповідальністю, то це, начебто, не повинно зашкодити, адже в країні вже почали виникати приватні середні та вищі навчальні заклади, що конкурують з державними. Щоб не було на освітянській ниві монополістів, щоб людина могла вільно обирати той навчальний заклад, який їй більше до вподоби...

Так міркував В. Небабін. І зовсім по-іншому, очевидно, — в міністерстві. Там, нічим, по суті, не мотивуючи, тривалий час зволікали і з атестацією, і з видачею йому ліцензії. Зрештою 14 червня 1995 року направили на адресу інституту туманного листа, який, за висновком Держкомітету з питань регуляторної політики та підприємництва, «не є документом дозвільного характеру і не дає права на здійснення діяльності, що підлягає ліцензуванню». Упевнений в упередженості чиновників і у власній правоті, В. Небабін звернувся до правозахисних органів. І 28 червня того ж року Вищий арбітражний суд України ухвалює рішення, яким зобов'язує Міносвіти видати новоствореному інститутові ліцензію. Думаєте, держчиновники від освіти поспішили виконувати рішення високої судової інстанції? Де там! Вони зволікали з видачею ліцензії майже півтора року, і тільки 25 жовтня 1996 року видали відповідний документ. У ньому засвідчено право інституту вести освітню діяльність з обсягами прийому на навчання 50 осіб, але з терміном дії ліцензії до... 1 липня 2000 року. Тобто, на три роки і сім місяців з дня видачі. Але ж добре відомо: цикл навчання у вузах триває, як мінімум, п'ять років. То чому ж з'явилися оті 3 роки і 7 місяців? Міносвіти зарахувало до терміну дії ліцензії і той час, протягом якого воно саме зволікало з видачею документа? Абсурд, а виходить, що саме так, зарахувало.

З цього приводу Держкомітет з питань регуляторної політики та підприємництва теж висловився: «Враховуючи, що ліцензія ВПІ-3 №161162 від 25.10.96 видана Міністерством освіти України з порушенням вимог законодавства, вона підлягає переоформленню із зазначенням терміну дії ліцензії з 25 жовтня 1996 року по 25 жовтня 2001 року, в іншому випадку питання може бути вирішене в судовому порядку».

Таки так, залишалося лише оте «в судовому порядку», бо добровільного виправлення порушення з боку міністерства не було. Справу знову змушений був розглядати Вищий арбітражний суд України. 22 грудня 2000 року він видає наказ, яким зобов'язує Міносвіти «у встановленому порядку видати ТОВ «Одеський інститут управління» ліцензію на право здійснення освітньої діяльності». У відповідь Міносвіти прагне опротестувати наказ арбітрів через Генпрокуратуру, а коли це не вдається, то просто ігнорує той наказ. Судові рішення, відомо, повинні виконуватися всіма без винятку у зазначений термін. А коли хтось того не робить, тоді «на сцену» виходить Державна виконавча служба. У даному разі провадження щодо виконання наказу ВАСУ розпочала ДВС Радянського районного управління юстиції м. Києва. Постанову про це Міносвіти одержало 7 лютого 2001 року, проте виконувати її, як ми далі пересвідчимося, і не думало. Більше того, посадові особи вдаються до всіляких вивертів, аби тільки далі тримати власну лінію.

Мал. Сергія ТЕРЕЩЕНКА.

Чого вартий, скажімо, тільки лист заступника міністра освіти і науки Анатолія Богомолова начальникові відділу ДВС Радянського управління юстиції К. Каращуку, у якому викладено прохання повернути без виконання вищезгаданий наказ ВАСУ. А «підставою для повернення є той факт, що Міносвіти України як виконавець зазначеного наказу ВАСУ ліквідовано Указом Президента України від 07.06 2000 р. №773/2000, і яким створено нове міністерство —Міністерство освіти і науки України». Високопоставлений посадовець, видно, той указ навіть не спромігся уважно прочитати. Адже в ньому чітко сказано: новостворене міністерство є правонаступником міністерства ліквідованого, а отже, й відповідальним за всі дії останнього. Це заступникові міністра мусив розтлумачувати начальник виконавчої служби, який одержав, м'яко кажучи, некомпетентного листа.

■ ■ ■

Можеш розпочинати друге коло ходіння по судових інстанціях, коли ще не пересвідчився, що вони нам не указ...

■

Тільки цим виконавча служба не обмежилась: домагаючись виконання наказу ВАСУ, вона двічі — у лютому й у квітні 2001 року — приймає постанови про накладання штрафів на заступника міністра А. Богомолова: перший раз — у розмірі десяти неоподатковуваних мінімумів доходів, другий — у подвійному, порівняно з першим, розмірі. Очевидно, і це не впливає. Тоді ДВС вдається до крайнього заходу: направляє подання до Радянського районного суду з проханням притягнути А. Богомолова, який уперто ігнорує чинне законодавство та судові ухвали, до кримінальної відповідальності.

І ось аж у квітні 2002 року крига скресла — у вигляді отієї ліцензії «минулої дії», про яку йшлося на початку цієї публікації. В. Небабін сприйняв було зазначені в додатку до ліцензії терміни як прикрий недогляд і звернувся до міністерства, щоб її виправили, тобто: якщо ліцензія видається у квітні 2002 року, то термін її дії, згідно з усіма чинними нормативними актами і здоровим глуздом, має закінчитися через п'ять років, тобто у березні 2007 року, а не в грудні року 2000-го.

«Наївному» ректорові все чітко роз'яснив, ніби глузуючи з нього, у двох своїх листах заступник міністра Михайло Степко, зазначивши: «Видача ліцензії Вашому навчальному закладу пов'язана тільки з виконанням судового рішення» та «Ліцензія за минулі роки (з 1995 по 2000) юридичного значення для Вашого навчального закладу на сьогодні не має» і «ТОВ «Одеський інститут управління» права на отримання ліцензії для здійснення освітньої діяльності з 2001 року не має». Чому? Листи ніяких пояснень з цього приводу не містять. Треба розуміти, очевидно: бо нам так хочеться. Можеш, отож, розпочинати друге коло ходіння по судових інстанціях, коли ще не пересвідчився, що вони нам не указ...

Між тим інститут, що вже встиг навіть у короткі терміни зажити доброї слави (його студентами, між іншим, стали й деякі народні депутати України), без акредитації та ліцензії потрапив до дуже прикрої ситуації: частина студентів, через невизначеність, залишила навчання, заклад зазнав значних матеріальних збитків, недоодержує від нього кошти у вигляді податків і бюджет.

— Я розцінюю дії міністерських чиновників як акт цинічного глуму з закону і суду при повній упевненості в безкарності, — з обуренням констатує Віктор Небабін. — Та, водночас, не полишаю надії, що справедливість таки переможе.

Ні, другого кола по вітчизняних судових і виконавських інстанціях він вирішив не робити: всі можливості щодо припинення дій зарозумілих держчиновників усередині країни, вважає, вже вичерпано. Тому звернувся з позовом до Європейського суду. Нещодавно одержав зі Страсбурга повідомлення: вашу справу буде розглянуто... Коли і яке рішення там ухвалять, гадати поки що важко. Дивує тільки: невже у нас в Україні не знайдеться інстанції (а звертався В. Небабін і до Президента України), яка б примусила держчиновників, хай і високого рангу, поважати і закони, і людей?

— Інститут давно було б акредитовано, він одержав би ліцензію, —з гіркотою каже Віктор Небабін, — якби я зреагував на натяки декого з чиновників щодо їхнього матеріального, так би мовити, заохочення. Та проти моєї совісті це — підтримувати прикрий імідж України як однієї з найбільш корумпованих у світі держав.

Отже, інститут управління й менеджменту в Одесі начебто й існує, його працівники виконують потрібну країні роботу з удосконалення управління в різних сферах, та водночас його можливості обмежені невизнанням з боку Міністерства освіти і науки. Утім, а як же розуміти недавній лист міністра Василя Кременя на ім'я Віктора Небабіна? В ньому він повідомляє, що працівниками освітянської галузі створено благодійний фонд «Освіта—XXI», який розпочав реалізацію цілої низки заходів, спрямованих на вирішення ряду актуальних проблем освітянської сфери. Так от: «З метою необхідності вирішення питань щодо подолання труднощів, пов'язаних з недостатнім фінансуванням освітянської галузі, просимо Вас за рахунок позабюджетних коштів надати фінансову підтримку благодійному фонду «Освіта—XXI» у розмірі 4,0 тис. грн. для його становлення та здійснення зазначеної діяльності. На переконання міністерства, подальша Ваша співпраця з фондом має перспективу взаємної вигоди».

Віктор Небабін тепер думає-гадає: що ж відповісти міністрові, який разом зі своїми підлеглими багато вже років збиткується і з інституту, і з його ректора? Міністерство ж недвозначно заявило, що не вважає ТОВ «Одеський інститут управління і менеджменту» навчальноосвітянським закладом, а тепер що - вже вважає? То де ж тоді ліцензія?

Георгій ВОРОТНЮК.
Одеса.

ФОТОФАКТ

Анатолій Патій із Чернігівської області протягом 27 років займається акліматизацією й селекцією субтропічних плодових рослин. За ці роки він вивів нові унікальні сорти київського лимона і суперкарликового банана. Це 1—2-метрове дерево може давати до 200 плодів бананів за рік і чудово родити навіть за температури плюс 16 градусів. Селекціонер вивів також унікальне дерево-сад, на одному стовбурі якого прищеплено кілька видів цитрусових.

На знімку: Анатолій Патій милується квіткою карликового банана.

Фото Володимира ТАРАСОВА (Укрінформ).

Будьте здорові!

У колективу Центральної клінічної залізничної лікарні — свято: відкрито нове відділення невідкладної допомоги з сімома автомобілями, обладнаними сучасним устаткуванням, необхідним для порятунку людей. Машини вартістю 2 мільйони 200 тисяч гривень медикам подарувала «Укрзалізниця». Ключі від них Міністр транспорту України, начальник «Укрзалізниці» Георгій Кірпа вручив головному лікарю Олександру Каневському.

Відомча медицина на залізничному транспорті бере початок з 1844 року, коли розпочалося спорудження колії на ділянці Санкт-Петербург—Москва: на всій її протяжності було організовано десять лазаретів. З того часу вона постійно розвивається. Фахівці відомчої медицини пишаються, що саме тут було запроваджено чимало нових методів лікування та новітня техніка. І хоч ці медичні заклади створювалися для лікування тих, хто працював на залізниці, хворі, не зайняті на цьому виробництві, теж прагнули потрапити сюди на лікування, бо професійна репутація їхніх фахівців завжди була високою.

Давні й добрі традиції відомчої медицини бережуть і примножують співробітники нинішніх лікувальних закладів. Нині в системі «Укрзалізниці» діє 18 клінічних лікарень, 5 поліклінік, 39 тисяч медпунктів, 3 станції переливання крові. Їх відвідує щороку 1 млн. 800 тисяч пацієнтів. Хоч скрута з фінансуванням зачепила й відомчу медицину, проте на допомогу прийшла «Укрзалізниця», яка спрямовує сюди дві третини потрібних коштів — 110 мільйонів гривень. Адже частка, яку забезпечує державний бюджет, становить лише третину від потреби.

Кошти, що ними «Укрзалізниця» забезпечує свою медицину, одержані за рахунок господарської діяльності підприємства. Як і ті, що на них підприємство придбало машини невідкладної допомоги. Начальник «Укрзалізниці» Георгій Кірпа, передаючи медикам автомобілі, підкреслив, що здоров'я залізничників на підприємстві поціновують насамперед. Жоден з них не може вийти на роботу недужим, адже від їхнього самопочуття залежить безпека 550 мільйонів пасажирів, що їх щороку перевозить «Укрзалізниця».

Георгій Кірпа повідомив, що успішна господарська діяльність дає можливість колективу й надалі поліпшувати медичне обслуговування працюючих, розвивати, зокрема, страхову медицину. Тільки торік на це було спрямовано 25 мільйонів гривень, у тому числі й для 25 тисяч пенсіонерів. Загалом на страхову медицину підприємство спрямовує два відсотки коштів з фонду оплати праці. Самі залізничники щомісяця сплачують у фонд страхування 4—6 гривень. Однак у випадку навіть найскладнішого захворювання, коли лікування вимагає значних коштів, за нього платитиме страхова фірма. Георгій Кірпа також пообіцяв, що вже незабаром і медичним працівникам відомчих установ зарплату буде підвищено до рівня тієї, яку одержують залізничники.

Медики оцінили допомогу залізничників. Заступник головного лікаря Центральної клінічної залізничної лікарні (ЦКЗЛ) Ігор Гібляк розповів, що досі вона не мала власного відділення невідкладної медичної допомоги. Тепер воно функціонує, маючи сім спеціалізованих автомобілів, устаткованих новітньою технікою. Адже не потрібно й переконувати: чим скоріше пацієнт потрапить до лікарні, то більше він має шансів на швидке одужання.

Два автомобілі «швидкої» обладнано для забезпечення невідкладної допомоги за можливих аварій та катастроф на залізничному транспорті й підпорядкованих йому підприємствах. Ще чотири — для забезпечення виїзних бригад невідкладної спеціалізованої допомоги, зокрема, хворим дітям залізничників та один — для транспортування пацієнтів з однієї лікарні до іншої, якщо в цьому буде потреба. За словами Ігоря Гібляка, в одному з автомобілів можна навіть робити хірургічні операції. Адже в ньому встановлено кардіомонітор, портативна установка УЗД вартістю 30 тисяч доларів, інша необхідна апаратура. Годі й говорити, що без таких машин невідкладної допомоги не обійтися у випадках серйозних катастроф чи аварій.

Нині точаться дискусії про те, щоб передати відомчі лікарні під «державне» крило. Й мало хто замислюється над тим, до чого це призведе. Чи варто «розчиняти» не так уже й багато добре організованих та оснащених медичних закладів відомчої медицини з традиціями лікування людей, що складалися впродовж багатьох десятиліть, у величезній кількості державних лікарень, які ледь животіють на кошти бюджету? Тим паче що досвід у медиків залізничної галузі вже є: держава повертала забрані лікарні назад, обідравши їх, як то кажуть, до нитки...

Валентина ПИСАНСЬКА.

На знімках: заступник головного лікаря Ігор Гібляк та лікар служби невідкладної допомоги Світлана Денисова; Міністр транспорту України, начальник «Укрзалізниці» Георгій Кірпа **(праворуч)** під час передачі ключів від автомобілів невідкладної допомоги головному лікарю ЦКЗЛ Олександру Каневському **(ліворуч)**.

Фото Віктора ЗАДВОРНОВА.

АКТУАЛЬНО

Вища гармонія

Тільки звільнили Київ, прибула державна комісія вирішувати, якою бути столиці України Києву після відбудови. Хрещатик лежав суцільною руїною — хребти воєн. Спершу годилося все прибрати, а вже потім... Здається, серед комісії не було випадкових людей. Армії ще тільки йшли до жаданої перемоги, а митці заходилися коло вічного — як жити людині? В якому місті?

Не знаю інших, але серед них було двоє знаменитих людей. І зусилля їхні не пропали марно. З усього виходить, до них усі прислухалися, їх чули. Ось звідки і наш сучасний Хрещатик, і Червоноармійська. І багато, багато інших новобудов, якими замінили пустирі та руїни.

Віра Мухіна, скульптор над скульпторами.

Та Олександр Довженко... не годиться й нагадувати, хто він для нас, українців. Надивившися, задумали — нав'язали — перемогли!

Але все-таки пручається думка про одну поразку Довженка. Йшлося про Брест-Литовський проспект. Той, коло якого кіностудія. І яблуневий сад, посаджений Олександром Петровичем до війни... Сад вижив! Зберігся! Значить і вулиця повз нього повинна бути — скажімо словом Довженка — зачарованою! Довго клопотався трамваєм, який потрібно прибрати, стовпами світильників.

Мабуть, мовчазно вибачили Олександру Петровичу його вічну закоханість у красу, і поїхали собі.

Київ дістався мені і з кіностудією імені Довженка, і з яблуневим садом, і з «сімкою», трамваєм, що ходив від залізничного вокзалу і ген куди.

День за днем, як нога за ногою... І ось нещодавно, побачивши теперішній Брест-Литовський, я вжахнувся! Злякався за вічний спокій Довженка. Широка вулиця, розгороджена посередині металевим хребтом-монстром, дві невмолимі рухливі стіни безлічі машин, зрідка пробиті підземні переходи, щоб люди мали змогу перейти на другий бік... Що це? Те, про що мріяв Довженко? Це — красиво?

Це не тільки некрасиво, а й загрозливо і для людини, і для самого міста. Здається, віднедавна машини і деякі прилади (комп'ютер) перестають коритися людині і норовлять заскочити на її хребет, щоб підпорядкувати собі. Думаю, час отямитися. Поки не пізно.

Скільки тут живу, завжди ходив двома вуличками. Одна, вся в старих берестах, — через колишній Євбаз. Друга — до Брест-Литовського — в осокорах під саме небо, осідок чорних воронів, коли вони повертали з полів і залишалися жити поруч людини. Дерева спиляли. Вулиці переформували. Як колись Євбаз, воронів перегнали на дахи. Живіть! Поки що... Поки ми іще щось придумаємо. Новозбудовану вулицю нарекли за новою модою Чорноволом. Яка різниця! Ось тільки біда, воно і на вулицю уже не схоже (таке собі щось, до Смоленської площі в Москві подібне).

Анатолій Кузнецов у «Бабиному Яру» описував свій передвоєнний Київ. Віктор Некрасов в «Окопах Сталинграда» — свій. А Київ свого: зглянетеся, я, мовивши людським мірилом, дуже літній. Ви відзначали моє 1500-ліття? Непереконливо. У 43-му році від Різдва Христового до моїх круч (і поселень у печерах) прибивався апостол Андрій. Ви забули, що древні міста інколи процвітали, іще не знаючи свого власного імені? То ж бо. Добре, що хоч ім'я затямили. Легше буде визбирати карби давнини про мою молодість. Про мої горби та мури, в яких стільки помінялося і людей. Ось на Хрещатику стояв один тільки Бог. Перун. З найміцнішого дерева, злата-срібла. Бум-бум! Кланялися. Та час минув, і вирішили замінити. Підігнали коня. Прив'язавши до хвоста, повалили. Поволокли до Дніпра. Топити.

Щось подібне судилося бачити і мені. Я став киянином, коли Володимирська гірка була неушкодженою. Просто Бессарабки стояв гарний пам'ятник Вождю. А посередині Хрещатика то ставили, то руйнували монумент Вождю. І, врешті, доводячи безмірну свою любов, підрили край Володимирської гірки і з дорогих матеріалів у ямі звели споруду... Невдовзі, як у насміх «сє человек»! вона почала називатися Український дім. А інше? Ми всі живемо в яких?

Узагалі, похибки потрібно виправляти вчасно.

Згадавши про те, що білі мармури не для того, щоб просто посеред них запопадливі фарисеї смажили шашлики, обережніше ставитимемося до пам'ятників і особливо до тих, які мають нагадувати людству про місто — колиску руських світів, школу, в якій — витоки усіх історій принаймні братніх нам народів. Поглиблюючи розуміння Києва, його значення в розвитку людства, дозволимо собі калічити його лик, навіть за добрих намірів? Митці зневажені. Нікому нагадати про те, що надмір пам'ятників на тісному просторі уб'є їх, навіть коли вони були б талановитими. Нікому мовити — вулиці, як і будинки, в яких ми живемо, теж пам'ятники тому чи тому часу! Ось з учорашнього... Сталінки, хрущоби, метро давнє, метро теперішнє. Вдивляєшся. Дивишся... Таке враження, що людство вироджується. Раптом трапляється... Ось вона вища гармонія! Яка красива молода людина. І, як сказали б галичани, ворожиш си, до чого б воно? Відповідь єдина: до гарного часу — людяного, мудрого, здатного все відати, про все знати! Не сприймаючи, відкидати щось. Шість і вдосконалювати. Одне слово, треба бути не спотвореними життям «що народилося — а що вийшло», а красивими, освіченими, сказати б, гармонійними, вдячними людьми і для свого міста, і свого дому.

Григорій КОЛІСНИК.

СПОРТ

Парочка, котра привчила до перемог

Плавання. Приємно і затишно стає в душах багатьох українців — прихильників спорту від усвідомлення того, що є в нас такі чарівні й яскраві зірки, як Яна Клочкова та Олег Лисогор. Вони хоч і привчили свій народ до перемог на блакитних доріжках, та кожне їхнє звершення — велика радість для мільйонів їх співвітчизників. І скажіть, як не зняти капелюха перед цим зоряним тандемом, після повідомлень, що надійшли з чергового етапу Кубка світу в Парижі.

Три золоті нагороди виборов Олег (50, 100 м брасом і 100 м комплексного плавання) і дві — Яна (200 і 400 м комплексного плавання). І нехай ці чудові дівчина та юнак ще якомога довше пишуть золоті сторінки в книзі українського спорту!

Наступні етапи Кубка світу відбудуться у Стокгольмі (21—22 січня) та Берліні (25—26 січня).

Оцінки відмінні та незадовільні

Універсіада. Перші медалі на Зимових студентських іграх, що тривають в італійському місті Тревізіо, до своєї скарбнички поклали українські біатлоністи. 24-річний сумчанин Олександр Білоненко без жодного промаху здолав 20-кілометрову дистанцію і здобув золоту медаль. Товариша добре підтримав на рік молодший киянин Олексій Коробейников й отримав бронзову нагороду.

А от хокеїсти України — бронзові призери попередніх змагань — у другому матчі поступилися чинним чемпіонам Універсіади — словакам — 1:4.

Українці — в головному турнірі

Гандбол. Перемігши вдома спортсменів Боснії та Герцеговини — 19:15 — збірна України завоювала путівку до фінального турніру чемпіонату Європи-2004.

Час вирішальних подій

Баскетбол. Для чоловічої національної збірної України настають дні вирішальних поєдинків у відбірковому турнірі чемпіонату континенту-2004. Завтра вона зіграє в гостях з литовцями, а 25 січня у столичному Палаці спорту (початок зустрічі о 17.00) прийматиме команду Болгарії.

До цих подій під орудою Геннадія Защука готуються: Григорій Хижняк, Олександр Окунський, Андрій Ботичев, Сергій Лищук, Станіслав Балашов, Віталій Усенко, Леонід Яйло, Олександр Лохманчук, Микола Хряпа, Андрій Капінос, Артур Дроздов, Сергій Пржеорський, Олександр Раєвський, В'ячеслав Євстратенко, Олег Козоріз, Євген Подорваний, Андрій Лебедєв.

А поки турнірну таблицю в групі А очолює збірна Литви, яка здобула сім перемог у восьми поєдинках. Далі: Україна і Туреччина — по 6 перемог, Болгарія — 4, Швейцарія — 1 і Нідерланди — 0.

«Шахтар» поки що розчаровує

Футбол. Кубок Співдружності. Москва. Спорткомплекс «Олімпійський». Група С. «Шахтар» (Україна) — «Пахтакор» (Узбекистан) — 0:2. («Шахтар» виступав у такому складі: Шутков, Старостяк, Тимощук, Попов (Ндіайє, 46), Пажин, Брандау (Воробей, 46), Пуканич, Агахова),

(Закінчення на 21-й стор.).

Закарпаття: природа — дар, імідж — людська праця

Із досьє «Голосу України».

Іван Різак родом із села Бобовище Мукачівського району Закарпатської області. У вересні йому виповниться 38 років. Після закінчення школи та Мукачівського профтехучилища № 8 навчався на фізичному факультеті Ужгородського державного університету. Протягом двох років проходив дійсну строкову службу в армії.

За фахом фізик, кандидат фізико-математичних наук. Автор та співавтор більш як 60 наукових публікацій та двох монографій з фізики напівпровідників-сегнетоелектриків. Працював молодшим науковим, а згодом старшим науковим співробітником фізичного факультету УжНУ, директором Закарпатського Центру соціальних служб для молоді. У 1998—2000 роках — перший заступник голови облдержадміністрації; потім — радник Першого заступника Голови Верховної Ради України, заступник директора Закарпатського відділення Фонду підтримки науки; згодом перший заступник голови Закарпатської облдержадміністрації. У квітні 2002 року обраний народним депутатом України по загальнодержавному виборчому округу від партії СДПУ (о); голова Комітету ВР України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи. 27 вересня указом Президента України призначений головою Закарпатської обласної держадміністрації.

З 1992 року очолював Закарпатський молодіжний демократичний союз, із 1997 року — член СДПУ(о), заступник голови обласної організації цієї партії, секретар обкому, член Політбюро.

Разом із дружиною Галиною Вікторівною, старшим викладачем Ужгородського національного університету, виховують сина Олексія, котрий навчається в Ужгородській школі № 20.

— Іване Михайловичу, ваше призначення на посаду голови Закарпатської обласної держадміністрації не випадковість, а закономірність. У всякому разі, приблизно так висловився тодішній Прем'єр-міністр Анатолій Кінах, представляючи вас як керівника області. І мав рацію. Ви — корінний закарпатець і чудово знаєте проблеми рідного краю, а пріоритети його розвитку визначені давно...

— Вигідне географічне розташування, унікальні природні й кліматичні особливості, не кажучи вже про надзвичайну працьовитість і таланти закарпатців. Скористаємося ними сповна —матимемо розвиток.

— Проте два катастрофічні паводки, що з перервою в якихось два роки спіткали область, завдали народногосподарському комплексу збитків на суму один мільярд шістдесят дев'ять мільйонів гривень, відкинули її в соціально-економічному розвитку на десятиліття.

— Могли б відкинути, якби не допомога держави, Президента України, усіх регіонів країни та міжнародної спільноти. Закарпатці пам'ятають і цінують, що Леонід Кучма упродовж тих двох років приїздив на Закарпаття тричі. Кожна його поїздка — реальна допомога краєві та його людям.

Що винен — віддати повинен

— Проте ви якось висловилися, що після двох паводків багато хто прагне зліпити із Закарпаття образ регіону, який постійно затоплює і який постійно щось просить.

— ...І не забувають зайвий раз підкреслити, що на Закарпатті тільки те й роблять, що рубають ліс. Істинний імідж краю зовсім інший, бо регіон ще й працює! До речі, незгірш за інших. Упродовж останніх трьох місяців розрахункові річні надходження до держбюджету стабільно перевиконуються, а половина надпланових надходжень повертається нам додатковими дотаціями. Лише за листопад та першу декаду грудня їх отримано майже 28 мільйонів гривень і спрямовано на підтримку бюджетів міст і районів для виплати зарплати, оплату енергоносіїв бюджетними установами та фінансування найпекучіших соціальних заходів. Усі працівники бюджетної сфери зарплату отримують вчасно. Йдеться до того, щоб, приміром, у сфері культури забути про так звані половину ставки та чверть ставки.

На початок жовтня минулого року однією з найболючіших соціальних проблем було недофінансування виплат сім'ям із дітьми. За три місяці завдяки Президентові та уряду цю заборгованість погашено — область отримала всю суму асигнувань, передбачених на ці виплати у бюджеті на 2002 рік. Тепер вирішується питання про виділення фактично нарахованих, але не забезпечених бюджетним фінансуванням цих виплат, що становить 14 млн. 600 тис. гривень, тобто тримісячний їх фонд. Закарпатті й тепер відчувають підтримку керівництва держави.

— А як ситуація з виплатою зарплати у виробничій сфері? Не секрет, що багато роботодавців, навіть попри жорсткі вимоги до них, справу успішно ігнорують, не виплачуючи місяцями чесно зароблені гроші.

— На час мого призначення заборгованість у зарплаті становила майже 14 мільйонів гривень. На середину грудня минулого року вона зменшилася до 6 мільйонів і надалі знижується. Ми керуємося принципом: що винен — віддати повинен. Стосовно відродження виробництва наш регіон теж має свою особливість, а в даному разі — складнощі. Свого часу промисловість області здебільшого була зорієнтована на військово-промисловий комплекс. Майже в кожному районі діяли великі підприємства цієї, так би мовити, орієнтації. Вони забезпечували людей роботою, мали вдосталь коштів на соціальну сферу, не переймалися проблемами збуту продукції. Не мали особливих клопотів з цим і аграрники, бо Закарпаття завдяки надзвичайно сприятливим кліматичним умовам (весна в нас інколи настає раніше, ніж у Криму) спеціалізувалося на ранніх овочах, садівництві, виноградарстві й тютюнництві. Закарпатські овочі, фрукти, вина були відомі навіть за Полярним колом...

Втративши ринки збуту з відомих причин, область змушена робити крен в інший бік. А це складно. Скажімо, знане колись Закарпатське вертолітне об'єднання в селі Дубовому Тячівського району випускало різноманітну техніку для авіаційної промисловості, аеросани, антени космічного зв'язку й навіть успішно освоювало виробництво гелікоптера МІ-34. Нині воно змушене переорієнтовуватися на випуск зовсім іншої продукції, наприклад, дитячих санчат... Але ж який вигляд вони мають на тлі аеросаней? Тим паче що і виробничі площі, і унікальні верстати, і фахівці тут збереглися. Щоправда, партнери з Китаю пропонують спільне виробництво мопедів, але поки що це лише наміри. Надію на відродження колишнього виробництва вселяє включення підприємства до державної програми «Політ».

У тому-таки Тячівському районі здебільшого на ВПК був зорієнтований і завод «Зеніт», у Свалявському, Іршавському, Воловецькому, Міжгірському, Берегівському, Мукачівському —підприємства системи «Електрон», на загальносоюзну програму були «замкнуті» машинобудівні та швейні підприємства Ужгорода, Мукачевого... Але відомо, що під лежачий камінь вода не тече.

Тому перепрофільовуємо їх і відкриваємо нові, скориставшися законом України про спеціальний режим інвестування в Закарпатській області. Багато зроблено в цьому напрямі в залученні таких потужних інвесторів, як усесвітньо відомі фірми «ЕНО», «Флекстронікс», «Фішер» та інших.

Цілком новою галуззю для Закарпаття є автомобілебудівна. В її розвитку важливу роль відіграв закон України про спеціальну економічну зону «Закарпаття». Найвагомішим результатом його реальної дії стало будівництво неподалік прикордонного Чопа заводу «Єврокар» концерну «Фольксваген груп». Тут складають повний модульний ряд легкових автомобілів «Шкода». Є реальні перспективи налагодити там і складання автомобілів «Фольксваген».

Маємо чимало інших привабливих проектів. Проте, вважаю, в інвестиційній політиці слід грати за взаємовигідними правилами. Поряд із забезпеченням сприятливого інвестиційного клімату й усіх умов для роботи інвесторам, останні мають створити такі самі умови нашим людям, гарантувати виплату задекларованої зарплати і швидко вийти на прибутковість.

Фото Олександра ГОРДІЄВИЧА.

П'ятий коридор

— І тут, очевидно, доречно перейти до іншої особливості краю — його географічного розташування?

— Справді: жодна інша область у цьому із Закарпаттям не зрівняється. Ми межуємо з Угорщиною, Словаччиною, Польщею й Румунією, знаходимося в зоні п'ятого транспортного коридору, маємо унікальну прикордонну залізничну інфраструктуру — колії нашого та європейського стандартів. Реконструйовано міжнародний автомобільний перехід «Тиса» на українсько-угорському кордоні. Повторюся, але ще раз підкреслю, що на території області діють одразу два привабливі для інвесторів закони — про спеціальну економічну зону та про спеціальний інвестиційний режим. Не скористатися ними було б нерозумно й інвесторам, і нам. Для них — це низка пільг, для нас — створення нових робочих місць, що для Закарпаття було актуальним завжди.

— Унікальні природні особливості краю можуть також сприяти розвитку...

— Так. Це насамперед рекреаційно-туристичні можливості та лісові багатства. Стосовно перших Закарпаття має розгалужену мережу оздоровниць і туристичних баз, котрі використовуються ще аж ніяк не сповна.

Зазвичай вони заповнені сезонно — протягом літа і в період новорічних та різдвяних свят. Тож мусимо серйозно попрацювати, щоб вони були привабливі для гостей протягом усього року. І сповна використати ще один Божий дар — багатство лікувальних мінеральних і термальних джерел.

Чи не вміють газдувати, чи приховують зарплати

— Відомо, обласна держадміністрація почала ставити досить жорсткі вимоги до тих, хто займається розливом мінвод та заготівлею й переробкою лісу. Інколи, даруйте, це сприймають як принцип «нової мітли»...

— Чому нової? До призначення головою облдержадміністрації я працював свого часу і заступником, і першим заступником голови. Із обранням до Верховної Ради України став головою Комітету з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи. Тож проблеми ці знаю тепер у глобальніших масштабах. А жорстка позиція у використанні мінвод та лісів у тому, що ці багатства мають слугувати не окремим особам, а всьому краєві й державі. Вважаю ненормальним явище, коли підприємці, які займаються розливом мінвод та заготівлею деревини, декларують... збитковість цих галузей. Вони або не вміють газдувати, або дбають лише про власні кишені, бо зарплата там простих робітників у більшості випадків воістину символічна й не перевищує мінімальної. Цьому треба покласти край. Одним із кроків до наведення елементарного порядку в лісах стало розпорядження про заборону вивезення його у круглому вигляді за межі області до докладного розгляду ситуації обласною комісією з питань лісокористування. До складу цієї комісії вводять фахівців та екологів, а не кабінетних працівників.

— Іване Михайловичу, з вашим приходом на нинішню посаду почали незатишно почуватися й різноманітні нафтотрейдери. Їх на Закарпатті, здається, більше, аніж у набагато більших регіонах — судимо так хоча б із кількості АЗС. Область у цьому, напевно, попереду планети всієї...

— А ціни на пальне — одні з найвищих в Україні. То де ж тоді логіка? Навіть за поверхового вивчення проблеми стало зрозуміло —між нафтотрейдерами є домовленість, які саме ціни на пальне диктувати. Щоб і тут навести лад, відповідні доручення мають закарпатські антимонопольники, економісти та правоохоронці.

— І насамкінець — про співпрацю з обласною радою. Чи не дієте за принципом: хто газда в хаті?

— Ні. І насамперед тому, що в хаті цій, окрім спільного вантажу проблем, нема що ділити. А от співпрацювати — так. Нещодавно сесія обласної ради затвердила концепцію сталого розвитку Закарпаття. Цей плід багаторічної спільної праці обох гілок влади та вчених краю враховує всі аспекти розвитку регіону і спрямований на гармонійне поєднання вимог екології, законів економіки і потреб соціальної сфери. Розрахована концепція на три десятиліття. І тут область, як уже мовилося, справді попереду якщо не планети, то держави.

— Дякую за розмову. І успіхів вам у гармонізації життя закарпатців.

Іван ГУДЗОВАТИЙ.
Закарпатська область.

СУСПІЛЬСТВО

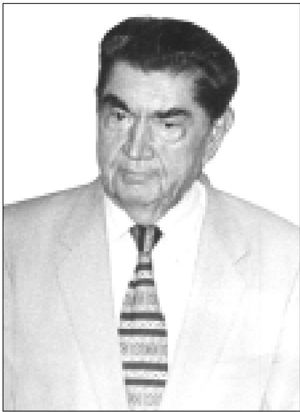
Мовчазний хірург і читець любовної лірики

Учора відомому українському хірургові Олександру Олексійовичу Шалімову виповнилося 85 років

За даними ЮНЕСКО, 1998 року головного хірурга нашої країни було визнано Людиною планети.

Професійне життя лікаря від Бога (так називають Шалімова його колеги, учні та пацієнти) насичене операційною практикою, науковою роботою, експериментами, відкриттями в галузі хірургії. Під його керівництвом уперше в Україні було виконано операції з пересадки підшлункової залози хворим на діабет. Ним також уперше у вітчизняній медичній практиці розроблено та проведено органозбережні операції на шлунку, операції на судинах, печінці тощо.

1972 року Олександр Олексійович організував і очолив Київський інститут клінічної та експериментальної хірургії АМН України. (Й донині він є Почесним його директором).

Харківського хірурга столичні корифеї зустріли «у скальпелі»

Створював своє дітище Шалімов буквально на голому місці. Сам зводив не лише наукову базу, а й власноруч брав участь у будівництві корпусів інституту. Щоправда, спочатку, наприкінці 60-х, науковий світ столиці зустрів його в штики. Мовою хірургів — «у скальпелі».

Олександр Олексійович тоді приїхав з Харкова, де в той час практикував, на засіданні київського міського хірургічного товариства робити доповідь про вдосконалення методики операцій на шлунку в разі виразкової хвороби. Привіз унікальні матеріали про органозбережні (такі, що не калічать) операції. У цій доповіді він навів не один-два приклади новаторських хірургічних втручань, а кілька десятків.

Столичні корифеї та професура затаврували тоді харківського хірурга. А за кілька років Київ мусив його визнати.

В операційних своєї клініки Шалімов упроваджував усі новітні методики, відомі на той час. Він зібрав талановитий колектив однодумців. У своїй роботі хірург завжди спирався на молодь.

Миттєва реакція і три пальці Шалімова

Його біографія рясніє званнями і титулами. Прізвище Шалімов уже давно стало легендою. Про нього багато знято та написано. І все-таки, не претендуючи на своє відкриття генія, я спробувала подивитися на Хірурга очима його учнів і колег, тих, хто більшу частину часу проводить з ним в операційних, тих, хто знає, як він працює і як відпочиває. І от що розповіли про Олександра Олексійовича його соратники...

Під час однієї операції накладали УКЛ (спеціальний інструмент — ушивач кореня легені), видаляючи легеню хворому. Шеф (Шалімов. — **Авт.**) відсікає по УКЛ легеню і з'ясовується, що судини не прошито... Корінь легені — це три великі судини: артерія, вена і головний бронх. Це була мить, коли всі зрозуміли, що хворий може загинути на операційному столі від втрати крові за лічені секунди. Шалімов миттєво зорієнтувався в ситуації. Він у ці три отвори засунув три пальці. І пацієнта було врятовано.

«Ти якась сьогодні красива!» — це не комплімент

Операції проходять порізному: буває, як по маслу, а буває — невдало. Олександр Олексійович завжди працює мовчки. Він вважає, що хірург, йдучи до операційної, має все знати і передбачити будь-яку ситуацію, тож слова зайві. Важлива лише дія.

Про те, що шеф незадоволений своїми асистентами, вони судять з його небагатослівних реплік: «Ти якийсь сьогодні недороблений» або «Ти якась сьогодні красива». З його вуст це лунає як лайка.

Є ще одна риса, за якою працівники безпомилково визначають настрій головного хірурга країни. Коли Шалімов нервується, він тупотить по черзі обома ногами.

Колеги по роботі про нього кажуть: суворий, але справедливий. Учні Олександра Олексійовича завжди слухають його з відкритим ротом і не ображаються на геніального вчителя. А в процесі навчання за помилки від метра хірургії можна було й по руках тим самим важким УКЛ отримати. Були прецеденти...

А от коли хірурги виходять з операційної, він ладен для них зірку з неба дістати... Шалімов, за словами колег, незлопам'ятлива уважна людина. Він завжди допоможе, вислухає, поспівчуває. Але після операції.

Олександр Олексійович — душа будь-якої компанії. Він галантно поводиться і вміє робити компліменти жінкам. Шалімов знає напам'ять чимало віршів і чудово по-своєму їх декламує. В його репертуарі читця переважає любовна поезія.

Ольга ВАУЛІНА.

КАЛЕНДАР

Срібне дзеркало Гуцала

У січні 1937 року народився Євген Гуцало. Дивовижний письменник: за його творами, не маючи під рукою жодних інших книжок, можна отримати уявлення про особливості українського літературного процесу від 60-х до початку 90-х років. Бо у Гуцала було все: чудова лірична проза («Запах кропу»), сільська і воєнна тема, спроби неореалізму («Сільські вчителі»), філософські вірші, химерні романи («Позичений чоловік»), дитячі твори й навіть крута публіцистика («Ментальність орди»). Не оминули його й заборони. Йому не було ще й тридцяти, коли написав повість «Мертва зона». Захоплені колеги висунули повість на Шевченківську премію. І тут «Мертву зону» перевидрукував журнал «Сучасність», у ті часи емігрантський. Відтоді жодна Гуцалова книжка не затримувалась у цензурі менш як на місяць. Сам Гуцало казав: «Книга — завжди дзеркало». Те дзеркало уявляється зробленим з потьмянілого срібла. В нього не соромно зазирнути й нині, коли Гуцала вже нема, він пішов від нас на 58-му році життя.

Аттила МОГИЛЬНИЙ.

ОГОЛОШЕННЯ

Повідомлення

про збори акціонерів ЗАТ — Агрофірми «Авіс»

Збори відбудуться 1 березня 2003 року о 10 годині за адресою розташування товариства: 32325, Хмельницька область, Кам'янець-Подільський район, село Гуменці, ЗАТ — агрофірма «Авіс».

Порядок денний:

1. Обрання голови зборів.
2. Обрання лічильної комісії.
3. Затвердження регламенту зборів.
4. Звіт правління товариства про фінансово-господарську діяльність товариства у 2002 р.
5. Звіт спостережної ради про діяльність у 2002 р.
6. Звіт ревізійної комісії товариства про діяльність у 2002 р.
7. затвердження розподілу прибутку, отриманого товариством у 2002 р.
8. Затвердження плану розподілу прибутку товариства на 2003 р.
9. Про основні напрямки роботи товариства у 2003 році.
10. Про купівлю товариством власних акцій.

Особа, що бере участь у загальних зборах акціонерів АТ, повинна мати при собі документ, що засвідчує її особу (паспорт). Представники акціонерів повинні мати при собі доручення, посвідчення у відповідності до вимог чинного законодавства. Ведення реєстру товариства здійснює Хмельницька філія «ПриватБанку», тел. (222) 6-62-87.

Реєстрація акціонерів 1 березня 2003 р. з 8 до 10 години у приміщенні проведення загальних зборів.

Для довідок тел.: (249) 9-77-33 Ковальчук Лілія Григорівна.

Постановлением Хозяйственного суда Днепропетровской области от 19.08.2002 года по делу № Б 15/158/01 ООО фирма «Инвест-строй», ОКПО 19141424, г. Павлоград, ул. Советская, 59 приостановлена процедура банкротства по ст. 52 ЗУ «О восстановлении платежеспособности должника или признания его банкротом» и ООО фирма «Инвест-строй» признано банкротом и открыта ликвидационная процедура согласно 3 раздела указанного закона, на имущество наложен арест.

Ликвидатором назначен Котенко Александр Сергеевич, лицензия АА № 249697.

Претензии принимаются в течение месяца ликвидатором по адресу: 49098, г. Днепропетровск, а/я 4950, (0562) 34-20-14, 34-20-15.

Определением Хозяйственного суда Автономной Республики Крым (95000, г. Симферополь, ул. Карла Маркса, 18) от 29.10.02 г. возбуждено дело № 2-19/14309-02 о банкротстве ООО «Рекос», код ЕГРПОУ 19009044, юридический адрес: 96000, АР Крым, г. Красноперекопск, ул. Северная, 1; р/сч. 26003030060801 (ОКБ, г. Симферополь, МФО 324485). Распорядителем имущества назначен Герасимов Илья Анатольевич — арбитражный управляющий, проживающий по адресу: г. Симферополь, ул. Гагарина, 36, кв. 52, имеющего свидетельство арбитражного управляющего и лицензию АА № 249611 от 19.10.01 г. Претензии кредиторов и заявления санаторов принимаются в течение одного месяца со дня опубликования настоящего объявления.

Ухвалою господарського суду Сумської області (м. Суми, вул. Рибалко, 2) від 09.01.2003 р. порушено справу про банкрутство Дочірнього підприємства ВАТ «Півненківський цукровий завод» Цегельний завод» (Сумська обл., м. Тростянець, вул. Набережна, 28).

Призначено розпорядником майна Шевченко Ігора Валерійовича (ліцензія № 260069 від 03.12.2002 р.).

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця від дня публікації оголошення.

СПОРТ

«Шахтар» поки що розчаровує

(Початок на 19-й стор.).

Левандовський (Окoронкво, 46), Гай (Бахарєв, 46), Бєлік). **«Каунас» (Литва) — Азербайджан (молодіжна збірна U-21). 2:1. «Шахтар» — «Каунас». 1:1.** (Шутков, Старостяк, Попов, Ндіайє, Окоронкво (Тимощук, 46), Конюшенко (Бєлік, 46), Флоря (Глевецкас, 46), Пестряков, Гай (Пуканич, 46), Зубов (Левандовський, 87), Левига (Агахова, 46). **«Пахтакор» — Азербайджан. 1:1.**

	В	Н	П	М	О
Пахтакор	1	1	0	3—1	4
Каунас	1	1	0	3—2	4
Азербайджан	0	1	1	2—3	1
Шахтар	0	1	1	1—3	1

Не так, як мріялося, виступають у турнірі чемпіони України, футболісти донецького «Шахтаря». Ще зовсім недавно, під час тренувального збору в ОАЕ, донеччани виграли товариський матч у ташкентського «Пахтакора» — 3:2. А от на синтетичному килимі спорткомплексу «Олімпійський» (уже в офіційному поєдинку) підопічні Валерія Яремченка поступилися ташкентцям — 0:2.

Хоча рахунок аж ніяк не відповідає перебігу подій на полі. Адже практично весь ігровий час перевага була на боці «Шахтаря». Суперник здебільшого відсиджувався у «засідці», а на останній хвилині вискочив і забив м'яча (Бікмаєв). На третій додатковій хвилині гірники пропустили ще раз Касимов.

— Нам важко було призвичаїтися до нового покриття, —сказав після матчу нападник донецького клубу **Джулиус Агахова**. — Хоча і суперник був у такому само положенні. Нас підвела вкрай низька реалізація моментів. «Пахтакор» відмінно зіграв на контратаках, надійно і грамотно захищався. Але найбільшої похвали заслуговує воротар ташкентської команди.

Справді, 19-річний **Ігнатій Нестеров** творив просто дива. Відбив кілька м'ячів, які називають «мертвими».

— Ми виграли у дуже сильного суперника, — прокоментував матч голкіпер. — Але мені здалося, що українські футболісти просто поставилися до нас поблажливо. Гадали, либонь, що поспішати нікуди, все одно заб'ємо. Але так і не дочекалися свого моменту...

Другим на шляху «Шахтаря» опинився чемпіон Литви. І знову нашим футболістам не довелося святкувати перемогу, довелося відігруватися (Опіц, 66). Хоча, заради справедливості, варто сказати, що литовці забили із положення «поза грою».

Зрештою, все завершилося нічиєю (Попов, 77). Однак «Шахтареві», схоже, після завершального матчу у групі сьогодні проти азербайджанських юніорів потрібно буде пакувати валізи і вирушати додому. Якщо наш чемпіон навіть і виграє з великим рахунком, йому для виходу з групи треба ще й перемоги «Каунаса» над «Пахтакором».

На перешкоді стала злива

Триває тренувальний збір київського «Динамо» в Туреччині, на відомому курорті Анталія. До речі, кияни мешкають в одному готелі з... московським «Спартаком». Але динамівці не змогли у призначений день і час провести товариський матч проти клубу з Нідерландів «Ден Хааг». Причина банальна — злива.

Добірку підготував Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Фото Олега ПАЛАМАРЧУКА (УНІАН).

Екстремальне шоу сноубордистів відбулося на території Національного спорткомплексу «Олімпійський» у Києві. У змаганнях узяли участь команди з України, Росії, Німеччини та Фінляндії.

На знімку: сноубордист Алекс Шмалц (Німеччина) виконує трюк під час стрибка з трампліна.

ОГОЛОШЕННЯ

ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ВІДКРИТОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА СЕЛЯНСЬКИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ДНІСТЕР"

за IV квартал 2002 року
Банківська ліцензія № 94 від 04.12.2001 р.
та Дозвіл № 94-2 від 11.12.2002 р.
79017, м.Львів, вул.Переяславська, 6а

БАЛАНСОВИЙ ЗВІТ ВАТ СКБ "ДНІСТЕР" станом на 01.01.2003 р.

тис.грн.

Рядок	Найменування статті	01.01.02	01.01.03
	АКТИВИ		
1	Кошти та залишки в НБУ	11 154	36 202
2	Казначейські та інші цінні папери, що рефінансуються НБУ, та цінні папери, емітовані НБУ		
3	Кошти в інших банках	20 336	38 855
4	Цінні папери на продаж		57
5	Кредити та заборгованість клієнтів	130 453	153 993
6	Інвестиційні цінні папери	1 068	1 039
7	Довгострокові вкладення до асоційованих компаній та дочірніх установ	395	95
8	Основні засоби та нематеріальні активи	9 333	13 165
9	Чисті нереалізовані доходи від похідних фінансових інструментів		
10	Нараховані доходи до отримання	2 979	2 726
11	Інші активи	961	3 085
12	**Усього активів**	**176 679**	**249 217**
	ЗОБОВ'ЯЗАННЯ		
13	Кошти банків	45 292	29 555
14	Кошти клієнтів	97 047	173 396
15	Інші депозити	1	1
16	Боргові цінні папери емітовані банком	0	5 000
17	Чисті нереалізовані витрати від похідних фінансових інструментів		
18	Нараховані витрати до сплати	2 271	4 659
19	Інші зобов'язання	5 330	5 634
20	**Усього зобов'язань**	**149 941**	**218 245**
	ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ		
21	Статутний капітал	22 000	27 500
22	Капіталізовані дивіденди		
23	Акції, викуплені в акціонерів		
24	Емісійні різниці		
25	Резерви	108	236
26	Переоцінка основних засобів і нематеріальних активів		
27	Нерозподілений прибуток	4 630	3 236
28	**Усього власного капіталу**	**26 738**	**30 972**
29	**Усього пасивів**	**176 679**	**249 217**

Голова Правління Баскін Г.Ю.
Головний бухгалтер Турчин С.М.

ЗВІТ ПРО ПРИБУТКИ ТА ЗБИТКИ ВАТ СКБ "ДНІСТЕР" станом на 01 січня 2003 р.

тис.грн.

Рядок	Найменування статті	01.01.02	01.01.03
1.1	Процентний дохід	29 743	36 777
1.2	Процентні витрати	-18 995	-24 028
1	**Чистий процентний дохід**	**10 748**	**12 749**
2.1	Комісійний дохід	3 722	7 523
2.2	Комісійні витрати	-373	-332
2	**Чистий комісійний дохід**	**3 349**	**7 191**
3	Дивідендний дохід		599
4	Чистий торговельний дохід	258	1 225
5	Прибуток/збиток від інвестиційних цінних паперів		
6	Прибуток від довгострокових вкладень в асоційовані й дочірні установи та інших інвестицій		
7	Інший операційний дохід	274	71
8	**Операційний дохід**	**14 629**	**21 835**
9	Загальноадміністративні витрати	-7 586	-12 648
10	Витрати на персонал	-2 417	-3 303
11	**Прибуток від операцій**	**4 626**	**5 884**
12	Витрати на безнадійні та сумнівні борги	-683	-2 380
13	**Прибуток до оподаткування**	**3 943**	**3 504**
14	Податок на прибуток	1 382	1 639
15	**Прибуток після оподаткування**	**2 561**	**1 865**
16	Непередбачені доходи/витрати		
17	**Чистий прибуток/збиток банку**	**2 561**	**1 865**

Голова Правління Баскін Г.Ю.
Головний бухгалтер Турчин С.М.

Уважаемые акционеры Закрытого акционерного общества «Мрия»!

14 марта 2003 года в 12:00 состоится общее собрание акционеров Закрытого акционерного общества Агропромышленного объединения «Мрия» по адресу: Харьковская обл., Коломацкий район, с. Покровка, ул. Молодежная. Регистрация акционеров производится с 11:30 до 12:00.

Повестка дня:

1. Отчет Дирекции Общества о результатах работы за 2002 г.
2. Отчет Ревизионной комиссии Общества.
3. Утверждение годовых результатов деятельности Общества за 2002 г. Порядок распределения прибыли.
4. Об увеличении размера уставного фонда ЗАО АПО «Мрия» до 700 000 (семисот тысяч) грн. путем проведения дополнительной (второй) эмиссии акций.
5. О передаче реестра акционеров ЗАО АПО «Мрия».
6. О внесении изменений в учредительные документы Общества.

Уставный фонд увеличивается с целью дальнейшего укрепления финансовой стабильности Общества и привлечения дополнительных средств для осуществления хозяйственной деятельности, на сумму 525 000 (пятьсот двадцать пять тысяч) грн. путем дополнительного выпуска новых акций.

Проект изменений в Устав Общества, связанных с увеличением размера уставного фонда:

«Пункт 6.1. статті 6 Статуту викласти в редакції:

«Статутний фонд Товариства становить 700 000 (сімсот тисяч) гривень».

«Пункт 6.2. статті 6 Статуту викласти в редакції:

«Статутний фонд поділено на 1 400 (одну тисячу чотириста) простих іменних акцій номінальною вартістю 500 (п’ятсот) гривень кожна».

Дополнительно выпускаются 1 050 (одна тысяча пятьдесят) простых именных акций общей номинальной стоимостью 525 000 (пятьсот двадцать пять тысяч) грн. Номинальная стоимость акции — 500 (пятьсот) грн.

При дополнительном выпуске акций акционеры имеют преимущественное право на приобретение акций новой эмиссии. Срок возврата денежных средств при отказе от выпуска акций — в течение 30 дней со дня отказа от выпуска. Телефон для справок: (05766) 5-64-70.

Дирекция ЗАО АПО «Мрия».

Господарський суд Тернопільської області (46000, м. Тернопіль, вул. Князя Острозького, 14-а) постановою від 18 грудня 2002 року по справі № 2Б/188, визнав банкрутом та розпочав ліквідаційну процедуру Товариства з обмеженою відповідальністю «Лот» (код ЄДРПОУ 21141561, 46002, м. Тернопіль, вул. Збаразька, 16, п/р26002000710001 в ТФ ВАТ «Банк Універсальний» в м. Тернопіль, МФО 338459).

Ліквідатором призначено Відкрите акціонерне товариство «Банк Універсальний» в особі Тернопільської філії, 46003, м. Тернопіль, вул. Білецька, 1-а.

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення.

Хозяйственный суд Донецкой области (83048, г. Донецк, ул. Артема, 157) постановлением от 09.12.2002 г. по делу № 18/57 Б признал банкротом ОАО «Калиновская автобаза» (83023, г. Донецк, ул. Автотранспортников, 4, ОКПО 01235998, р/с 26006301610636 в Калиновском филиале АКБ «Национальный кредит», МФО 334453) и открыл ликвидационную процедуру. Ликвидатором назначен Франкфурт В. В., лицензия № 249780, (83055, г. Донецк, ул. 50-летия СССР, 146, тел. 92-3043).

Господарський суд Одеської області (65032, м. Одеса, пр. Шевченка, 4) порушив справу про банкрутство:

— № 17-2-2/02-11491 Товариства з обмеженою відповідальністю «Старокозацький агрокомплекс» (67700, Одеська обл., Білгород-Дністровський р-н, с. Старокозаче, вул. Малиновського, 1 «В», код ЄДРПОУ 19059154, п/рахунок 26004301510082 у відділенні АК ПІБ в м. Б-Дністровський).

Розпорядник майна Киричок Станіслав Анатолійович, ліцензія № 250008 від 19.11.2001 р.

Постановою Господарського суду Черкаської області 05.12.2002 року визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру ЗАТ «Плавсир» (19615, с. Мошни Черкаського району Черкаської області, вул. Ветеринарна, 18/140, код ЄДРПОУ 14197035, п/р № 26008331501 в філії АБ «Енергобанк» в м. Черкаси, МФО 354488).

Ліквідатором призначено Білеру Олега Вікторовича, ліцензія АА № 250113 (18005, м. Черкаси, вул. Волкова, 59, кв. 35, тел./факс (0472) 41-67-64, 76-79-77).

Общее собрание акционеров ЗАО Торговый дом «Веста»

состоится 12 марта 2003 года в 15.00 по адресу: г. Горловка-1, пр. Ленина, 6.

Повестка дня:

1. Отчет правления о результатах финансово-хозяйственной деятельности за 2002 финансовый год и основные направления деятельности в 2003 году.
2. Отчет ревизионной комиссии за 2002 год.
3. Отчет наблюдательного совета за 2002 год.
4. О порядке распределения прибыли по итогам деятельности в 2002 году.
5. О дополнениях и изменениях к Уставу.
6. Выборы председателя и членов правления.
7. Выборы ревизионной комиссии.
8. Выборы наблюдательного совета.

Регистрация участников собрания с 13.00 до 14.00. Акционерам при себе иметь документ, удостоверяющий личность. Уполномоченным лицам иметь при себе документ, удостоверяющий личность и доверенность, оформленную в установленном порядке.

Правление ЗАО Торговый дом «Веста».

Фінансова звітність АТ "Банк Велес" за IV квартал 2002 року

03680, м. Київ, вул. Барбюса, 9-А, тел. 268-94-02 Ліцензія НБУ №117 від 09.01.2002

Балансовий звіт (тис.грн.)

Найменування статті	На 01.01.2003	На 01.01.2002
Активи		
Кошти та залишки в НБУ	4426	462
Кошти в інших банках	3814	7404
Кредити та заборгованість клієнтів	11344	12768
Довгострокові вкладення до асоційованих компаній та дочірніх установ	60	307
Основні засоби та нематеріальні активи	518	1292
Нараховані доходи до отримання	18	17
Інші активи	7958	4064
Усього активів	**28138**	**26541**
Зобов'язання		
Кошти банків	3800	8350
Кошти клієнтів	4870	2202
Нараховані витрати до сплати	8	-
Інші зобов'язання	4115	6
Усього зобов'язань	**12793**	**10558**
Власний капітал		
Статутний капітал	15000	15000
Резерви	33	29
Результати минулих років	305	305
Переоцінка основних засобів	-	645
Результати минулого року, що очікують затвердження	7	4
Усього власного капіталу	**15345**	**15983**
Усього пасивів	**28138**	**26541**

Звіт про прибутки та збитки (тис.грн.)

Найменування статті	На 01.01.2003	На 01.01.2002
Процентний дохід	1070	2005
Процентні витрати	(306)	(499)
Чистий процентний дохід	**764**	**1506**
Комісійний дохід	176	406
Комісійні витрати	(94)	(87)
Чистий комісійний дохід	**82**	**319**
Чистий торговельний дохід	(218)	2043
Інший операційний дохід	443	5
Операційний дохід	**1071**	**3873**
Загальноадміністративні витрати	(1288)	(1291)
Витрати на персонал	(586)	(669)
Прибуток від операцій	**(803)**	**1913**
Витрати на безнадійні та сумнівні борги	853	(1753)
Прибуток до оподаткування	**50**	**160**
Податок на прибуток	(43)	(66)
Прибуток після оподаткування	**7**	**94**
Непередбачені доходи/витрати	-	(90)
Чистий прибуток/збиток банку	**7**	**4**

Голова Правління О.Д.Москаленко
Головний бухгалтер О.Є.Лещенко

Повідомлення про загальні збори акціонерів ВАТ «Азот» (м. Черкаси)

загальні збори акціонерів ВАТ «Азот» відбудуться 28 березня 2003 року о 14 год. 30 хв. у великому залі Палацу культури «Дружба народів» за адресою: м. Черкаси, вул. Шевченка, 249.

Реєстрація учасників зборів у Палаці культури «Дружба народів» 28 березня 2003 року з 10.00 до 14.00 год.

Порядок денний:

1. Звіт Виконавчої дирекції про господарську діяльність ВАТ «Азот», дочірніх підприємств ВАТ «Азот»: «Палац культури «Дружба народів», «Готель Жовтневий», «Хімік», «Комбінат громадського харчування» за 2002 рік.
2. Затвердження звіту та висновків Ревізійної комісії, балансу ВАТ «Азот», балансів дочірніх підприємств ВАТ «Азот» за 2002 рік. Затвердження порядку розподілу та використання прибутків ВАТ «Азот» та дочірніх підприємств ВАТ «Азот»: «Палац культури «Дружба народів», «Готель «Жовтневий», «Хімік», «Комбінат громадського харчування», отриманих в 2002 році.
3. Звіт Спостережної ради ВАТ «Азот».
4. Затвердження плану діяльності ВАТ «Азот» на 2003 рік та плану розподілу прибутку в 2003 році.
5. Про внесення змін та доповнень до статуту ВАТ «Азот».
6. Вибори в органи управління ВАТ «Азот».
7. Про внесення змін та доповнень до внутрішніх положень ВАТ «Азот».
8. Про внесення змін та доповнень до статутів дочірніх підприємств ВАТ «Азот»: «Палац культури «Дружба народів», «Готель «Жовтневий», «Хімік», «Комбінат громадського харчування».
9. Про ведення реєстру ВАТ «Азот».

Для участі в зборах акціонерам необхідно мати при собі документ, що посвідчує особу, представникам акціонерів — доручення, оформлене відповідно до чинного законодавства.

З матеріалами порядку денного можна ознайомитися з 18 березня 2003 року за адресою: м. Черкаси, вул. Першотравнева, 72, ВАТ «Азот», бюро з питань власності та цінних паперів з 9.00 до 16.00 год.

Довідки за телефоном: (0472) 14-23-91.

Виконавча дирекція ВАТ «Азот».

Звіт про прибутки та збитки КБ "Західінкомбанк" ТзОВ

(тис. грн.)

Рядок	Найменування статті	01.10.2002 р
1.1	Процентний дохід	38113
1.2	Процентні витрати	(17507)
1	**Чистий процентний дохід**	20606
2.1	Комісійний дохід	10051
2.2	Комісійні витрати	(1518)
2	**Чистий комісійний дохід**	8533
3	Чистий торговельний дохід	4215
4	Інший операційний дохід	117
5	**Операційний дохід**	33471
6	Загальноадміністративні витрати	(13739)
7	Витрати на персонал	(1305)
8	**Прибуток від операцій**	18427
9	Витрати на безнадійні та сумнівні борги	(14106)
10	**Прибуток до оподаткування**	4321
11	Податок на прибуток	1992
12	**Чистий прибуток банку**	2329

Голова Правління Н.А.Гаврилишин
Головний бухгалтер Р.М. Козачук

Балансовий звіт КБ "Західінкомбанк" ТзОВ

(тис. грн.)

Рядок	Найменування статті	01.01.2003р.
	АКТИВИ	
1	Кошти та залишки в НБУ	10119
2	Кошти в інших банках	34842
3	Цінні папери на продаж	2364
4	Кредити та заборгованість клієнтів	178082
5	Довгострокові вкладення до асоційованих компаній і дочірніх установ	3
6	Основні засоби та нематеріальні активи	13589
7	Нараховані доходи до отримання	283
8	Інші активи	289
9	**Усього активів**	239571
	ЗОБОВ`ЯЗАННЯ	
10	Кошти банків	43696
11	Кошти клієнтів	153558
12	Інші депозити	3529
13	Нараховані витрати до сплати	1964
14	Інші зобов'язання	1856
15	**Усього зобов`язань**	204603
	ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ	
16	Статутний капітал	18500
17	Резерви	388
18	Переоцінка основних засобів і нематеріальних активів	9650
19	Нерозподілений прибуток	4101
20	Результат поточного року	2329
21	Усього власного капіталу	34968
22	Усього пасивів	239571

Голова Правління Н.А.Гаврилишин
Головний бухгалтер Р.М.Козачук

Фінансовий звіт ВАТ "Електрон Банк"
за IV квартал 2002 року.

Балансовий звіт

(тис.грн.)

Найменування статті	**01.01.2002 р.**	**01.01.2003 р.**
АКТИВИ		
Кошти та залишки в НБУ	9382	11632
Казначейські та інші цінні папери, що рефінансуються Національним банком України, та цінні папери, емітовані Національним банком України	93	57
Кошти в інших банках	35192	19104
Цінні папери на продаж	4	5
Кредити та заборгованість клієнтів	63723	95999
Інвестиційні цінні папери	86	3124
Довгострокові інвестиції до асоційованих компаній і дочірніх установ	452	467
Основні засоби та нематеріальні активи	22377	27780
Нараховані доходи до отримання	157	252
Інші активи	456	979
Усього активів	131922	159399
ЗОБОВ`ЯЗАННЯ		
Кошти банків	20370	15577
Кошти клієнтів	73058	96535
Нараховані витрати до сплати	1331	1281
Інші зобов'язання	2324	363
Усього зобов`язань	97083	113756
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ		
Статутний капітал	12000	20630
Акції, викуплені в акціонерів	(3)	-
Емісійні різниці	1017	1014
Резерви	828	2046
Результати переоцінки	17187	16402
Нерозподілений прибуток	3810	5551
Усього власного капіталу	34839	45643
Усього пасивів	131922	159399

Звіт про прибутки та збитки

(тис.грн.)

Найменування статті	**01.01.2002 р.**	**01.01.2003 р.**
Процентний дохід	15836	19175
Процентні витрати	(6547)	(8948)
Чистий процентний дохід	9289	10227
Комісійний дохід	3952	4884
Комісійні витрати	(273)	(317)
Чистий комісійний дохід	3679	4567
Дивідендний дохід		1011
Чистий торговельний дохід	384	1200
Прибуток/збиток від інвестиційних цінних паперів		14
Прибуток від довгострокових інвест. асоційовані компанії й дочірні установи та інших інвестицій	21	22
Інший операційний дохід	672	640
Операційний дохід	14045	17681
Загальноадміністративні витрати	(2683)	(3656)
Витрати на персонал	(5132)	(6172)
Прибуток від операцій	6230	7853
Витрати на безнадійні та сумнівні борги	(1917)	(1874)
Прибуток до оподаткування	4313	5979
Податок на прибуток	(1656)	(1581)
Прибуток після оподаткування	2657	4398
Чистий прибуток/ збиток банку	2657	4398

Голова Правління **Л.Н.Загородня**
Головний бухгалтер **Н.Я.Пальчевська**

Господарський суд Полтавської обл. (36000, м. Полтава, вул. Зигіна, 1) порушив справу за № 8/600 про банкрутство Приватного підприємства «Аміна» (36037, м. Полтава, вул. Миру, 7, р/р 260042000196 в ПФ АКБ «Правекс-банк», МФО 331735, код ЄДРПОУ 24829909).

Розпорядником майна призначено Іваненко С. А.

Заяви кредиторів та санаторів приймаються протягом місяця від дня опублікування оголошення.

Господарським судом Львівської області (79010, м. Львів, вул. Личаківська, 81) порушено справу № 7/114-39/168 про визнання банкрутом Закритого акціонерного товариства «Фарфор» (юридична адреса: 82300, Львівська область, м. Борислав, вул. Сосюри, 3; рах. 26002301450238 у Бориславському відділенні Промінвестбанку, МФО 325406; ЗКПО 00310404).

Розпорядник майна Мартинюк В. М., ліцензія: серія АА № 250333 від 22.02.2002 р., 76000, м. Івано-Франківськ, вул. Південний бульвар, 42, кв. 9, тел. (0342) 55-29-18.

Заяви кредиторів та пропозиції санаторів приймаються господарським судом Львівської області протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Закрите акціонерне товариство з іноземними інвестиціями
«Компанія Лотерейних Систем»

повідомляє, що позачергові збори акціонерів відбудуться 10 березня 2003 р. об 11.00 за наступною адресою: 55 Технолджі Вей, Уест Гринвіч, Род Айленд, США (55 Technology Way West Greenwich, Rhode Island 02817, USA). Реєстрація акціонерів відбудеться за зазначеною вище адресою з 10.30 до 11.00.

Порядок денний:

1. Прийняття рішення про зміну місцезнаходження Закритого акціонерного товариства з іноземними інвестиціями «Компанія Лотерейних Систем».
2. Внесення змін до Статуту та Установчого Договору Закритого акціонерного товариства з іноземними інвестиціями «Компанія Лотерейних Систем».
3. Реєстрація змін та доповнень до установчого договору та статуту Товариства у відповідних державних органах України.

Учасникам зборів мати при собі документ, що посвідчує особу та належним чином оформлене та посвідчене доручення на право участі і голосування на зборах.

Правління Закритого акціонерного товариства з іноземними інвестиціями «Компанія Лотерейних Систем».
Телефон для довідок: 490-84-00.

АООТ «УкрСибинкор»

сообщает, что общее собрание акционеров состоится 12 марта 2003 г. в 11-00 час. по адресу: 61002, г. Харьков, ул. Чернышевского, 80, 4-й этаж.

Повестка дня:

1. Отчет Правления об итогах работы общества за 2002 г. Утверждение годового отчета, баланса общества, основных направлений деятельности общества на 2003 г.
2. О выплате дивидендов.
3. Отчет Ревизионной комиссии.
4. Выборы членов Правления общества.
5. Об утверждении протоколов, решений Правления, контрактов и договоров, заключенных в 2002 г.

Начало регистрации акционеров в 9-30 час., окончание в 10-50. Основанием для регистрации являются:

— для физических лиц — акции общества и удостоверение личности;

— для юридических лиц — акции общества , удостоверение личности, доверенность на право голосования.

Ознакомление с документами за десять дней до начала проведения общего собрания по адресу: г. Харьков-2, ул. Чернышевского, 80, ком. 1-6.

Тел. для справок: 712-38-52.

Правление.

Господарський суд Луганської області (91000, м. Луганськ, пл. Героїв Великої Вітчизняної війни, 43а) порушив справу про бакрутство № 11/71б ВАТ «Перевальське шахтобудмонтажне управління» (юридична адреса: 94150, м. Артемівськ Перевальського району Луганської області, розрахунковий рахунок 26005301180084 у відділенні Промінвестбанку м. Алчевська, МФО 304342, код ЕДРПОУ 00181021).

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого М'якоту Сергія Васильовича, ліцензія № 000345, адреса: 91000, м. Луганськ, кв. Димитрова, буд. 33, кв. 50.

Заяви кредиторів приймаються протягом тридцяти днів від дня опублікування оголошення.

Хозяйственным судом Донецкой области (83048 г. Донецк, ул. Артема, 157) 19.11.2002 г. возбуждено дело № 3/241 Б о банкротстве акционерного общества закрытого типа «Стройинком» (86117, Донецкая область, г. Макеевка, ул. Фабрициуса, 1) р/с 26002301525538 в ЦГО АК ПИБ г. Макеевка, МФО 334516, ОКПО 01241257). 19.11.2002 г. введен мораторий на удовлетворение требований кредиторов.

Распорядителем имущества назначен арбитражный управляющий Колесников С. М., лицензия № 249630.

Претензии кредиторов и заявления санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Згідно з рішенням загальних зборів учасників від 02.12.2002 року Спільне українсько-німецького підприємство, Товариства з обмеженою відповідальністю «Вінісін», м. Калуш, Івано-Франківська область, код ЄДРПОУ — 14361581 повідомляє про зменшення статутного фонду товариства до розміру — 134335273, 43 гривень.

Заперечення від кредиторів щодо цього рішення приймаються протягом одного місяця з дня опублікування даного оголошення за адресою: 77300, м. Калуш, Івано-Франківська область, а/с 65.

ЗАТ «Трансбуд»

повідомляє про проведення позачергових зборів акціонерів, які відбудуться 15 березня 2003 року о 13.00 за адресою: м. Одеса, вул. Ізвесткова, 52. Реєстрація учасників з 11.00 до 12.30.

Порядок денний:

1. Ліквідація ЗАТ «Трансбуд» та призначення ліквідаційної комісії;

Реєстрація учасників відбудеться за місцем проведення зборів. При собі акціонер повинен мати документ, що посвідчує особу, а представник акціонера документ на право участі у зборах та документ, що посвідчує особу.

---

11 березня 2003 р. об 11 годині в будинку культури с. Рудьківка відбудуться загальні збори акціонерів закритого акціонерного товариства «Рудьківське» з наступним порядком денним:

1. Звіт Голови Ради акціонерів про діяльність Правління ЗАТ в 2002 р.
2. Звіт Голови Правління про результати діяльності ЗАТ за 2002 р.
3. Звіт Голови ревізійної комісії про ревізію діяльності ЗАТ за 2002 р.
4. Про розподіл прибутку за 2002 р.
5. Про виплату дивідендів за 2002 р.
6. Про внесення змін до статуту ЗАТ.
7. Про зміни в складі Ради акціонерів та Правління ЗАТ.
8. Про рух акцій в ЗАТ.

Реєстрація учасників — з 9.00.

Правління ЗАТ «Рудьківське».

Господарський суд Херсонської області (вул. Горького, 18, м. Херсон, 73008) Ухвалою від 01.11.2002 року порушив справу № 5/43-Б про банкрутство Відкритого акціонерного товариства «Херсонське спеціалізоване автотранспортне підприємство 2103» (код ЄДРПОУ 00450737, юридична адреса: вул. Перекопська, 166, м. Херсон, 73005, рахунок № 26006775 в ХФ АТ «Кредитбанк (Україна)», МФО 352413). Розпорядником майна призначено Яковенко Артема Валентиновича (ліцензія АА № 140407 від 16.05.02 р., адреса: а/с 2, м. Херсон, 73022, тел. 240002).

Господарський суд Вінницької області (21000, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 7) порушив справу № 254/10-1468 про банкрутство СВК «Атлант» (с. Пузирки, Козятинського району, Вінницької області); р/р 260044217 в Вінницькій філії АППБ «Аваль», МФО 302247, код ЄДРПОУ 03733571.

Заяви санаторів і кредиторів приймаються протягом місяця від дня опублікування оголошення. Розпорядник майна — Волховітін В. Н.(ліцензія № 249800, проживає: м. Вінниця, вул. Островського, 25, кв. 77).

Господарський суд Вінницької області (21036, м. Вінниця, вул. Хмельницке шосе, 7) порушив справу № 283/10-1609 про банкрутство Відкритого акціонерного товариства «Чечельницьке хлібоприймальне підприємство» (24800, Вінницька обл., смт. Чечельник, вул. Радянська, 166, р/р 260024486 в ВОД АППБ «АВАЛЬ» м. Вінниця, МФО 302247, ЄДРПОУ 00953390.

Розпорядником майна призначено Сокольвака М. В. (ліцензія АА № 250350 від 04.03.2002 р., м. Вінниця, вул. Пирогова, 73А/132, т. 0-432-53-20-94).

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця від дня публікації оголошення.

Общество с ограниченной ответственностью «Торговый дом «Промышленный союз Приднепровья» и. к. 30268915, зарегистрированное 26.01.1999 г. исполкомом Жовтневого районного совета г. Днепропетровска, объявляет о своей ликвидации. Претензии принимаются в течение 2-х месяцев по юридическому адресу предприятия: 49005, г. Днепропетровск, ул. Паторжинского, д. 3, кв. 69.

---

1. Замовник торгів: **«ВАТ «ЕК»Севастопольенерго»** код ЄДРПОУ 05471080.

1.2. Поштова адреса: 99040, м. Севастополь, вул. Хрустальова, 44.

1.3. Відповідальний за проведення торгів

голова тендерного комітету Баранов Сергій Олександрович, тел. (0692) 44-99-89.

2. Інформація про товари (послуги), що закуповуються:

Впровадження автоматизованої системи управління фінансово-економічною діяльністю у підрозділах ВАТ ЕК «Севастопольенерго».

3. Процедура здійснення закупівлі — **відкриті тендерні торги**.

4. Тендерну документацію можна отримати в ВАТ ЕК «Севастопольенерго», надіславши факс — повідомлення про бажання участі у торгах. **тел. (0692) 57-00-34, факс (0692) 55-33-14.**

5. Кінцевий термін подання тендерних пропозицій о 16.00 10 лютого 2003 року, кабінет 216.

6. Розкриття тендерних пропозицій о 10.00 11 лютого 2003 року, кабінет 302.

ТОВ «Паланочка» інд. код 1420857233198 зареєстровано Маньківською райдержадміністрацією 28.03.2000 р. за № 22. Юридична адреса: 20133 с. Паланочка, Маньківського р-ну, Черкаської області, повідомляє про свою ліквідацію. Претензії кредиторів приймаються з дня опублікування оголошення в двохмісячний термін. Дирекція ТОВ «Паланочка» гарантує виплату в 2-х денний строк.

Згідно з наказом Мінпаливенерго України від 25.12.2002 року № 756 ліквідується ДВАТ «Дирекція з капітального будівництва та реструктуризації об'єктів незавершенного будівництва» — дочірнє підприємство ДХК «Луганськшахтобуд» (ід. код 25370287).

Претензії приймаються протягом двох місяців з моменту публікації за адресою: 91017, м. Луганськ, вул. Новоселова, 2а.

Спільне українсько-німецьке підприємство, Товариство з обмеженою відповідальністю «Вінісін», юридична адреса: 77300, м. Калуш, Івано-Франківська область, код ЄДРПОУ — 14361581, зареєстроване виконавчим комітетом Калуської міської ради від 22.05.1998 р. (розпорядження № 343-р). Повідомляє про зміну своєї назви на Товариство з обмеженою відповідальністю «Вінісін», яке є його правонаступником.

Постановлением хозяйственного суда Луганской области № 9/1605 от 13.12.02 г. малое коллективное предприятие «Агромонтажник» объявлено банкротом. Претензии принимаются в течение месяца с момента публикации объявления. Банковские реквизиты: 91493, г. Луганск, г. Александровск 1, ул. Новая 44а, р/с 2600830183916 в Луганском центральном отделении ПИБ ТОБО № 3, МФО 304308, код ОКПО 01351761.

Повідомляємо, що стосовно Відкритого Акціонерного Товариства «Апостолівська агропромтехніка», 53800, Дніпропетровська обл., м. Апостолове, вул. Каманіна, 1, р/р № 26007150212080 та № 26006150212081 в філії КБ «Приватбанк» м. Кривий Ріг, МФО 305750, код № 03569446, Господарчим судом Дніпропетровської обл., 49027, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1-а, порушено провадження у справі про банкрутство, справа № Б15/160/02 від 19.12.2002 р., введена процедура розпорядження майном, розпорядником майна призначено Новікова Олександра Васильовича, ліцензія № 259283, тел. 744-21-37, 791-15-71.

Хозяйственным судом г. Севастополя (99011, г. Севастополь, ул. Павличенко, 5) возбуждено дело № 20-3/338-4/780 о банкротстве Открытого акционерного общества «Севастопольгаз» (99003, г. Севастополь, ул. Гидрографическая, 1, р/с 26008202211 в УСБ г. Севастополя, МФО 324195, ОКПО 03358305). Распорядителем имущества ОАО «Севастопольгаз» назначен арбитражный управляющий Дрогайцев Атик Олегович, проживающий по адресу: г. Севастополь, ул. Корчагина, д. 34, кв. 22. Объявление опубликовано с целью выявления всех кредиторов и возможных санаторов.

В зв'язку з втратою вважати недійсними печатку, свідоцтво про державну реєстрацію та статут приватного підприємства «С-Гамма» (ідентифікаційний код 30607027, юридична адреса: м. Київ, вул. Метрологічна, 14-б.

ПП «Індустріал Прогрес», код ЄДРПОУ 1992653, зареєстроване в ДПІ Печерського району, оголошує про ліквідацію підприємства.

ПП «Індустріал Прогрес» претензії приймає на протязі 3-х місяців з дня публікації оголошення.

ПІСЛЯ ВИХІДНИХ

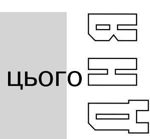
Пригощалися, ще й купалися

Цьогорічне свято Водохреща зібрало численних шанувальників різдвяних забав у столичному Гідропарку. Окрім традиційного освячення води, любителі зимового купання в своє задоволення й на втіху менш хоробрим учасникам заходу плавали у річці. Жителі столиці та гості міста частувалися традиційними українськими стравами, наприклад, ковбасою з солоними огірочками.

У рамках акції популяризації національної валюти цього дня освячували гривню. Всі бажаючі могли взяти собі на згадку і справжню, і шоколадну монети.

Євдокія ПОДОРОЖНЯ.
Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

ЦЬОГО ДНЯ

21 СІЧНЯ

■ 1861 р. У Петербурзі вийшов «Букварь южнорусскій», укладений Шевченком для навчання української мовою в недільних школах. ■ 1906 р. У Києві народився Ігор Мойсеєв, артист балету та хореограф. Організатор і багаторічний керівник Ансамблю народного танцю СРСР. ■ 1919 р. Закарпатські Всенародні збори в Хусті. Вимога про возз'єднання з Україною (за Версальським миром Закарпаття відійшло до Чехословаччини на правах автономії). ■ 1924 р. Помер Ленін. ■ 1933 р. Народився письменник—гуморист і сатирик Євген Дудар.

Хто до чого вдатний...

У місті Рені, що на Одещині, відбувся перший районний фестиваль молодіжних об'єднань. У ньому взяли участь творчі колективи найрізноманітніших напрямів: драматичний і ляльковий театри, хореографічні ансамблі, літературний, краєзнавчий і екологічний клуби тощо. Організатори свята поставленої мети — активізації молодіжного руху в регіоні — досягли.

Георгій ВОРОТНЮК.
Одеська область.

ВИДАННЯ

Слово не має віку

Антологія «Закарпатське оповідання XX століття» побачила світ у ВАТ «Видавництво «Закарпаття». До неї увійшли кращі оповідання і новели фундаторів нової прози, членів Товариства українських письменників і журналістів Підкарпатської Русі (1919—1944 рр.) та членів Національної спілки письменників України (1945—2000 рр.). А представників старшого покоління яскраво доповнює молодь. Знайшлося тут місце для творів сорока майстрів слова. Тим часом до друку готуються антології лірики, духовної поезії і прози, драматургії, літератури для дітей, мистецтва перекладу закарпатських авторів XX століття.

Іван ГУДЗОВАТИЙ.
Ужгород.

ВИСТАВКИ

Знову цвіте «Вікторія»

Понад 150 робіт молодих художників представлено на щорічній обласній виставці «Вікторія» в Черкаському художньому музеї.

— Тридцять дев'ять молодих живописців і дизайнерів-декораторів представили на суд шанувальників мистецтва свої роботи, — розповів директор музею Віктор Собченко. — Особливою майстерністю та оригінальністю вирізняються картини Тетяни Черевань, Ксенії Клименко, Оксани та Максима Сірих, Євгенії Широченкової. Відкриття виставки молодих супроводжувалося співом лауреата міжнародних конкурсів ансамблю духовної пісні «Канон».

Лідія ТИТАРЕНКО.
Черкаська область.

ДАТА

Перлини художнього музею

Кіровоградський художній музей відсвяткував десятиріччя.

Утім, ця дата не зовсім точна, бо відлік ведеться не з часу заснування, а відтоді, як картинна галерея виокремилася в самостійну структурну одиницю.

Сам художній музей у Кіровограді існує вже близько ста тридцяти років. Його було засновано за ініціативи представників прогресивної інтелігенції колишнього Єлисаветграда.

Однак річ, мабуть, не в датах. Варто зазначити, що нині культурний заклад переживає чи не нове своє народження. Після довгого забуття (майже десять років тривали ремонтні роботи в колишньому приміщенні дореволюційного Пасажу) музей постав у повній величі. Фахівці, котрі побували в ньому, стверджують, що він один із кращих в Україні.

Щоб такі оцінки не були голослівними, працівники закладу продемонстрували відвідувачам, чим багаті. Відкрили одразу три нові виставки: «Перлини фондів художнього музею», на якій справжні шедеври —картини Івана Шишкіна, Олексія Саврасова, Олександра Осьморкіна, Миколи Глущенка тощо, «Зимова казка» —чудові зимові пейзажі сучасників та виставка голограм — оптичні копії найзначиміших культурних цінностей нашої держави.

Минуле і сучасне тісно переплелися у виставкових залах, нагадуючи нам про вічні істини, спадкоємність поколінь та змушуючи зайвий раз замислитися над словами Федора Достоєвського. Можливо, краса таки врятує світ?..

Олег БОНДАР.
Кіровоград.

Провінція — також столиця

На завершення різдвяних свят у старовинному Самборі, що на Львівщині, проходить виставка творів відомого львівського художника Ігоря Копчика.

Освячена прощальними колядками і щедрівками експозиція унікальної рельєфної пластики на шкірі присвячена філософській темі хресної дороги. Творчість Ігоря Копчика стала приводом для розмови про «столицю духу» між художниками, мистецтвознавцями, які приїхали зі Львова, та працівниками музею «Бойківщина» й місцевою інтелігенцією. Музей, що розташований в старовинних мурах XVI—XVII ст.ст., також пройшов свою хресну дорогу. 1954 року його ліквідували за наказом Міністерства культури УРСР, а 1991 року музейники розпочали свої труди «від нуля» й зібрали понад 15 тисяч експонатів. Відтак музей став самостійною інституцією й нині організовує виставки відомих митців, а Самбір тримає марку столиці Бойківського краю.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.
Львівська область.

СЛУЖБА 01

Вогняні трагедії

Понад тридцять пожеж сталося на Донеччині за минулі вихідні. Четверо осіб — двоє дорослих та двоє дітей — загинули. Пізнього недільного вечора вогнеборці виїхали на виклик на вулицю Лисичанську обласного центру, де зайнявся приватний будинок. Його мешканці — чоловік та жінка середніх років — загинули. Вогонь спалахнув на горищі: або від короткого замикання електромережі, або від перегріву дерев'яних конструкцій поблизу димоходу.

Того самого дня в Красноармійську горів двоповерховий будинок по вулиці Руській. Як повідомив кореспондентові «Голосу України» прес-секретар Донецького загону державної пожежної охорони Володимир Прозоровський, господарка будинку пішла до сусідки, залишивши вдома двох онуків — чотирирічного хлопчика та дворічну дівчинку. Через коротке замикання в електролічильнику вогонь охопив будинок. Побачивши пожежу, сусіди кинулися на допомогу, винесли на вулицю обох дітей. Та врятувати малюків не вдалося.

Ліна КУЩ.
Донецька область.

Голос України
ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Редактор номера Сергій ДЕМСЬКИЙ.

Редколегія:
Леонід **БРОВЧЕНКО**, Анатолій **ГОРЛОВ**, Сергій **ДЕМСЬКИЙ**, Віталій **ЖЕЖЕРА**, Іван **ІЛЛЯШ**, Світлана **ПИСАРЕНКО**, Віталій **СУДДЯ**.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Ⓟ Платні матеріали.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання— КВ № 1 від 26.05.1994 р.
Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською й російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955. Загальний тираж 159000.

Ціна договірна

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України» Зам. 0311011. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
☎ **ТЕЛЕФОНИ:** для довідок — 441-84-92; телефакс — 234-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 441-89-34, 441-89-44; телефакс — 449-85-62.
E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

Internet: http://uamedia.visti.net/golos